

**PRZEDSIĘBIORCO!
SKORZYSTAJ!**

Warszawa 2010

Praca zbiorowa – redakcja:

Anna Forin

Aleksandra Herba

Małgorzata Seruga

Adam Badach

Maciej Kopytek

Krzysztof Dudek

Marek Hryniewicki

Jakub Rawski

Andrzej Szwoch

© Copyright by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, 2010

Publikacja jest finansowana z projektu systemowego PARP „Wsparcie i rozwój instytucji świadczących usługi na rzecz przedsiębiorczości oraz ich sieci” – poddziałanie 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

ISBN 978-83-7633-076-1

Wydanie IX

Nakład 38 000 egz.

Redakcja techniczna i korekta:

Jacek Pacholec, Joanna Fundowicz

Przygotowanie do druku, druk i oprawa:

Wydawnictwo Naukowe Instytutu Technologii Eksploatacji – PIB
ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom, tel. centr. (48) 364-42-41, fax (48) 3644765
e-mail: instytut@itee.radom.pl <http://www.itee.radom.pl>

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
Rozdział I. Informacja na temat Krajowego Systemu Usług (KSU)	7
Rozdział II. Jak skorzystać z usług systemowych Krajowego Systemu Usług (KSU)?	15
Zasady korzystania z usług proinnowacyjnych KSU świadczonych przez Krajową Sieć Innowacji KSU (Małgorzata Seruga)	17
Wprowadzenie	19
Innowacja	19
Dlaczego właśnie innowacje są ważne?	20
Krajowa Sieć Innowacji KSU	20
Przebieg usługi proinnowacyjnej realizowanej przez Ośrodki KSI KSU	21
Na czym polega audyt technologiczny?	21
Na czym polega transfer technologii?	22
Usługi doradcze na etapie wdrożenia technologii	25
Zasady finansowania usług KSI KSU	25
Standard świadczonych usług KSI KSU	25
Zasada poufności w działaniach KSI KSU	26
Przydatne adresy dla innowacyjnych przedsiębiorców	26
Przykład zrealizowanego działania proinnowacyjnego	27
Praktyczny przewodnik po ośrodkach tworzących Krajową Sieć Innowacji KSU	28
Zasady korzystania z usług informacyjnych KSU świadczonych przez Punkty Konsultacyjne KSU (Aleksandra Herba)	35
Wprowadzenie	37
Usługi PK KSU w pytaniach i odpowiedziach – nawigator	37
Podstawowe informacje na temat usługi informacyjnej PK KSU	38
Formy realizacji usług informacyjnych w PK KSU	42
Pakiety informacyjne jako narzędzie wspomagające świadczenie usług w ramach PK KSU	44
Przykłady pytań najczęściej zadawanych przez Klientów PK KSU	45
Dziesięć powodów, dla których warto skorzystać z usług PK KSU	47
Co zrobić, by skorzystać z usług w ramach PK KSU – praktyczne wskazówki krok po kroku	48
Lista Punktów Konsultacyjnych KSU	48

Zasady korzystania z usług finansowych polegających na udzielaniu pożyczek KSU (Maciej Kopytek)	65
Krótka tka geneza systemu funduszy pożyczkowych w Polsce	67
Rola funduszy pożyczkowych	67
Czy można zaufać funduszom pożyczkowym?	68
Co to są standardy KSU dotyczące usług finansowych?	69
Ile funduszy działa obecnie?	70
Czemu służą fundusze pożyczkowe?	71
Jak kształtuje się obecnie system funduszy pożyczkowych w Polsce?	72
Kto może skorzystać z ofert funduszy?	73
Jakie warunki trzeba spełnić, aby ubiegać się o pożyczkę?	74
Jaka jest procedura ubiegania się o pożyczkę?	74
Jak dokonywana jest ocena wniosku?	75
Jak ustalane jest oprocentowanie pożyczek?	75
Jak zabezpieczana jest pożyczka?	77
Dlaczego warto skorzystać z oferty funduszy?	77
Historia funduszu pożyczkowego Fundacji Rozwoju Regionu Rabka	78
Komu się to już opłaciło?	79
Spis funduszy pożyczkowych	80
Zasady korzystania z usług finansowych polegających na udzielaniu poręczeń KSU (Adam Badach)	83
Wprowadzenie	85
Poręczenie funduszu poręczeniowego jako sposób zabezpieczenia pożyczki/kredytu	85
Rodzaje zabezpieczeń	85
Umowa poręczenia kredytu i jej podstawowe elementy	86
System poręczeniowy w Polsce	87
Historia tworzenia systemu funduszy poręczeniowych w Polsce	87
Charakterystyka funduszy poręczeniowych	89
Oferta funduszy poręczeń kredytowych	90
Standard usług funduszy poręczeniowych	92
Poręczenia udzielone	93
Struktura poręczeń	95
Procedura udzielania poręczeń	96
Szczegółowy proces aplikowania o poręczenie	98
Metodologia oceny ryzyka poręczeniowego	100
Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. jako instytucja poręczeniowa	102
Załącznik nr 1	106
Załącznik nr 2.....	108

Wprowadzenie

Oddajemy w Państwa ręce kolejną edycję informatora *Przedsiębiorco! Skorzystaj!*, w którym chcielibyśmy przybliżyć Państwu zasady korzystania z usług systemowych, świadczonych przez organizacje zarejestrowane w Krajowym Systemie Usług (KSU).

Niniejszą publikację podzieliliśmy na dwa rozdziały:

Rozdział I – zawierający informacje na temat Krajowego Systemu Usług (KSU);

Rozdział II – szczegółowo prezentujący charakterystykę poszczególnych usług systemowych, świadczonych przez organizacje zarejestrowane w Krajowym Systemie Usług (KSU) oraz zasady korzystania z nich, a także dane teleadresowe ośrodków.

Rozdział I został opracowany przez pracowników PARP.

Rozdział II składa się z opracowań przygotowanych przez przedstawicieli ośrodków KSU, praktyków, specjalistów w danym zakresie usług, na co dzień pracujących z przedsiębiorcami oraz osobami rozpoczynającymi działalność gospodarczą.

Pragniemy zaznaczyć, że informacje zawarte w *Przedsiębiorco! Skorzystaj!* są aktualne na dzień składania niniejszego informatora do druku, tj. 30 września 2009 r., a sama publikacja nie może być jedynym, podstawowym źródłem informacji na temat opisywanych w niej zagadnień. Aktualne informacje nt. zakresu świadczonych usług systemowych oraz organizacji zarejestrowanych w KSU, w tym ośrodków, które świadczą usługi systemowe, dostępne są na stronach internetowych Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości: <http://www.ksu.parp.gov.pl>.

Zachęcając Państwa do skorzystania z usług systemowych ośrodków Krajowego Systemu Usług, życzymy wielu sukcesów na drodze do rozwoju Państwa firmy.

ROZDZIAŁ I

**INFORMACJA
NA TEMAT KRAJOWEGO
SYSTEMU USŁUG (KSU)**

Krajowy System Usług (KSU) to system grup usługodawców, organizacji wyspecjalizowanych w świadczeniu różnego rodzaju usług dla przedsiębiorstw i osób podejmujących działalność gospodarczą.

Początki KSU to październik 1996 r., kiedy to z inicjatywy Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw (obecnie PARP), w wyniku realizowanego wówczas programu Phare 1995 – STEP I, powstała sieć, która przez 13 lat była rozwijana, a obecnie jej działania koordynuje oraz wspiera merytorycznie i organizacyjnie Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości.

KSU stopniowo ewoluował – wraz ze zmieniającymi się potrzebami jego klientów, głównie mikro-, małych i średnich przedsiębiorców – od sieci dobrowolnie współpracujących ze sobą, niezależnych finansowo, niekomercyjnych organizacji, do systemu grup usługodawców, sieci organizacji wyspecjalizowanych w świadczeniu różnych rodzajów usług. Ośrodki zarejestrowane w KSU są organizacjami niedziałającymi dla zysku lub wypracowany zysk przeznaczają na cele statutowe związane z rozwojem przedsiębiorczości, które są zgodne z celami Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Wszystkie ośrodki KSU posiadają wdrożony standard organizacyjny oraz standard świadczenia usług, a w swojej pracy przestrzegają zasad etyki zawodowej.

Od 2005 r., system funkcjonuje w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 27 stycznia 2005 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (*zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie KSU*).

W 2008 r., w ramach prac nad przyszłością systemu, wypracowana została **strategia rozwoju Krajowego Systemu Usług**, która ma pozwolić na stworzenie efektywnego i rozpoznawalnego przez odbiorców systemu wsparcia przedsiębiorczości i innowacyjności w Polsce. W prace nad dokumentem zaangażowani byli przedstawiciele ministerstw i środowisk otoczenia biznesu. Strategia rozwoju KSU wprowadza nową misję systemu oraz „otwiera” system na nowe, specjalistyczne usługi dla przedsiębiorców i osób podejmujących działalność gospodarczą, a zakłada modyfikację zakresów dotychczasowych usług. W tym celu Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości będzie prowadziła badania rynku usług wspierających rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności, jakości świadczonych usług, zadowolenia klientów i dostosowywać ofertę KSU do potrzeb odbiorców oraz wyzwania, jakie stoją przed polską gospodarką.

Misja Krajowego Systemu Usług to *rozwój przedsiębiorczości poprzez zapewnienie najwyższej jakości usług w kluczowych obszarach wymagających wsparcia państwa*.

Rozwijając cele strategiczne, zawarte w Strategii rozwoju systemu, KSU zapewnia: pełną informację o środkach pomocowych i istotnych aspektach prowadzenia działalności gospodarczej, dostęp przedsiębiorców do usług wymagających interwencji państwa oraz kreowanie rynku usług doradczych istotnych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności – poprzez poszukiwanie, testowanie i wdrażanie nowych zakresów usług.

Jednym z istotnych założeń Strategii rozwoju KSU jest to, aby **uczestnikami systemu objętymi wsparciem były wyłącznie ośrodki KSU, realizujące usługi systemowe na podstawie umów z PARP**.

Ponadto zgodnie z jej zapisami, wyzwaniem gospodarki i kontekstem tematu pomocy publicznej, rozważana jest również możliwość dopuszczenia do świadczenia usług w ramach systemu komercyjnych podmiotów wspierających rozwój przedsiębiorczości. Jednak zmiany te będą wymagały nowelizacji aktów prawnych, na podstawie których działa obecnie KSU.

- Do czasu nowelizacji ww. aktów wymagania i standardy świadczenia usług KSU określa szczegółowo rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 27 stycznia 2005 r. w sprawie Krajowego Systemu

Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 27, poz. 221), zgodnie z którym wszystkie ośrodki Krajowego Systemu Usług muszą:

- posiadać potencjał techniczny i ekonomiczny niezbędny do należytego świadczenia mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom oraz podmiotom podejmującym działalność gospodarczą usług doradczych, szkoleniowych, informacyjnych i finansowych;
- zapewniać realizację usług przez osoby posiadające niezbędne kwalifikacje;
- posiadać system zapewnienia jakości świadczenia usług;
- przestrzegać, w prowadzonej działalności, zasad etyki zawodowej.

Ośrodki KSU zobowiązane są do wdrożenia i stosowania systemu zapewnienia jakości, zarówno w zakresie organizacji pracy oraz świadczenia poszczególnych rodzajów usług, jak i współpracy w ramach KSU. Posiadany przez wszystkie ośrodki KSU system zarządzania jakością, zgodny z wymaganiami normy ISO serii 9001, jest weryfikowany przez niezależnych audytorów podczas okresowych audytów sprawdzających. Natomiast kolejne ośrodki są włączane do KSU po uzyskaniu pozytywnego wyniku audytu rejestrującego.

Plany i wszelkie działania dotyczące rozwoju KSU wdrażane są obecnie w ramach projektu systemowego PARP „Wsparcie i rozwój instytucji świadczących usługi na rzecz przedsiębiorczości oraz ich sieci” – poddziałanie 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W latach 2008–2013 do obszarów wymagających wsparcia państwa, a tym samym wspieranych przez KSU, zalicza się usługi:

- informacyjne, dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą,
- doradcze o charakterze proinnowacyjnym, dla przedsiębiorców,
- finansowe, polegające na udzielaniu pożyczek, dla przedsiębiorców,
- finansowe, polegające na udzielaniu poręczeń, dla przedsiębiorców.

W ramach KSU usługi systemowe świadczone są przez:

- 18 ośrodków w zakresie usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym,
- 96 ośrodków w zakresie usług informacyjnych, świadczących usługi w około 300 lokalizacjach,
- 10 ośrodków w zakresie usług finansowych – udzielanie poręczeń,
- 38 ośrodków w zakresie usług finansowych – udzielanie pożyczek.

Modyfikacje dotychczasowych oraz wprowadzenie nowych zakresów usług będą identyfikowane m.in. w wyniku prowadzonych badań potrzeb przedsiębiorców oraz obserwacji rynku usług. Po ich pozytywnym przetestowaniu wśród potencjalnych klientów, będą miały szansę wejść do oferty usług systemowych KSU i ją wzbogacić, czyniąc ją bardziej kompleksową.

Wśród ośrodków KSU znajdują się organizacje, które działają w oparciu o bardzo różnorodne prawne formy działania, np. agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, centra wspierania biznesu, izby przemysłowo-handlowe, instytuty badawczo-rozwojowe, fundusze poręczeń kredytowych, fundusze pożyczkowe, szkoły biznesu, organizacje rzemiosła, fundacje i stowarzyszenia. Ośrodki KSU podejmują też różne rodzaje aktywności czy specjalizacji, np. Regionalne Instytucje Finansujące (RIF) współpracują w ramach różnych grup usługodawców KSU, ale i innych sieci, np. Enterprise Europe Network czy stowarzyszeń, np. Polskiego Stowarzyszenia Funduszy Pożyczkowych czy Krajowego Stowarzyszenia Funduszy Poręzeniowych.

Członkowie KSU są niezależni i samofinansujący się, a uczestnictwo w systemie jest dobrowolne. Obok uczestnictwa w KSU ww. organizacje aktywnie wspierają rozwój przedsiębiorczości, współpracują w ramach innych sieci i stowarzyszeń w Polsce i na świecie, a także współpracują z samorządami województwa oraz samorządami lokalnymi w obszarze działań rozwoju gospodarczego.

Grupy usługodawców w ramach KSU

W ramach Krajowego Systemu Usług można wyodrębnić następujące grupy ośrodków, odpowiadające kategoriom świadczonych przez nie usług, tj.:

- **Punkty Konsultacyjne (PK) KSU** to grupa usługodawców świadcząca bezpłatne usługi informacyjne, niewymagające dłuższego zaangażowania czasu pracy konsultanta, obejmujące zagadnienia związane z: administracyjno-prawnymi aspektami prowadzenia działalności gospodarczej, zasadami i warunkami korzystania z programów pomocy publicznej i innych zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej, możliwościami i zasadami skorzystania z usług specjalistycznych KSU, np. szkoleń, zaawansowanego doradztwa, uzyskania pożyczek lub poręczeń itp. Organizacje prowadzące PK KSU są wybierane w drodze ogólnopolskich konkursów, ogłaszanych przez PARP. Obecnie na terenie całego kraju działa 96 ośrodków, które prowadzi 111 PK KSU, świadczących usługi w około 300 lokalizacjach. Funkcję koordynatora w regionie działań PK KSU pełnią Regionalne Punkty Konsultacyjne KSU. **W okresie od 1 września 2008 r. do 30 września 2009 r., PK KSU zrealizowały ponad 62.000 usług dla około 57.000 klientów.** Usługi informacyjne nie są przedsiębiorcom zaliczane do pomocy publicznej, udzielanej jako pomoc *de minimis*. Więcej informacji nt. Punktów Konsultacyjnych KSU oraz ich dane teleadresowe dostępne są na stronie PARP: <http://ksu.parp.gov.pl/pl/pk>.
- **Krajowa Sieć Innowacji KSI KSU** to grupa usługodawców KSU świadczących bezpłatne usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym, polegające na przeprowadzeniu audytu technologicznego oraz pomocy doradczej w procesie transferu technologii. Ośrodki te podczas świadczonych usług korzystają z Bazy Danych Technologii KSI KSU, dostępnej pod adresem: <http://ksu.parp.gov.pl/pl/ksi/bazydanych>, zawierającej oferty technologii oraz zapytania o technologie. Dzięki tej bazie ośrodki KSI KSU mogą kojarzyć przedsiębiorców zainteresowanych konkretnymi rozwiązaniami technologicznymi z ośrodkami KSI KSU, w tym z innych województw, w zależności od potrzeb klienta. Organizacje świadczące usługi proinnowacyjne wybierane są w drodze konkursów, ogłaszanych przez PARP. Obecnie na terenie 11 województw działa 18 ośrodków KSI KSU. Przedsiębiorcy zainteresowani bezpłatnymi usługami proinnowacyjnymi KSI KSU powinni wiedzieć, że stanowią one dla nich pomoc publiczną, udzielaną jako pomoc *de minimis*. Oznacza to, że usługi te mogą być udzielone konkretnemu przedsiębiorcy pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą *de minimis*, otrzymaną w ciągu kolejnych 3 lat z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy ona kwoty 200 tys. euro. Więcej informacji nt. Krajowej Sieci Innowacji KSU oraz dane teleadresowe ośrodków KSI KSU dostępne są na stronie PARP: <http://ksu.parp.gov.pl/pl/ksi>.
- **Fundusze poręczeń** to grupa usługodawców KSU świadczących usługi finansowe polegające na udzielaniu poręczeń. Fundusze oferują możliwość poręczenia pożyczek, kredytów oraz wadliwych przetargowych. O poręczenie mogą starać się mikro-, mali i średni przedsiębiorcy, którzy ubiegają się o kredyt, pożyczkę lub startują w przetargu, lecz nie posiadają wystarczającego zabezpieczenia spłaty powstającego zobowiązania. Celem działania funduszy jest ułatwienie mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do zewnętrznych źródeł kapitału dzięki uzyskaniu dodatkowego zabezpieczenia w formie poręczenia. Działalność funduszy wspiera tym samym rozwój lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości oraz wpływa na rozwój całej gospodarki poprzez wzrost jej konkurencyjności i innowacyjności. Szczegółowe informacje na temat funduszy poręczeniowych oraz ich dane teleadresowe dostępne są na stronie PARP: http://ksu.parp.gov.pl/pl/f_poreczeniowe.
- **Fundusze pożyczkowe** to grupa usługodawców KSU świadczących usługi finansowe polegające na udzielaniu pożyczek. Fundusze oferują możliwość finansowania działalności inwestycyjnej, obro-

towej oraz początkowego etapu rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorców z regionu, na którym dany fundusz działa. O pożyczki mogą starać się mikro, mali i średni przedsiębiorcy, którzy nie mogą skorzystać z tradycyjnego finansowania bankowego lub mają ograniczony do niego dostęp, np. ze względu na brak historii kredytowej itp. Celem działania funduszy jest ułatwienie mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom dostępu do zewnętrznego finansowania w postaci pożyczek. Działalność funduszy wspiera również rozwój lokalnej i regionalnej przedsiębiorczości oraz wpływa na rozwój całej gospodarki poprzez wzrost jej konkurencyjności i innowacyjności. Szczegółowe informacje na funduszy pożyczkowych oraz ich dane teladresowe dostępne są na stronie PARP: http://ksu.parp.gov.pl/pl/f_pożyczkowe.

Oferta ośrodków KSU

Każda organizacja zarejestrowana w KSU świadczy przynajmniej jedną z czterech kategorii usług adresowanych do przedsiębiorstw i/lub osób podejmujących działalność gospodarczą, tj. usługi: doradcze charakterze proinnowacyjnym, informacyjne, finansowe (w tym udzielanie: poręczeń i pożyczek).

Krótką charakterystykę usług realizowanych przez KSU zawiera poniższe zestawienie:

<p>USŁUGI DORADCZE O CHARAKTERZE PROINNOWACYJNYM</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie audytu technologicznego oraz • obsługa procesu transferu technologii, która obejmuje: <ul style="list-style-type: none"> – przygotowanie oferty lub zapytania o technologię, – przegląd profili dostawców lub odbiorców technologii, – nawiązanie kontaktu z dostawcą lub odbiorcą technologii, – pomoc doradcą we wdrażaniu technologii lub podczas negocjacji i zawierania umowy pomiędzy odbiorcą a dostawcą technologii, – monitorowanie wdrażania technologii lub realizacji umowy oraz inne aspekty pomocy powdrożeniowej. 	<p>USŁUGI I NFORMACYJNE</p> <ul style="list-style-type: none"> • udzielanie informacji o: <ul style="list-style-type: none"> – administracyjno-prawnych aspektach prowadzenia działalności gospodarczej (w tym jej podejmowania, wykonywania, rezygnacji), – zasadach i warunkach korzystania z programów pomocy publicznej i innych zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej, – możliwościach i zasadach korzystania z usług specjalistycznych systemu, np. szkoleń, doradztwa, transferu technologii, uzyskania pożyczek i poręczeń itp., – wykorzystaniu pozabankowych źródeł finansowania w realizacji inwestycji, – zarządzaniu wierzycielnościami oraz ich ściągania, – zabezpieczeniu transakcji handlowych, – ocenie i pozyskiwaniu informacji o kontrahentach handlowych, – zarządzaniu ryzykiem kursowym w działalności gospodarczej, – zarządzaniu zmianą, zarządzaniu w kryzysie w mikro-, małych i średnich przedsiębiorstwach (MSP), – danych teleadresowych instytucji, przydatnych w rozwoju firmy.
<p>USŁUGI FINANSOWE</p> <ul style="list-style-type: none"> • udzielanie poręczeń kredytowych, stanowiących dodatkową formę zabezpieczenia głównie kredytów i pożyczek (fundusze poręczeniowe) • udzielanie pożyczek na rozpoczęcie lub rozwój działalności gospodarczej (fundusze pożyczkowe) 	

Dlaczego warto korzystać z usług świadczonych przez ośrodki KSU?

Konsultanci KSU mają duże **doświadczenie** we współpracy z przedsiębiorcami oraz osobami podejmującymi działalność gospodarczą, znają specyfikę swoich środowisk lokalnych oraz kierunki rozwoju regionu – dzięki temu służą **profesjonalną pomocą**, m.in. w zakresie podejmowania oraz prowadzenia działalności gospodarczej, planowania rozwoju firmy, także pod kątem zmian zachodzących na danym terenie.

Dzięki różnorodności ośrodków skupionych w KSU **oferta** świadczonych przez nie usług jest **bardzo szeroka**. Każdy przedsiębiorca lub osoba podejmująca działalność gospodarczą powinni znaleźć w ośrodku KSU pomoc w rozwiązaniu problemów związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej lub prowadzeniem własnej firmy. Niemniej jednak niektóre ośrodki specjalizują się jedynie w bardzo wąskim zakresie świadczonych usług (np. KSI KSU, fundusze pożyczkowe, fundusze poręczeniowe) i nie są w stanie samodzielnie zaspokoić wszystkich oczekiwań przedsiębiorców. W związku z tym stworzono wewnętrzny system, pozwalający ośrodkom na szybkie wyszukiwanie partnerów w ramach KSU, którzy zrealizują dla Państwa pożądaną usługę. Toteż niezależnie od stopnia złożoności poszukiwanej usługi, dzięki wdrożonym w KSU narzędziom wymiany informacji, każdy ośrodek w krótkim czasie powinien dla swoich klientów zaproponować możliwość skorzystania z innych, oczekiwanych przez klienta, usług w ramach KSU.

Na podkreślenia zasługuje fakt, iż Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości podejmuje działania mające na celu zapewnienie jednolitego, wysokiego poziomu świadczenia usług. Każdy ośrodek zarejestrowany w Krajowym Systemie Usług posiada wdrożony **system zapewnienia jakości świadczonych usług**, zgodny z wymaganiami normy ISO serii 9001. Prowadzone są działania w zakresie badania, weryfikacji oraz rozwoju wymaganych kompetencji i umiejętności z uwzględnieniem specyfiki świadczonych usług, szkolenia oraz testy kompetencji weryfikujące wiedzę oraz doświadczenie, zarówno kandydatów na konsultantów, jak i konsultantów KSU. Ponadto została stworzona baza wiedzy dla konsultantów oraz przedsiębiorców, która służy m.in. jako narzędzie pracy dla konsultantów ośrodków KSU. Pakiety informacyjne zamieszczone w bazie dostępne są na stronie PARP: <http://ksu.parp.gov.pl/pl/pk/pakiety-informacyjne>. Wszystkie te działania gwarantują, że w każdym z ośrodków KSU klienci obsługiwani są z jednakową starannością.

Niezmiernie ważnym czynnikiem jest również **dostępność geograficzna** ośrodków. Sieć KSU obejmuje swoim zasięgiem cały kraj, a gdy zachodzi taka potrzeba, konsultanci KSU mogą spotkać się z przedsiębiorcą także w jego siedzibie.

Jak korzystać z usług oferowanych przez KSU?

Aby skorzystać z pomocy ośrodka KSU, przedsiębiorca lub osoba podejmująca działalność gospodarczą może wybrać wygodną dla siebie formę, np. bezpośrednio udać się do ośrodka na spotkanie z konsultantem KSU, umówić się na spotkanie w siedzibie firmy, skontaktować się drogą telefoniczną lub elektroniczną. Może także wziąć udział w organizowanych przez ośrodki PK KSU seminariach informacyjnych.

Wybór ośrodka, z usług którego będzie korzystał przedsiębiorca, zależy tylko od niego. W tym względzie nie istnieją żadne ograniczenia terytorialne ani limity czasowe.

Gdzie znaleźć informacje o krajowym systemie usług dla MSP?

Więcej zawsze aktualnych informacji na temat Krajowego Systemu Usług można uzyskać w każdym ośrodku należącym do KSU, a także w siedzibie Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Wyszukiwarka organizacji zarejestrowanych w KSU oraz ich lokalizacji świadczenia usług dostępna jest na stronach internetowych KSU pod adresem: http://ksu.parp.gov.pl/pl/rejestracja_ksu/osrodki_ksu. Tam też można znaleźć na bieżąco aktualizowany katalog usług KSU oraz inne informacje dotyczące KSU.

ROZDZIAŁ II

**JAK SKORZYSTAĆ
Z USŁUG SYSTEMOWYCH
KRAJOWEGO SYSTEMU
USŁUG (KSU)?**

**Zasady korzystania
z usług proinnowacyjnych
KSU świadczonych przez
Krajową Sieć Innowacji KSU**

Małgorzata Seruga

Wprowadzenie

Współczesną gospodarkę powszechnie już przyjęło się określać mianem gospodarki opartej na wiedzy. Po wyjściu z epoki postindustrialnej znaleźliśmy się w epoce gospodarki, której głównym i najważniejszym zasobem jest wiedza. W sytuacji tej przedsiębiorstwa budują swoją przewagę konkurencyjną w oparciu o posiadane zasoby wiedzy, które aktywnie wykorzystują w warunkach rywalizacji rynkowej.

Namacalnym przejawem posiadania przez przedsiębiorstwo zasobów wiedzy są opracowywane przez dany podmiot lub wdrażane nowe rozwiązania, nowe pomysły organizacyjne, nowe usługi czy technologie – jednym słowem **innowacje**.

Doświadczenia krajów zachodnich, które osiągają daleko większe sukcesy w opisanych powyżej warunkach rynkowych, opierając swoją gospodarkę na fundamentalnej roli innowacji w procesie rozwoju sektora przedsiębiorstw, pokazują jak ogromna istnieje zależność pomiędzy wiedzą (innowacją) a gospodarką. Dowodzą, jak ważna jest współpraca pomiędzy światem nauki a przedsiębiorcami lub jak ważne jest prowadzenie własnych prac rozwojowych, ponieważ działania te są głównym źródłem innowacji.

W warunkach polskich, kiedy niewiele firm stać jest na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych w celu wytworzenia innowacji, koniecznością niemal stała się komercjalizacja wyników badań naukowych i efektywne korzystanie z zasobów nauki. Jest to bowiem tańszy sposób pozwalający przedsiębiorcom na pozyskanie innowacji, które po wdrożeniu w przedsiębiorstwie mogą przyczynić się do osiągnięcia przez nie sukcesu rynkowego.

Innowacja

Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w wydanym w 1995 roku opracowaniu *Oslo Manual* zdefiniowała pojęcie „innowacja” i wyznaczyła narzędzia służące do jego pomiaru. Według OECD innowacja to **wprowadzenie do praktyki nowego lub znacząco ulepszonych rozwiązania w odniesieniu do procesu, produktu (towaru lub usługi), marketingu oraz organizacji**.

Innowacje mogą być wprowadzone w czterech kluczowych obszarach funkcjonowania przedsiębiorstwa. Zgodnie z tym Joseph Shumpeter¹ wyróżnił cztery rodzaje innowacji: produktowe, procesowe, marketingowe i organizacyjne.

Za **innowację produktową** uznaje się wprowadzenie na rynek przez przedsiębiorstwo nowego, kluczowego, z punktu widzenia firmy, towaru lub usługi. Innowacją produktową może być również znaczące ulepszenie uprzednio oferowanych towarów lub usług.

Innowacja procesowa to wprowadzenie do praktyki przedsiębiorstwa nowych lub znacząco ulepszonych metod produkcji czy też dostaw, kluczowych dla działalności firmy. Do innowacji procesowych zaliczyć można również zastosowanie w przedsiębiorstwie nowych i ulepszonych procesów technologicznych, maszyn, urządzeń czy narzędzi, a także nowych i ulepszonych procesów, oprogramowania oraz sposobu tworzenia i świadczenia usług.

Jeśli zaś chodzi o **innowacje marketingowe**, to zaliczyć do nich można zastosowanie w działalności przedsiębiorstwa nowej metody marketingowej, która wcześniej nie była przez firmę stosowana, a która wynika z nowej strategii marketingowej, istotnie różniącej się od dotychczasowej. Innowacje tego typu obejmują znaczące z punktu widzenia działalności przedsiębiorstwa zmiany w wyglądzie produktu, jego opakowaniu, pozycjonowaniu, promocji czy polityce cenowej.

Ostatnim rodzajem innowacji są **innowacje organizacyjne**, w poczet których zaliczyć można zastosowanie w przedsiębiorstwie nowej metody organizacji jego działalności, nowej organizacji miejsc

¹ *Oslo Manual*, www.oecd.org

pracy lub relacji zewnętrznych, np. nowe metody współpracy z dostawcami, rozdziału obowiązków i podejmowania decyzji przez pracowników, a także wprowadzenie nowych procedur funkcjonowania.

Dlaczego właśnie innowacje są ważne?

Wdrażanie innowacji ma zasadnicze znaczenie dla rozwoju każdego przedsiębiorstwa. Docelowym efektem wdrożenia każdej innowacji jest wzrost efektywności funkcjonowania przedsiębiorstwa, który może objawiać się między innymi poprzez zwiększenie popytu na towary lub usługi firmy czy też redukcję kosztów.

Unowocześnienie procesu produkcji lub dywersyfikacja portfela produktów (wprowadzenie nowych produktów lub usług) mogą poprawić pozycję rynkową przedsiębiorcy, a nawet stać się źródłem jego przewagi konkurencyjnej. Także sięganie do nowych rynków zbytu oraz wprowadzanie innowacji procesowych podnoszących wydajność firmy i redukujących koszty produkcji wpływają dodatnio na każde przedsiębiorstwo, a co za tym idzie – generują większe zyski.

Stąd też wnioszek, że firmy tworzą i kupują innowacje, aby chronić swoją obecną pozycję rynkową oraz budować i szukać nowych pól przewag konkurencyjnych. Priorytetem każdego przedsiębiorcy powinno więc być poszukiwanie nowych rozwiązań, technologii, wypracowywanie nowych standardów dla swoich produktów czy usług, aby aktywnie budować strategiczną pozycję swojej firmy na rynku względem podmiotów konkurencyjnych.

Kluczowe jest jednak uświadomienie sobie, że firma potrzebuje innowacji. Kolejnym, również ważnym krokiem jest dostrzeżenie, że potrzebne przedsiębiorstwu rozwiązania dostępne są nie tylko u konkurencji, ale także na uniwersytetach, w instytucjach naukowych czy też u indywidualnych dostawców technologii, którzy na własną rękę prowadzą działania badawczo-rozwojowe.

Dostęp do wiedzy jest często utrudniony i w dużym stopniu zależy od powiązań między firmami i podmiotami „produkującymi wiedzę”, czyli instytucjami naukowymi. Aby uzyskać taką wiedzę, przedsiębiorca musi nawiązać kontakt i zbudować bezpośrednie relacje z ludźmi posiadającymi rozwiązania mu potrzebne – a w warunkach polskich jest to zadanie relatywnie trudne. Nawet w przypadku informacji, które z założenia są ogólnodostępne, ich poszukiwanie bywa czasochłonne i bardzo kosztowne.

Przedsiębiorcy potrzebują zatem wsparcia w zakresie poszukiwania innowacyjnych rozwiązań oraz w zakresie określenia źródeł finansowania niezbędnych do ich wdrożenia.

Krajowa Sieć Innowacji KSU

Polski rząd, za pośrednictwem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, z myślą o przedsiębiorcach, powołał organizację, która wspiera ich w pozyskiwaniu innowacji.

Krajowa Sieć Innowacji (KSU) to grupa instytucji otoczenia biznesu wchodzących w skład Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, które świadczą proinnowacyjne usługi doradcze, zgodnie z określonym i badanym standardem. Standard ten określa Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z 27 stycznia 2005 r. w sprawie Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Wszystkie ośrodki KSI KSU mają uregulowaną formalnie stałą współpracę z instytucjami naukowymi w zakresie świadczenia usług lub stanowią wydzieloną organizacyjnie jednostkę takiej instytucji.

Krajowa Sieć Innowacji KSU ma za zadanie pomagać podmiotom głównie z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w realizacji przedsięwzięć innowacyjnych poprzez kojarzenie firm poszukujących rozwiązań technologicznych z potencjalnymi dostawcami tych technologii.

Bezpłatne usługi proinnowacyjne świadczone są obecnie przez 22 ośrodki KSI KSU zlokalizowane na terenie całego kraju. Proces świadczenia tych usług finansowany jest z Działania 5.2. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, natomiast przedsięwzięcia służące zapewnieniu odpowiednich kwalifikacji konsultantów oraz współdziałaniu w ramach sieci z Poddziałania 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Listę tych ośrodków można znaleźć na stronie 28–34.

Przebieg usługi proinnowacyjnej realizowanej przez Ośrodki KSI KSU

Usługa doradcza proinnowacyjna składa się z dwóch części. Jako pierwszy realizowany jest audyt technologiczny. Wnioski z audytu dają z kolei podstawę do przeprowadzenia drugiej części usługi – transferu technologii.

Na czym polega audyt technologiczny?

Audyt technologiczny to najprostsza droga do poznania kondycji i potrzeb przedsiębiorstwa, a także pierwszy krok na drodze poszukiwania i wdrożenia technologii, która usprawni działalność firmy.

Audyt technologiczny pozwala na ocenę zarówno potencjału, jak i potrzeb technologicznych przedsiębiorstwa. Określa możliwości i potrzeby firmy w zakresie rozwoju wytwarzanych produktów lub usług. Dzięki audytowi technologicznemu, Konsultanci KSI pomagają przedsiębiorcy wskazać płaszczyzny, na jakich potrzebuje on wsparcia oraz te, które po wdrożeniu innowacji mają szansę pomyślnie się rozwijać. Elementem audytu technologicznego jest także benchmarking, czyli określenie pozycji badanego podmiotu na rynku w stosunku do jego konkurentów.

Wyniki audytu są dla przedsiębiorcy źródłem informacji o alternatywnych ścieżkach rozwoju dla jego firmy, o usługach dostępnych i dopasowanych do aktualnej sytuacji rynkowej oraz o możliwościach współpracy z partnerami zagranicznymi. Audyt pomaga także wskazać pola, na których przedsiębiorca może oczekiwać dalszego wsparcia ze strony ośrodków Krajowej Sieci Innowacji KSU.

Ponadto audyt technologiczny wskazuje konkretne propozycje pod kątem zastosowania innowacji produktowych, procesowych, organizacyjnych czy marketingowych.

Audyt technologiczny przebiega w następujących krokach:

KROK 1. Przedsiębiorca zgłasza się do ośrodka KSI KSU

Przed przystąpieniem do audytu technologicznego, przedsiębiorca zainteresowany współpracą z Krajową Siecią Innowacji wybiera ośrodek KSI KSU, z którym chce przeprowadzić działania innowacyjne.

Przedsiębiorca ma do dyspozycji ośrodki KSI KSU, które różnią się między sobą obszarami specjalizacji. Warto zapoznać się z ofertą każdego z nich i wybrać ten, którego specjalizacja najlepiej odpowiada potrzebom firmy. Na końcu tego rozdziału zamieszczona jest krótka charakterystyka ośrodków wraz z danymi kontaktowymi. Przedsiębiorca nie musi kierować się lokalizacją ośrodka – nie ma żadnych ograniczeń co do „terytorialności” usług.

Podczas pierwszej wizyty w wybranym ośrodku KSI KSU przedsiębiorca przedstawia obszar, w ramach którego chce podjąć działania proinnowacyjne i po uzgodnieniu z konsultantem KSI wspólnych działań, podpisuje umowę na świadczenie proinnowacyjnych usług doradczych.

Podpisana umowa reguluje, w jaki sposób będzie przebiegała usługa doradcza. Przedsiębiorca znajdzie w niej informacje na temat zakresu prac, które zostaną zrealizowane przez ośrodek KSI KSU, sposobu

i terminu realizacji usługi oraz informacje dotyczące kwalifikacji osób realizujących usługę doradczą. Umowa zawiera również informacje określające formy przygotowania raportu i wyceny usługi doradczej.

KROK 2. Konsultanci KSI odwiedzają przedsiębiorcę w jego firmie

Po podpisaniu umowy Konsultanci KSI KSU składają wizytę w siedzibie przedsiębiorcy. Podczas spotkania zbierają dane i informacje, które posłużą dalej do analizy oraz przygotowania raportu określającego potrzeby technologiczne.

KROK 3. Konsultanci KSI określają potrzeby technologiczne przedsiębiorcy

Po zebraniu danych o przedsiębiorstwie konsultanci KSI opracowują raport zawierający co najmniej diagnozę przedsiębiorstwa, analizę SWOT, czyli mocnych i słabych stron firmy oraz jej szans i zagrożeń, analizę branży, analizę kluczowych czynników sukcesu (oraz kluczowych technologii), benchmarking oraz rekomendacje na temat możliwych do pozyskania i wdrożenia rozwiązań innowacyjnych.

KROK 4. Konsultanci KSI prezentują przedsiębiorcy wyniki raportu

Gdy raport z oceną potrzeb technologicznych jest gotowy, konsultanci KSI spotykają się z przedsiębiorcą. Podczas spotkania prezentują wyniki raportu oraz przekazują rekomendacje dotyczące możliwości wdrożenia nowych technologii.

KROK 5. Przedsiębiorca zgłasza uwagi do raportu przygotowanego przez konsultantów KSI

W trakcie prezentacji raportu konsultanci KSI zbierają uwagi i zastrzeżenia, które mogą się pojawić ze strony przedsiębiorcy. Po spotkaniu analizują je i te zasadne uwzględniają w ostatecznej wersji przygotowywanego raportu.

KROK 6. Konsultanci KSI przekazują przedsiębiorcy ostateczną wersję raportu

Przekazanie przedsiębiorcy raportu z audytu technologicznego w ostatecznej wersji oraz zaakceptowanie bez dalszych uwag czy zastrzeżeń jego treści przez przedsiębiorcę zamyka pierwszy etap usługi doradczej proinnowacyjnej.

Proces transferu technologii może rozpocząć się zaraz po zakończeniu audytu technologicznego. Jest to rozwiązanie optymalne, ponieważ nie istnieje wówczas zagrożenie, że informacje zawarte w raporcie z audytu uległy dezaktualizacji. Jednakże w przypadku, jeśli przedsiębiorca potrzebuje więcej czasu do zastanowienia się i bardziej szczegółowego przeanalizowania rozwiązań zaproponowanych przez konsultantów KSI ma do tego pełne prawo. Nie może być to jednak okres dłuższy niż 3 miesiące, ponieważ w takim wypadku konieczne byłoby zweryfikowanie wyników audytu pod kątem ich aktualności. Mając to na uwadze, konsultant KSI, odpowiedzialny za daną usługę, w ciągu wspomnianych trzech miesięcy od dnia zakończenia audytu technologicznego skontaktuje się ponownie z przedsiębiorcą, aby sprawdzić czy planuje on kontynuowanie procesu i przeprowadzenie transferu technologii.

Na czym polega transfer technologii?

Proces transferu technologii polega na przekazaniu informacji o naturze technicznej oraz procedur niezbędnych, aby jeden podmiot był w stanie powielić pracę innego podmiotu. Przede wszystkim, transfer technologii umożliwia skojarzenie potrzeb przedsiębiorstwa z dostępnymi rozwiązaniami technologicznymi na rynku. Pozwala też na poprawę istniejącego lub wdrożenie nowego procesu technologicznego, produktu lub usługi.

W ramach drugiego etapu realizacji usługi proinnowacyjnej konsultanci KSI, w oparciu o rekomendacje zawarte w raporcie z audytu technologicznego, wspierają przedsiębiorcę w realizacji procesu transferu technologii.

Transfer technologii przebiega w następujących krokach:

KROK 1. Konsultanci KSI przygotowują zapytanie o technologię

W momencie, gdy przedsiębiorca decyduje się na rozpoczęcie procesu transferu technologii, konsultanci KSI na podstawie wyników z audytu technologicznego, w imieniu przedsiębiorcy, opracowują zapytanie o technologię. Zapytanie o technologię służy do wyszukiwania na rynku technologii zgodnej z potrzebami przedsiębiorcy.

KROK 2. Konsultanci KSI wyszukują odpowiednią dla przedsiębiorcy technologię w Bazie Danych Technologii KSI oraz na rynku technologii

Konsultanci KSI w pierwszym rzędzie zamieszczają gotowe zapytanie o technologię w Bazie Danych Technologii KSI. Następnie przeszukują profile dostawców technologii w BDT KSI. Równolegle aktywnie poszukują na szerokim rynku technologii dostawców rozwiązania odpowiadającego potrzebom przedsiębiorcy określonym w zapytaniu.

KROK 3. Konsultanci KSI dokonują selekcji i wyboru optymalnej technologii.

W wyniku aktywnych poszukiwań innowacji technologicznych konsultanci KSI dokonują wraz z przedsiębiorcą selekcji zebranych ofert oraz wspierają go w ostatecznym wyborze optymalnej technologii. Po wybraniu odpowiedniej oferty, pomagają nawiązać kontakt z dostawcą technologii.

KROK 4. Konsultanci KSI pomagają przedsiębiorcy w negocjacji i podpisaniu umowy z dostawcą technologii

W momencie, gdy przedsiębiorca wybrał dostawcę technologii, konsultanci KSI wspierają go w okresie negocjacji i zawierania umowy pomiędzy przedsiębiorcą a dostawcą technologii.

KROK 5. Konsultanci KSI monitorują proces wdrażania technologii

Konsultanci KSI, na życzenie przedsiębiorcy, mogą także towarzyszyć jemu i jego pracownikom na etapie poznawania i wdrażania do codziennej praktyki zawodowej nowych rozwiązań technologicznych. Mogą także monitorować stan realizacji zapisów umowy zawartej między przedsiębiorcą i dostawcą technologii.

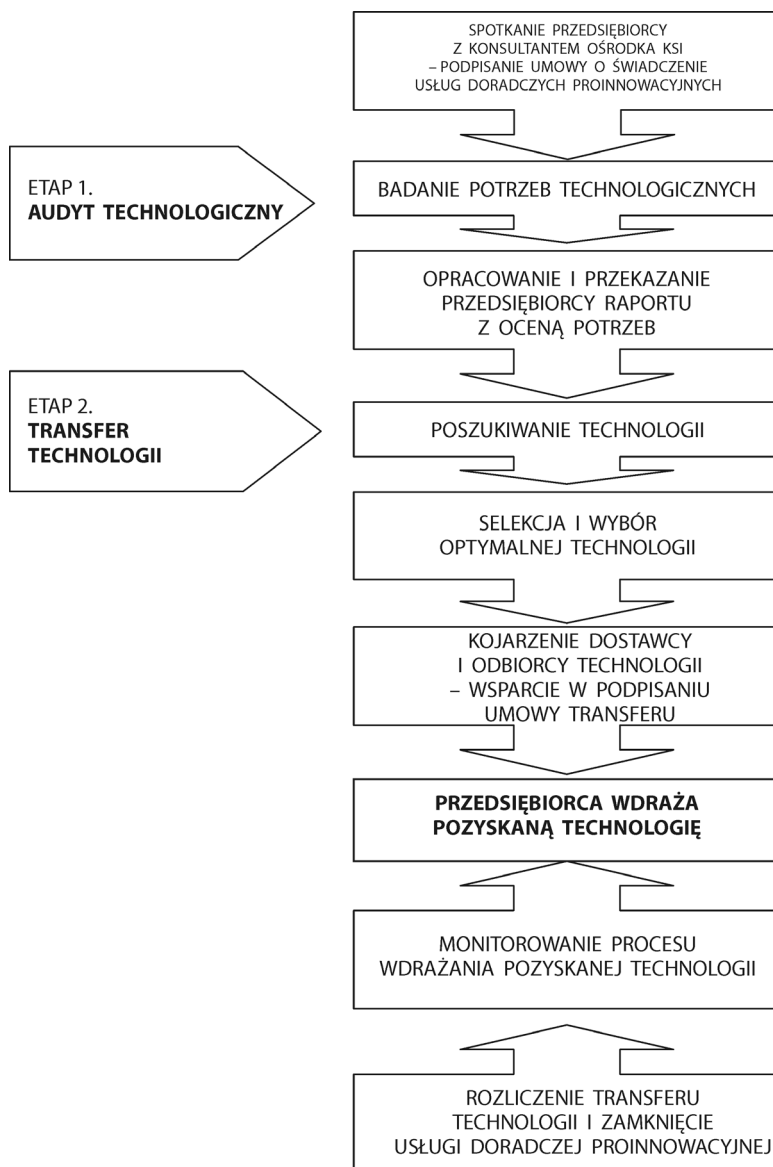
KROK 6. Rozliczenie transferu technologii i zamknięcie usługi doradczej proinnowacyjnej

Po przeprowadzonym transferze technologii konsultant KSU zamyka wykonanie usługi doradczej proinnowacyjnej. Działania kończące usługę doradczą obejmują formalny odbiór usługi przez przedsiębiorcę oraz przekazanie mu zaświadczenia o uzyskaniu wsparcia ze środków publicznych (zaświadczenie o pomocy *de minimis*).

Przez cały okres wspólnych działań proinnowacyjnych przedsiębiorca współpracuje ze wskazanym imiennie konsultantem KSI i/lub ekspertem zewnętrznym ośrodka KSI KSU. Sprawdzenia i zatwierdzenia wyników realizacji usługi dokonuje koordynator usługi proinnowacyjnej ośrodka KSI KSU.

Przedsiębiorca, który chce skorzystać z usługi transferu technologii musi pamiętać, że jest ona uwarunkowana wcześniejszym wykonaniem audytu technologicznego. Przeprowadzenie audytu technologicznego nie jest obowiązkowe, jeżeli przedsiębiorca dysponuje już podobną analizą wykonaną samodzielnie lub przez inny ośrodek KSI KSU.

W takim wypadku konsultanci KSI sprawdzają, czy wszystkie dane w raporcie z audytu technologicznego są aktualne i odpowiadają bieżącej sytuacji przedsiębiorstwa. Jeżeli sytuacja od poprzedniego raportu zmieniła się, konsultanci KSI dokonują niezbędnych weryfikacji i uzupełniają brakujące informacje. Na podstawie wyników z raportu z audytu technologicznego konsultanci KSI oraz przedsiębiorca ustalają, czy uzasadnione jest przejście do drugiego etapu realizacji usługi.

Schemat 1. Realizacja usługi doradczej proinnowacyjnej prowadzonej w przez Ośrodki KSI

Źródło: opracowanie własne.

Usługi doradcze na etapie wdrożenia technologii

Przedsiębiorca, poza standardową usługą doradczą w ramach KSI, może też otrzymać dodatkowe, wykraczające poza standardową usługę doradczą, wsparcie i doradztwo związane z wdrożeniem technologii. Usługa dodatkowa jest odpłatna i w zależności od ośrodka KSI (KSU) może dotyczyć pomocy w pozyskiwaniu finansowania zakupu i wdrożenia nowej technologii czy doradztwo w zakresie strategii konkurencyjności.

Zasady finansowania usług KSI KSU

Usługa proinnowacyjna świadczona przedsiębiorcy jest bezpłatna. Koszty wykonania usługi w całości refundowane są ośrodkowi KSI KSU w ramach projektu „Rozwój usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym świadczonych przez ośrodki Krajowej Sieci Innowacji” finansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 5.2 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013.

Wsparcie uzyskane przez przedsiębiorców w ramach świadczonej usługi **stanowi pomoc *de minimis*** i jest udzielane zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu Komisji (WE) Nr 1998/2006 z 15 grudnia 2006 roku w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu o pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5).

Jakie są obowiązki przedsiębiorcy korzystającego z usług Krajowej Sieci Innowacji (KSU)?

Przedsiębiorca, korzystający z usług doradczych oferowanych przez KSI KSU, objęty jest standardowymi obowiązkami, jakie są nakładane na beneficjentów pomocy *de minimis*.

Po pierwsze, zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu o pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006 r., s. 5) przedsiębiorca jest obowiązany do przechowywania pełnej dokumentacji związanej z realizacją usługi przez okres 10 lat od momentu podpisania umowy w sposób zapewniający dostępność, poufność i bezpieczeństwo.

Po drugie, przedsiębiorca jest obowiązany do poddania się działaniom monitorującym ze strony instytucji odpowiedzialnych za monitorowanie realizacji projektu „Rozwój usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym świadczonych przez ośrodki Krajowej Sieci Innowacji” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 5.2 Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007–2013 (w szczególności Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości).

Standard świadczonych usług KSI KSU

Podczas świadczenia usługi proinnowacyjnej Konsultanci KSI przestrzegają zasad etyki zawodowej, a sama usługa świadczona jest zgodnie z wymogami normy PN-EN ISO 9001:2001.

Standardem w świadczonych usługach KSI KSU w ramach usługi systemowej PARP jest:

- prowadzenie działalności zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- przestrzeganie zasad wolnej i uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wszystkich uczestników obrotu gospodarczego,
- zapewnianie poprawności i jasności sformułowań w zawieranych umowach,
- świadczenie usługi z należytą starannością, a w razie braku niezbędnej wiedzy lub doświadczenia skierowanie podmiotu zamierzającego korzystać z jego usług do innego ośrodka, posiadającego taką wiedzę i doświadczenie,
- zapewnianie poufności informacji uzyskanych w związku ze świadczeniem usług;

- zachowanie szczególnej ostrożności w formułowaniu zarzutów wobec innych podmiotów, w tym ośrodków,
- dążenie do polubownego załatwiania sporów,
- zapewnianie realizacji usług wyłącznie przez wykwalifikowany personel i dążenie do stałego podwyższania jego kwalifikacji.

Warto podkreślić, że już na etapie budowania Sieci PARP wyraźnie określił standardy jakości wobec przyszłych ośrodków KSI KSU. Obejmują one szeroki zakres wymagań w obszarze potencjału technicznego, ekonomicznego, zarządzania i posiadanego doświadczenia. Charakterystyka wymaganych standardów znajduje się na stronie PARP: http://ksu.parp.gov.pl/pl/ksi/standard_uslugi_ksi.

Zasada poufności w działaniach KSI KSU

Dopełniając wysokich standardów współpracy, ośrodki KSI KSU traktują wszelkie informacje udostępniane przez przedsiębiorców w związku z realizacją usługi jako poufne.

W szczególności zobowiązują się do zachowania w tajemnicy przekazywanych drugiej stronie informacji technicznych, ekonomicznych oraz innych stanowiących tajemnicę gospodarczą, w tym także do nieprzekazywania stronom trzecim jakichkolwiek dokumentów, informacji etc., które pozostają w bezpośrednim lub pośrednim związku z przedmiotem usługi doradczej proinnowacyjnej. Zasada poufności danych obowiązuje bez ograniczeń czasowych, przedmiotowych i podmiotowych.

Jednocześnie w standardzie współpracy z ośrodkami KSI KSU został przyjęty zakres informacji, które są przekazywane organom zaangażowanym w świadczenie usługi proinnowacyjnej i dlatego ich przekazywanie nie stanowi naruszenia zasady poufności. Dotyczy to:

- przekazania przez ośrodek KSI KSU Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości raportu z audytu technologicznego,
- wprowadzenie raportu z audytu technologicznego do bazy danych prowadzonej przez Agencję, udostępnianej przez Internet wszystkim ośrodkom realizującym usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym,
- przekazania przez którąkolwiek ze stron danych dotyczących świadczonych usług instytucjom dofinansującym projekt oraz organom kontrolującym – na żądanie – informacji o wykorzystaniu pomocy *de minimis*.

Klauzulą poufności nie są objęte ogólnodostępne dane przedsiębiorcy, takie jak nazwa, siedziba i numery identyfikacyjne.

Przydatne adresy dla innowacyjnych przedsiębiorców

KRAJOWY SYSTEM USŁUG www.ksu.parp.gov.pl

POLSKA AGENCJA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI www.parp.gov.pl

PORTAL INNOWACJI www.pi.gov.pl

PORTAL FUNDUSZY EUROPEJSKICH www.funduszeuropejskie.gov.pl

PORTAL PROGRAM OPERACYJNY INNOWACYJNA GOSPODARKA www.poig.gov.pl

FEDERACJA STOWARZYSZEŃ NAUKOWO-TECHNICZNYCH www.not.org.pl

KRAJOWY PUNKT KONTAKTOWY PROGRAMÓW BADAWCZYCH UE www.kpk.gov.pl

Przykład zrealizowanego działania proinnowacyjnego

Praktyczny wymiar współpracy ośrodka KSI KSU przedstawia opis wsparcia firmy Polinex Sp. z o.o. Firma ta działania innowacyjne realizowała we współpracy z Fundacją Poszanowania Energii, która jako ośrodek KSI KSU specjalizuje się w transferze technologii w obszarach innowacyjnych rozwiązań energooszczędnych, przedsięwzięć zmierzających do ograniczenia zużycia i racjonalnego wykorzystania energii oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii. Fundacja zajmuje się też wdrażaniem nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych w organizacji i zarządzaniu przedsiębiorstwem.

Określenie sytuacji wyjściowej

Firma Polinex Sp. z o.o. (www.polinex.lublin.pl) prowadzi kompleksową obsługę procesu termomodernizacji budynków, w skład której wchodzi m.in. wstępna analiza techniczno-ekonomiczna przedsięwzięć w zakresie efektywności energetycznej, audyt energetyczny budynku, przygotowanie dokumentacji technicznej inwestycji, wsparcie pozyskania źródła finansowania inwestycji czy wykonawstwo inwestycji termomodernizacyjnej. Firma rocznie realizuje 15–20 kompleksowych projektów, głównie dla wspólnot mieszkaniowych oraz jednostek samorządowych w skali kraju.

Bezpośrednim powodem zainteresowania przedsiębiorcy innowacyjnymi technologiami oraz transferem w tym zakresie była świadoma chęć ulepszenia procesu świadczenia usług, tak w fazie analiz, audytu energetycznego i doradztwa, jak i w fazie realizacji inwestycji.

Przebieg usługi doradczej

Współpraca rozpoczęła się od przeprowadzenia audytu technologicznego, w wyniku którego konsultanci Fundacji wraz z przedsiębiorcą zdecydowali o zakresie transferu know-how i technologii dla Polinex Sp. z o.o. Lista transferowa objęła:

W zakresie audytu energetycznego:

- przekazanie wiedzy technologicznej i organizacyjnej dotyczącej przygotowywania audytów energetycznych,
- zrealizowanie procesu wyboru i zakupu licencji na oprogramowanie do przygotowywania audytów energetycznych (Audytor OZC),
- przeszkolenie pracowników w zakresie efektywnego wykorzystywania zakupionego oprogramowania.

W zakresie technologii osuszania budynków:

- wykonano proces poszukiwania i przeglądu technologii osuszania budowli,
- dokonano wyboru właściwej technologii zgodnie z preferencjami oraz potrzebami przedsiębiorcy,
- aktywnie wspierano proces kontaktów z dostawcą technologii – metoda iniekcji krystalicznej oraz proces przygotowania i podpisania umowy transferu technologii (umowa licencyjna).

W zakresie technologii ogrzewania budynków:

- zrealizowano proces poszukiwania, przeglądu oraz rekomendacji kompleksowych i kompletnych technologii ogrzewania budynków (Atlas, Ceresit, Dryvit, Weber Terranova),
- po przeanalizowaniu tych systemów oraz z uwagi na potrzeby i uwarunkowania podstawowej grupy docelowej odbiorców usług, Polinex wybrał system Weber Terranova, gwarantujący wysoką jakość elementów, funkcjonalność, doradztwo techniczne oraz podpisał umowę o współpracy z dostawcą technologii,
- przedsiębiorca uzyskał od fundacji pomoc doradczą we wdrażaniu wybranej technologii.

Osiągnięty efekt

Dzięki współpracy z firmą Polinex Sp. z o.o. z Fundacją przedsiębiorcy udało się zbudować profesjonalny dział auditingu energetycznego (w wyniku transferu know-how), wprowadzić i z powodzeniem stosować metodę iniekcji krystalicznej – osuszania budowli (w wyniku transferu technologii obejmującej zakup licencji) oraz wprowadzić i z powodzeniem stosować kompleksowe i kompletne technologie ociepleń budynków (w wyniku poszukiwania technologii).

W efekcie przedsiębiorca stosuje w praktyce sprawdzony system dociepleń, gwarantujący wysoką jakość prac oraz jest przygotowany do stosowania w termomodernizacji budynków innowacyjnych technologii w zakresie odnawialnych źródeł energii, takich jak kolektory słoneczne, pompy ciepła i usuwania zawilgoceń w budynkach.

Dodatkowo we współpracy z Fundacją Poszanowania Energii – ośrodkiem KSI KSU i pod patronatem Prezydenta Miasta Lublina, Polinex Sp. z o.o. uruchomił ośrodek doradztwa technicznego w zakresie termomodernizacji budynków. Ośrodek ten świadczy nieodpłatne usługi dla potencjalnych odbiorców technologii termomodernizacyjnych.

Należy podkreślić, że firma polepszyła także swoją pozycję rynkową w regionie Lubelszczyzny i Zamojszczyzny dzięki współpracy z Fundacją – ośrodkiem KSI KSU, polegającej na stałym doradztwie związanym z technologiami oszczędności energii w budynkach – współorganizuje seminaria i konferencje, w których uczestniczą zarówno przedsiębiorcy, jak i ośrodki samorządu terytorialnego.

Praktyczny przewodnik po ośrodkach tworzących Krajową Sieć Innowacji KSU

Każda usługa doradcza proinnowacyjna jest prowadzona zgodnie z indywidualnymi potrzebami zgłaszanymi przez przedsiębiorcę i nie zawęża się wyłącznie do wymienionych branż.

1. Oddział Terenowy Stowarzyszenia „Wolna Przedsiębiorczość” Centrum Wspierania Biznesu

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w obszarach:

- systemów IT
- projektowania i produkcji maszyn
- projektowania i produkcji automatyki przemysłowej
- projektowania i produkcji aparatury pomiarowej
- zastosowanie odnawialnych źródeł energii, w tym modernizacji energetycznej budynków oraz systemów zarządzania oświetleniem ulicznym

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- przemysł opakowań
- elementy stalowe

Dane adresowe:

Oddział Terenowy Stowarzyszenia „Wolna Przedsiębiorczość” Centrum Wspierania Biznesu

ul. Rynek 38, 58-100 Świdnica

E-mail: biuro@cwbc.org.pl

Telefon: (74) 853-39-82

Więcej informacji: www.cwbc.org.pl

2. Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w obszarach:

- przetwórstwa tworzyw sztucznych
- wykorzystywania technik informacyjno-komunikacyjnych dla rozwoju przedsiębiorstwa

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- maszynowo-narzędziowej
- elektronicznej
- IT
- meblarskiej
- turystyczno-uzdrowiskowej
- spożywczej

Dane adresowe:

Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców
ul. Mennica 6, 85-112 Bydgoszcz

E-mail: biuro@kpzpip.pl

Telefon: (52) 585-91-60

Więcej informacji: www.kpzpip.pl

3. Bydgoski Dom Technika NOT Sp. z o.o.

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- mechanicznej
- elektronicznej
- IT

Dane adresowe:

Bydgoski Dom Technika NOT Sp. z o.o.
ul. B. Rumińskiego 6, 85-030 Bydgoszcz

E-mail: sekretariat@not.com.pl

Telefon: (52) 322-09-88

Więcej informacji: www.not.com.pl

4. Wschodni Klub Techniki i Racjonalizacji

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w obszarach:

- technologii poligraficznych

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- przemysłu drzewnego
- przemysłu metalowego
- IT
- przemysłu maszynowego
- przemysłu chemicznego

Dane adresowe:

Wschodni Klub Techniki i Racjonalizacji
ul. Piłsudskiego 33, 22-400 Zamość

E-mail: biuro@wktir.eu

Telefon: (84) 639-50-61

Więcej informacji: www.wktir.eu

5. Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi

Dane adresowe:

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi
ul. Piotrkowska 86, 90-103 Łódź

E-mail: fundacja@frp.lodz.pl

Telefon: (42) 630-36-67

Więcej informacji: www.frp.lodz.pl

6. Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki Centrum Transferu Technologii

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w obszarach:

- modelowania i designu
- obróbki metali, w tym metali należących do grupy tzw. metali przejściowych
- projektowania form przemysłowych

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- informatyka i programowanie
- ochrona środowiska
- elektroenergetyka i automatyka
- przemysł ciężki
- przemysł maszynowy
- przemysł chemiczny
- przemysł budowlany

Dane adresowe:

Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki, Centrum Transferu Technologii

ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków

E-mail: ctt@transfer.edu.pl

Telefon: (12) 628-28-45

Więcej informacji: www.transfer.edu.pl

7. Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania

Ośrodek realizuje transfer technologii w obszarach:

- rozwój procesów obróbki wiórowej i ścierniej, rozwój narzędzi i oprzyrządowania, obrabiarek specjalnych oraz systemów eksploatacji narzędzi
- inżynieria materiałów narzędziowych i powłok odpornych na zużywanie
- rozwój procesów obróbki elektroerozyjnej i elektrochemicznej oraz obrabiarek erozyjnych
- metrologia techniczna, zwłaszcza wielkości geometrycznych
- rozwój oprogramowania specjalistycznego do wspomagania operacji obróbki wiórowej, ścierniej i erozyjnej oraz oprogramowania metrologicznego
- rozwój metod badań obrabiarek, narzędzi, oprzyrządowania i płynów technologicznych, głównie w zakresie cech użytkowych, bezpieczeństwa oraz ochrony środowiska

Dane adresowe:

Instytut Zaawansowanych Technologii Wytwarzania

ul. Wrocławska 37a, 30-011 Kraków

E-mail: ios@ios.krakow.pl

Telefon: (12) 631-71-00

Więcej informacji: www.ios.krakow.pl

8. Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu

Ośrodek realizuje transfer technologii w obszarach:

- inżynierii powierzchni (warstwy wierzchnie)
- systemów sterowania

- technologii proekologicznych
- mechatroniki
- tribologii
- technologii włókienniczej
- technologii IT
- automatyki napędów elektrycznych
- badań eksploatacyjnych
- obróbki metali

Dane adresowe:

Institut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy

ul. K. Pułaskiego 6/10, 26-600 Radom

E-mail: instytut@itee.radom.pl

Telefon: (48) 364-42-41

Więcej informacji: www.itee.radom.pl

9. Fundacja Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii:

- do firm typu „start-up”
- do firm działających nie dłużej niż 24 miesiące
- do osób, które zakończyły wcześniej proces preinkubacji w AIP i rozpoczęły własną działalność gospodarczą

Dane adresowe:

Fundacja Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości

ul. Piękna 68, 00-672 Warszawa,

Al. Jerozolimskie 53/1a, 00-136 Warszawa

E-mail: audyty@inkubatory.pl

Telefon: (22) 745-19-19

Więcej informacji: www.inkubatory.pl

10. Fundacja Poszanowania Energii

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w obszarach:

- innowacyjne rozwiązania energooszczędne,
- przedsięwzięcia zmierzające do ograniczenia zużycia i racjonalnego wykorzystania energii oraz rozwój odnawialnych źródeł energii,
- wdrażanie nowoczesnych rozwiązań teleinformatycznych w organizacji i zarządzaniu przedsiębiorstwem.

Dane adresowe:

Fundacja Poszanowania Energii

ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa

E-mail: biuro@fpe.org.pl

Telefon: (22) 505-47-71

Więcej informacji: www.fpe.org.pl

11. Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Dane adresowe:

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Szopena 51, 35-959 Rzeszów

E-mail: info@rarr.rzeszow.pl

Telefon: (17) 852-06-00

Więcej informacji: www.rarr.rzeszow.pl

12. Podkarpacka Izba Gospodarcza

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- przemysł elektromaszynowy i mechaniczny
- IT

Dane adresowe:

Podkarpacka Izba Gospodarcza

ul. Lewakowskiego 14, 38-400 Krosno

E-mail: pig@pigkrosno.pl

Telefon: (13) 432-34-77

Więcej informacji: www.pigkrosno.pl

13. Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości

Ośrodek realizuje transfer technologii w obszarach:

- IT – obsługa funduszy pożyczkowych

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w branżach:

- informatyka i programowanie

Dane adresowe:

Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości

ul. Juliana Tuwima 22a, 76-200 Słupsk

E-mail: biuro@inkubator.slupsk.pl

Telefon: (59) 846-91-20

Więcej informacji: www.inkubator.slupsk.pl

14. Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Dane adresowe:

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Cieszyńska 365, 43-382 Bielsko-Biała

E-mail: biuro@arrsa.pl

Telefon: (33) 818-47-79

Więcej informacji: www.arrsa.pl

15. Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.

Dane adresowe:

Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.

ul. Zagnańska 84, 25-528 Kielce

E-mail: biuro@it.kielce.pl

Telefon: (41) 343-29-10

Więcej informacji: www.it.kielce.pl

16. Instytut Logistyki i Magazynowania

Ośrodek pośredniczy w transferze technologii w obszarach:

- elektroniczna współpraca przedsiębiorstw
- ocena stanu kompatybilności elektromagnetycznej urządzeń elektronicznych
- EPC/RFID w rzeczywistości logistyczno-magazynowej

Dane adresowe:

Instytut Logistyki i Magazynowania

ul. Estkowskiego 6, 61-755 Poznań

E-mail: office@ilim.poznan.pl

Telefon: (61) 850-48-90

Więcej informacji: www.ilim.poznan.pl

17. Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie

Dane adresowe:

Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie

ul. Zakładowa 4, 62-502 Konin

E-mail: arr@arrkonin.org.pl

Telefon: (63) 245-30-95

Więcej informacji: www.arrkonin.org.pl

18. Wielkopolski Instytut Jakości

Dane adresowe:

Wielkopolski Instytut Jakości

ul. Szelałgowska 49, 61-626 Poznań

E-mail: sekretariat@wnj.pl

Telefon: (61) 855-39-90

Więcej informacji: www.wnj.pl

19. Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A. w Mielcu

Dane adresowe:

Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A. w Mielcu

ul. Chopina 18, 39-300 Mielec

E-mail: marr@marr.com.pl

Telefon: (17) 788-18-50

Więcej informacji: www.marr.com.pl

20. Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.

Dane adresowe:

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.

ul. Nowowiejskiego 26, 42-217 Częstochowa

E-mail: arr@arr.czystochowa.pl

Telefon: (34) 360-56-88

Więcej informacji: www.arr.czystochowa.pl

21. Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Białymstoku

Dane adresowe:

Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT w Białymstoku

ul. M. Skłodowskiej-Curie 2, 15-950 Białystok

E-mail: adm@notbial.com.pl

Telefon: (85) 742-12-12

Więcej informacji: www.not.bialystok.pl

22. Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

Dane adresowe:

Warmińsko-Mazurska Aencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

Plac Gen. Józefa Bema 3, 10-516 Olsztyn

E-mail: wmarr@wmarr.olsztyn.pl

Telefon: (89) 521-12-50

Więcej informacji: www.wmarr.olsztyn.pl

**Zasady korzystania
z usług informacyjnych KSU
świadczonych przez
Punkty Konsultacyjne KSU**

Aleksandra Herba

Wprowadzenie

Każda firma działa w otoczeniu partnerów biznesowych, władz regionalnych i lokalnych, instytucji publicznych, instytucji okołobiznesowych i wielu innych. W czasach globalnej konkurencji, współpraca z otoczeniem jest dla firm jednym z najważniejszych czynników warunkujących rozwój. Szczególnie firmy małe i średnie (MSP), stanowiące ponad 99% wszystkich przedsiębiorców w Polsce¹, mają trudniejszy niż duże przedsiębiorstwa dostęp do zasobów finansowych i czynników produkcji, mniejsze korzyści skali i ograniczony know-how. Wszystko to powoduje, iż częściej niż duże firmy poszukują w otoczeniu zasobów niezbędnych do rozwoju, w tym szczególnie dostępu do użytecznych informacji.

Kluczową rolę informacji w rozwoju firm sektora MSP dostrzegła już wiele lat temu Polska Fundacja Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw, tworząc ogólnopolski system bezpłatnych usług informacyjnych w ramach Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (KSU). KSU stanowi instytucjonalną sieć wsparcia o umocowaniu ustawowym, wspieraną organizacyjnie i merytorycznie przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP). W ramach KSU świadczone są obecnie trzy typy usług systemowych – informacyjne, doradcze o charakterze proinnowacyjnym i finansowe. Sieć usług informacyjnych w ramach Punktów Konsultacyjnych KSU jest największą tego typu siecią w Polsce, z której usług w trakcie ostatniego roku skorzystało łącznie ponad 53 tys. klientów².

W tej części publikacji przedstawimy Państwu kompleksowo możliwości, zasady i zalety korzystania z bezpłatnych usług informacyjnych w Punktach Konsultacyjnych Krajowego Systemu Usług. Mamy nadzieję, iż dzięki tym informacjom dołączą Państwo do grona tysięcy zadowolonych Klientów PK KSU.

Na wstępie zapraszamy do lektury nawigatora, w którym – aby ułatwić Państwu orientację w temacie – zawarliśmy najważniejsze informacje o Punktach Konsultacyjnych KSU w formie pytań i odpowiedzi.

Usługi PK KSU w pytaniach i odpowiedziach – nawigator

Co to są Punkty Konsultacyjne Krajowego Systemu Usług?

Punkty Konsultacyjne Krajowego Systemu Usług (PK KSU) to miejsca, w których można uzyskać bezpłatne informacje związane z działalnością gospodarczą.

► więcej na stronie 38

Kto może korzystać z usług Punktów Konsultacyjnych KSU?

Każdy, kto chce uzyskać informacje związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

► więcej na stronie 39

Jakie informacje można uzyskać w Punktach Konsultacyjnych KSU?

Zakres usług obejmuje wiele różnorodnych zagadnień związanych z zakładaniem oraz prowadzeniem własnej firmy.

► więcej na stronach 39, 40

¹ Wg Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2007–2008, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości 2009.

² Dane Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości za okres 01.09.2008–31.08.2009 r.

Czy korzystanie z usług PK KSU jest odpłatne?

Nie, dzięki finansowaniu kosztów usług ze środków Unii Europejskiej, usługi te są dla Klientów całkowicie bezpłatne.

▶ więcej na stronie 42

W jaki sposób można korzystać z usług PK KSU?

W jednej z wybranych form – w trakcie spotkania z konsultantem, drogą telefoniczną, drogą elektroniczną lub poprzez udział w seminarium informacyjnym.

▶ więcej na stronach 42, 43

Na jakie pytania można uzyskać odpowiedź w Punkcie Konsultacyjnym KSU?

Prezentujemy przykłady pytań najczęściej zadawanych przez Klientów.

▶ więcej na stronach 45, 46

Dlaczego warto zostać Klientem PK KSU?

Zapraszamy do lektury 10 powodów, dla których warto korzystać z usług Punktów Konsultacyjnych KSU.

▶ więcej na stronie 47

Co zrobić, by skorzystać z usług Punktów Konsultacyjnych KSU?

Prezentujemy, w jaki sposób zostać Klientem PK KSU – krok po kroku.

▶ więcej na stronie 48

Gdzie znajdę najbliższy Punkt Konsultacyjny KSU?

Zapraszamy do skorzystania z listy teled adresowej lokalizacji wszystkich 111 Punktów Konsultacyjnych KSU w Polsce.

▶ więcej na stronach 48–63

Podstawowe informacje na temat usługi informacyjnej PK KSU

Co to są Punkty Konsultacyjne KSU?

Punkty Konsultacyjne KSU (PK KSU) są to miejsca, w których można uzyskać bezpłatne informacje związane z działalnością gospodarczą. Są one prowadzone przez instytucje otoczenia biznesu działające na rzecz rozwoju gospodarczego, zarejestrowane w Krajowym Systemie Usług (KSU) w zakresie usług informacyjnych. Konieczność rejestracji podmiotu prowadzącego PK KSU w tym systemie gwarantuje, iż w każdym Punkcie, bez względu na lokalizację, Klient korzysta z takiej samej oferty usług, a podmiot prowadzący Punkt spełnia ściśle określone wymagania w zakresie m.in. potencjału technicznego i ekonomicznego niezbędnego do świadczenia usług, kwalifikacji osób świadczących usługi, systemu zapewnienia jakości usług (w tym także wdrożonego systemu zarządzania jakością), a także przestrzegania zasad etyki zawodowej.

Struktura Sieci

W wyniku dotychczas rozstrzygniętych konkursów Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, ogólnopolska sieć Punktów Konsultacyjnych KSU liczy obecnie 111 PK KSU. W ramach sieci funkcjonują zarówno regionalne, jak i lokalne Punkty Konsultacyjne. Wszystkie punkty świadczą ten sam zakres usług informacyjnych, a różnica między punktem regionalnym i lokalnym wynika z przyjętej przez PARP struktury organizacyjnej sieci. Regionalne Punkty Konsultacyjne KSU pełnią rolę liderów sieci w poszczególnych województwach i poza świadczeniem usług wykonują wiele zadań związanych z m.in. koordynacją, monitoringiem i promocją działalności sieci regionalnych.

Kto może korzystać z usług PK KSU?

Bezpłatne usługi informacyjne są dostępne dla każdego, kto chce uzyskać informacje związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. W praktyce oznacza to, iż Klientami PK KSU mogą być m.in. przedstawiciele mikro-, małych, średnich lub dużych firm, osoby bezrobotne, osoby nieaktywne zawodowo (w tym np. uczące się lub kształcące się), zatrudnieni (w tym m.in. samozatrudnieni, zatrudnieni w przedsiębiorstwach lub rolnicy), a także inne osoby deklarujące zamiar rozpoczęcia działalności gospodarczej.

Zakres tematyczny usług PK KSU

Zakres tematyczny usług świadczonych przez Punkty Konsultacyjne KSU obejmuje wiele zagadnień związanych z podejmowaniem oraz prowadzeniem działalności gospodarczej. W uproszczeniu można je podzielić na cztery podstawowe typy – bloki tematyczne:

1. Administracyjno-prawne aspekty prowadzenia działalności gospodarczej (w tym jej podejmowania, wykonywania i rezygnacji),
2. Zasady i warunki korzystania z programów pomocy publicznej i innych zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej,
3. Możliwości i zasady korzystania ze specjalistycznych usług w ramach KSU,
4. Inne informacje przydatne dla rozwoju firmy.

Szczegółowy zakres informacji dostępnych w Punktach Konsultacyjnych KSU przedstawia tabela (s. 40).

Zakres tematyczny usług świadczonych w PK KSU może ulegać rozszerzeniu, w szczególności w odpowiedzi na zapotrzebowanie płynące z rynku. W ostatnim czasie, aby wspomóc działania anty kryzysowe podejmowane przez rząd, PARP uzupełniła zakres usług w punktach o następujące zagadnienia:

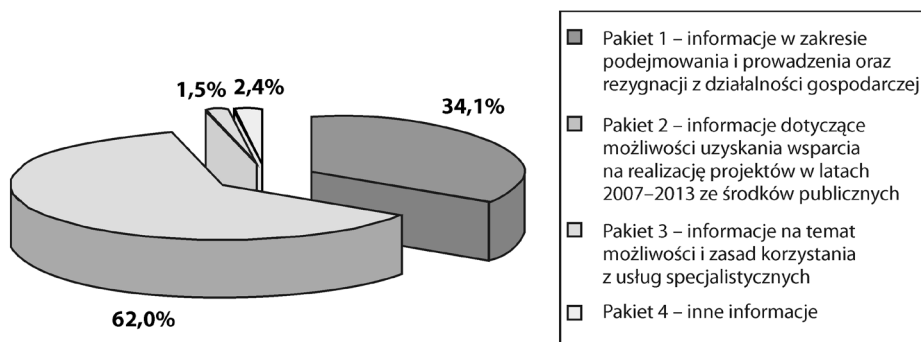
- wykorzystanie pozabankowych źródeł finansowania w realizacji inwestycji,
- zarządzanie wierzycelnościami oraz ich ściąganie,
- zabezpieczanie transakcji handlowych,
- ocena i pozyskanie informacji o kontrahentach handlowych,
- zarządzanie ryzykiem kursowym w działalności gospodarczej,
- zarządzanie zmianą i zarządzanie kryzysowe w MSP.

Tabela. Zakres informacji dostępnych w Punktach Konsultacyjnych KSU

<p>1. Pakiet usług informacyjnych w zakresie podejmowania i wykonywania oraz rezygnacji z prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>Podjęcie działalności gospodarczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rejestracja działalności gospodarczej krok po kroku, – formy prawne prowadzenia działalności gospodarczej oraz konsekwencje formalnoprawne ich wyboru, – zakres dokumentacji niezbędnej dla rejestracji firmy i sposób jej prawidłowego przygotowania, – obowiązki rejestracyjne oraz czas i koszty z nimi związane, – wymagania w zakresie działalności koncesjonowanej i regulowanej, – możliwości pozyskania kapitału na etapie zakładania działalności gospodarczej. <p>Wykonywanie działalności gospodarczej, w tym:</p> <p>obowiązki podatkowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wybór formy opodatkowania i jej konsekwencje, – zasady obliczania wysokości zobowiązań podatkowych, – terminy składania deklaracji podatkowych, – ogólne zasady rozliczania obciążeń podatkowych (VAT), – możliwości odliczania kosztów uzyskania przychodów, – prowadzenie ewidencji do celów podatkowych. <p>zatrudnianie pracowników:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rodzaje i formy prawne umów o pracę oraz umów cywilno-prawnych, – obowiązki wynikające z zatrudniania pracowników, m.in. tryb, zasady i terminy nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, zasady naliczania wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne, specyfika samozatrudnienia, zatrudnienia osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz cudzoziemców, telepraca. <p>finansowanie działalności:</p> <ul style="list-style-type: none"> – możliwości i zasady finansowania działalności ze źródeł zewnętrznych (m.in. fundusze pożyczkowych i poręczeniowych, banków i innych instytucji finansowych), – charakterystyka instytucji finansowych pod kątem potrzeb firmy, profilu jej działalności oraz celu przeznaczenia środków. <p>kontrola przedsiębiorstw:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rodzaje i zakresy kontroli dotyczących prowadzenia działalności gospodarczej, – tryby kontroli i podmioty uprawnione do jej dokonywania. <p>Rezygnacja z prowadzenia działalności gospodarczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obowiązki związane z rezygnacją z prowadzenia działalności gospodarczej, – zakres i sposób sporządzania dokumentacji, – czasowa rezygnacja (zawieszenie działalności). 	<p>2. Pakiet usług informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania wsparcia na realizację projektów w latach 2007–2013 ze środków publicznych</p> <p>Charakterystyka poszczególnych źródeł finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> – założenie, cele i priorytety programów pomocowych, – zasady udzielania wsparcia, – typy podmiotów mogących ubiegać się o wsparcie oraz rodzaje projektów podlegające wsparciu, – terminy składania wniosków, – właściwe instytucje. <p>Możliwości uzyskania wsparcia na realizację projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymogi formalne w zakresie projektu i wniosko-dawcy, – zakres dofinansowania, – wytyczne dla wnioskodawców, – obowiązki w zakresie sprawozdawczości i rozliczeń projektu współfinansowanego ze środków publicznych. <p>Inne istotne informacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dane teleadresowe instytucji zarządzających, pośredniczących i wdrażających oraz ich kompetencje, – instytucje świadczące wsparcie na etapie przygotowania dokumentacji aplikacyjnej, m.in. Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego, ośrodki Krajowej Sieci Innowacji, Promotorzy Projektów Innowacyjnych, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa itp., – możliwości uzyskania finansowania zewnętrznego na poczet wkładu własnego projektu, <p>3. Pakiet usług informacyjnych na temat możliwości i zasad korzystania z usług specjalistycznych w ramach KSU</p> <p>Typy usług specjalistycznych dostępnych w ramach KSU:</p> <ul style="list-style-type: none"> – usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym (audyt technologiczny, transfer technologii), – usługi doradcze o charakterze ogólnym, – usługi szkoleniowe (w tym również dofinansowane ze środków unijnych), – usługi finansowe (fundusze pożyczkowe i poręczeniowe). <p>Możliwości i zasady korzystania z usług:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podmioty świadczące usługi specjalistyczne w ramach KSU, – kiedy usługi są bezpłatne lub częściowo płatne. <p>4. Pakiet pozostałych informacji przydatnych dla rozwoju firmy</p> <p>Informacje o instytucjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zrzeczających przedsiębiorców (izby gospodarcze, izby branżowe, izby rzemieślnicze i inne), – posiadających dostęp do baz danych zawierających informacje o dłużnikach i potwierdzających wiarygodność partnerów gospodarczych (np. wywiadownie gospodarcze).
--	---

Jak pokazują statystyki...

...największym zainteresowaniem wśród Klientów PK KSU cieszą się usługi z pakietu nr 2 – dotyczące możliwości pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem środków pomocowych Unii Europejskiej przewidzianych na lata 2007–2013. Z punktu widzenia celów funkcjonowania sieci najważniejsze są jednak usługi w zakresie podejmowania i wykonywania oraz rezygnacji z prowadzenia działalności gospodarczej, którymi zainteresowana jest obecnie ponad 1/3 Klientów. Relatywnie niewielka liczba usług dotyczy pozostałych pakietów informacyjnych.

Usługi informacyjne PK KSU wg zakresów tematycznych w pierwszym roku działalności,
tj. w okresie 01.09.2008–31.08.2009

Wysoka jakość usług

Najistotniejszym czynnikiem warunkującym jakość usług świadczonych w PK KSU są kwalifikacje konsultantów. W całym kraju do dyspozycji Klientów jest ponad 300 doświadczonych konsultantów, których wiedza i kompetencje są systematycznie weryfikowane i podnoszone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Szczególna dbałość w zakresie doboru właściwej kadry przejawia się przede wszystkim w wielu wymaganiach, które musi spełnić zarówno kandydat do pracy w charakterze konsultanta, jak i sam Konsultant – już w jej trakcie. Każda osoba, która ubiega się o pracę konsultanta PK KSU, musi legitymować się odpowiednim wykształceniem i doświadczeniem, a także przystąpić do testu wstępnego w Warszawie. Jeśli test przebiegnie pozytywnie, kandydat bierze udział w obowiązkowym, 5-dniowym szkoleniu „Pakiet startowy”, w trakcie którego będzie miał możliwość usystematyzowania wiedzy niezbędnej podczas pracy w PK KSU. Już w trakcie pracy zawodowej konsultanci biorą regularnie udział w cyklicznych testach kompetencji, prowadzonych przez niezależne firmy na zlecenie PARP. Konsultanci osiągający w testach niezadowalające wyniki, kierowani są na szkolenia uzupełniające wiedzę w konkretnych obszarach tematycznych. Niezależnie od tego, wszyscy konsultanci są zobligowani do udziału w szkoleniach obowiązkowych, m.in. w zakresie doskonalenia profesjonalnej obsługi klienta czy też diagnozowania jego potrzeb. System podnoszenia i weryfikacji kompetencji konsultantów PK KSU uzupełniają także m.in. tematyczne bazy wiedzy i publikacje PARP oraz dyżury ekspertów, a w jego doskonaleniu udział biorą również sami konsultanci.

Na koszt Unii Europejskiej

Usługi świadczone przez Punkty Konsultacyjne KSU są dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą całkowicie bezpłatne. Jest to możliwe dlatego, iż koszty funkcjonowania punktów są finansowane ze środków Unii Europejskiej, a dokładniej – Europejskiego Funduszu Społecznego. Ogólnopolska sieć PK KSU funkcjonuje bowiem dzięki realizacji projektu systemowego Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości „Wsparcie systemu kompleksowych usług informacyjnych dla przedsiębiorców oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą poprzez finansowanie sieci Punktów Konsultacyjnych (PK), w ramach Poddziałania 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Korzystanie z usług PK KSU nie stanowi dla Klientów pomocy *de minimis*. Co więcej, nie istnieją żadne ograniczenia ilościowe, które limitują możliwość korzystania z usług PK KSU. Ilekroć zatem pojawi się potrzeba uzyskania nowych informacji, konsultanci są do Państwa dyspozycji.

Formy realizacji usług informacyjnych w PK KSU

Z usług PK KSU można korzystać w dowolny, wybrany przez siebie sposób: bezpośrednio – podczas spotkania z konsultantem w siedzibie Punktu, dyżuru lub innym dogodnym miejscu, drogą telefoniczną, elektroniczną lub też biorąc udział w seminarium informacyjnym.

„Oko w oko”

Klienci najczęściej wybierają bezpośrednie spotkania z konsultantem. Dane teleadresowe wraz z godzinami otwarcia każdego z 111 Punktów są powszechnie dostępne, co powoduje, iż Klient może wybrać najbardziej dogodne dla siebie miejsce i porę wizyty. W godzinach otwarcia, w siedzibie Punktu jest zawsze obecny minimum jeden konsultant. Pomimo tego, wiele PK KSU preferuje wcześniejszy kontakt telefoniczny ze strony Klienta, w trakcie którego można ustalić dokładny termin spotkania oraz uściślić jego zakres tematyczny. Dzięki temu eliminowane są sytuacje, gdy dwóch lub więcej Klientów pragnie skorzystać z pomocy konsultanta w tym samym czasie. Kontakt telefoniczny jest także wskazany w przypadku, gdy Klient chciałby się spotkać z konsultantem, jednak z różnych powodów nie ma możliwości dotrzeć do siedziby Punktu. Na jego prośbę konsultacja może bowiem odbyć się w siedzibie jego firmy lub innym dogodnym miejscu.

Lokalizacje PK KSU nie wyczerpują jednak katalogu miejsc, w których można regularnie spotykać się z konsultantami. Punkty Konsultacyjne KSU prowadzą bowiem stałe dyżury poza swoją lokalizacją główną, m.in. w urzędach miast, gmin, starostwach powiatowych, urzędach pracy czy siedzibach innych instytucji otoczenia biznesu. Powtarzalność dyżurów w konkretnych lokalizacjach gwarantuje harmonogram, zaplanowany z góry przez każdy Punkt, np. w każdy pierwszy i trzeci wtorek miesiąca w godzinach 10.00–16.00. Obecnie dyżury świadczone są w dodatkowych 154 lokalizacjach w całym kraju, co łącznie z lokalizacjami PK KSU sprawia, iż z usług można korzystać już w ponad 260 miejscach w Polsce.

Coraz większym zainteresowaniem Klientów cieszą się usługi informacyjne realizowane drogą telefoniczną i elektroniczną. Są to formy bardziej elastyczne, zapewniające oszczędność czasu i nakładów finansowych związanych z dojazdem do konkretnej lokalizacji.

„Dzwonię w pewnej sprawie...”

Konsultacje telefoniczne odbywają się w godzinach pracy PK KSU, z wykorzystaniem specjalnych numerów infolinii telefonicznych. Dzięki tej formie usługi można porozmawiać z konsultantem, nie wychodząc z domu lub firmy. Do świadczenia usług przez telefon niezbędne są specjalistyczny sprzęt

i oprogramowanie umożliwiające rejestrację rozmów, dlatego też tę formę realizacji usług mogą proponować Klientom tylko te ośrodki, które nimi dysponują. Punkty świadczące usługi drogą telefoniczną podają do publicznej wiadomości numer infolinii, z której mogą korzystać wszyscy zainteresowani.

Od: mojafirma@portal.pl, Do: konsultantPK@portal.pl, PILNE!

Inną nowoczesną formą kontaktu Klientów z konsultantami jest droga elektroniczna, z wykorzystaniem Internetu. Na stronach internetowych ośrodków prowadzących PK KSU znajdują się formularze zapytań, przy pomocy których można zadawać pytania konsultantom – bez względu na dzień tygodnia czy porę dnia. W ciągu 3 dni od otrzymania zapytania Klienta, konsultanci przygotowują i przesyłają odpowiedź zwrotną na podany w zapytaniu adres e-mail. Tę formę kontaktu wybierają najczęściej ludzie młodzi, zainteresowani założeniem własnej firmy, a także przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą z wykorzystaniem Internetu.

Zapraszamy do udziału w seminarium...

Wszystkie wyżej opisane formy realizacji usług PK KSU, tj. konsultacje bezpośrednie, drogą telefoniczną i elektroniczną, świetnie sprawdzają się jako odpowiedź na zindywidualizowane potrzeby Klientów, którzy zwracają się do konsultantów z konkretnymi pytaniami dotyczącymi sytuacji swojej firmy czy też proszą o weryfikację możliwości pozyskania środków publicznych na realizację autorskich pomysłów. Zdarza się jednak, iż w związku ze zmianami przepisów prawa w istotny sposób ulegają modyfikacjom zasady zakładania lub prowadzenia działalności gospodarczej. W takiej sytuacji pojawia się potrzeba poinformowania o zmianach szerszej rzeszy osób, inicjowana przez konsultantów PK KSU. Realizację tak postawionego celu umożliwiała ostatnia z omawianych form świadczenia usług – seminarium informacyjne. Poprzez organizację seminarium, w konkretnym czasie i miejscu istnieje możliwość przekazania wybranych informacji większej grupie zainteresowanych uczestników. Seminarium jest także dla uczestników doskonałą okazją do wymiany doświadczeń i poglądów. Informacje o seminariach informacyjnych organizowanych przez konkretne Punkty znajdują się na ich stronach internetowych.

Jeśli jesteś Klientem PK – ważne!

Niezależnie od formy, w jakiej zdecydują się Państwo skorzystać z usługi PK KSU, wszystkie usługi informacyjne są realizowane w sposób przewidziany ściśle określonymi procedurami, z zachowaniem jednolitych w skali całego kraju standardów. Oznacza to m.in., iż realizacja usługi będzie każdorazowo poprzedzona diagnozą statusu i analizą potrzeb informacyjnych Klienta. W trakcie korzystania z usług zostaną Państwo poinformowani o tym, iż są one bezpłatne, finansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – w ramach Poddziałania 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a także ewidencjonowane w systemie informatycznym administrowanym przez PARP, z zachowaniem ich pełnej poufności. Wiąże się to z koniecznością uzyskania wybranych danych osobowych Klienta PK KSU, a co za tym idzie – wyrażenia przez niego zgody na ich przetwarzanie zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002 r., Nr 101, poz. 926 z późniejszymi zmianami). Podanie przez Klienta danych wymaganych w systemie informatycznym jest elementem warunkującym możliwość korzystania z bezpłatnych usług informacyjnych – w każdej z dostępnych form. PARP oraz podmioty przez nią upoważnione są bowiem zobowiązane do prowadzenia działań monitorujących prawidłową realizację projektu, co dla Klientów może oznaczać udział w badaniach ankietowych sprawdzających fakt korzystania z usług, prowadzonych drogą telefoniczną lub poprzez osobiste wizyty ankieterów w siedzibie Klientów.

Pakiety informacyjne jako narzędzie wspomagające świadczenie usług w ramach PK KSU

W trakcie swej codziennej pracy konsultanci omawiają podczas spotkań z Klientami wiele różnych zagadnień związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. Wiele z nich, z uwagi na zainteresowanie szerokiej rzeszy Klientów, jest dość powtarzalnym tematem konsultacji, jak na przykład rejestracja działalności gospodarczej czy też możliwości uzyskania wsparcia ze środków publicznych. Właśnie w odpowiedzi na pytania najczęściej nurtujące Klientów powstały pakiety informacyjne.

Pakiety informacyjne – co to takiego?

Pakiety informacyjne to krótkie opracowania związane tematycznie z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zawierają one zarówno opisy konkretnych zagadnień, jak i przydatne bazy danych, pogrupowane w trzynastu obszarach tematycznych:

1. Innowacyjność,
2. Bankowość i finanse,
3. Eksport / import / współpraca gospodarcza / działalność gospodarcza za granicą ,
4. Wsparcie przedsiębiorców ze środków publicznych,
5. Administracyjno-prawne aspekty prowadzenia działalności gospodarczej,
6. Jakość – normalizacja – certyfikacja – standaryzacja,
7. Internet,
8. Ochrona środowiska,
9. Marketing – promocja – reklama,
10. Kształcenie – podnoszenie kwalifikacji,
11. Unia Europejska,
12. Zamówienia publiczne,
13. Inne zagadnienia.

W ramach każdego z obszarów tematycznych do Państwa dyspozycji znajduje się od kilku do kilkunastu pakietów informacyjnych. Dla przykładu – pod hasłem „Zamówienia publiczne” znajdą Państwo m.in. praktyczny przewodnik po procedurach zamówień publicznych, katalog środków ochrony prawnej – porady jak bronić swoich praw w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, a także informacje na temat możliwości i zasada udziału polskich przedsiębiorców w zamówieniach publicznych za granicą.

Zawartość pakietów jest stale aktualizowana i wzbogacana o nowe informacje. Stanowią one narzędzie wspomagające świadczenie usług w ramach PK KSU, służąc jako gotowy materiał do przekazania zainteresowanemu Klientowi. Pełna baza pakietów informacyjnych dostępna jest na stronach internetowych KSU www.ksu.parp.gov.pl, w sekcji poświęconej Punktom Konsultacyjnym Krajowego Systemu Usług.

Krajowy System Usług
dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw

Poniedziałek, 14 września 2009

Strona główna | O nas | Dla prasy | Kontakt | Szukaj

Punkty Konsultacyjne | Promotorzy PPI | Krajowa Sieć Innowacji | Fundusze pożyczkowe

Fundusze poręczeniowe | Współpraca z UM | Rejestracja w KSU | Informacje bieżące

Zakres usług PK
Standard usług PK
Wymagania wobec konsultantów PK
Lista Punktów Konsultacyjnych
Pakiety informacyjne
Statystyki PK
Ciekawe linki

Strona główna > Punkty Konsultacyjne > Pakiety informacyjne

Pakiety Informacyjne

1. Innowacyjność
2. Bankowość i Finanse
3. Eksport/import/ współpraca gospodarcza / działalność gospodarcza za granicą
4. Wsparcie przedsiębiorców ze środków publicznych
5. Administracyjno-prawne aspekty prowadzenia działalności gospodarczej
6. Jakość - normalizacja - certyfikacja - standaryzacja
7. Internet
8. Ochrona środowiska
9. Marketing - promocja - reklama
10. Kształcenie - podnoszenie kwalifikacji
11. Unia Europejska
12. Zamówienia publiczne
13. Inne zagadnienia

Punkty Konsultacyjne
Aktualności

Przydatne linki
Akademia PARP
Strona MPiPS dla osób powracających do Polski

Dłogoszenia PARP
Aktualności PARP
Przetargi
Konkursy
Targi i konferencje

Podstrona internetowa KSU dotycząca pakietów informacyjnych

Przykłady pytań najczęściej zadawanych przez Klientów PK KSU

Zapytaliśmy konsultantów, z jakimi pytaniami spotykają się najczęściej w trakcie swojej codziennej pracy. Jeśli także Państwo są zainteresowani uzyskaniem odpowiedzi na którekolwiek z nich – zapraszamy do korzystania z usług Punktów Konsultacyjnych KSU.

Pytania osób, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą

- Chciałbym założyć własną firmę, jednak nie posiadam wszystkich środków niezbędnych do uruchomienia jej działalności. Na jakie źródła zewnętrznego finansowania działalności gospodarczej mogę w takiej sytuacji liczyć?
- Co zrobić i gdzie się udać, aby zarejestrować własną firmę? Jak długo trwa cała procedura i jakie formularze trzeba wypełnić?
- Czym różnią się spółki osobowe od kapitałowych?
- Czy z punktu widzenia rodzaju działalności, którą zamierzam uruchomić, są niezbędne jakiegokolwiek pozwolenia lub koncesje?
- Jaka forma prawna będzie najodpowiedniejsza z punktu widzenia specyfiki działalności mojej firmy?
- Którą formę opodatkowania wybrać i jakie będą dalsze konsekwencje jej wyboru?
- Kiedy staję się podatnikiem podatku VAT?
- Czy w ogóle, a jeśli tak, to kiedy muszę kupić kasę fiskalną?

Pytania osób, które już prowadzą działalność gospodarczą

- Chciałbym zatrudnić pracownika na podstawie umowy o pracę na czas próbny. Jakie obowiązki z tym związane ciążyą na pracodawcy?
- Słyszałem, że inne firmy organizują staże dla osób bezrobotnych, za których stypendium płaci w całości urząd pracy. Co muszę zrobić, aby moja firma mogła skorzystać z takiej możliwości?
- Co to są fundusze pożyczkowe i gdzie znaleźć ofertę takiego funduszu w moim regionie?
- Ubiegam się o kredyt bankowy na nową inwestycję, ale nie posiadam wystarczających zabezpieczeń. Czy mogę skorzystać z oferty funduszu poręczeniowego?
- Prowadzę firmę produkcyjną i planuję w najbliższym czasie zakup nowych maszyn i urządzeń. Z którego programu wsparcia mogę skorzystać i jakie są warunki uzyskania dofinansowania?
- Gdzie znajdę dokumenty aplikacyjne, które trzeba wypełnić, aby uzyskać dofinansowanie projektu z Unii Europejskiej?
- Mam pomysł na rozwój działalności mojej firmy z wykorzystaniem Internetu. Czy istnieją jakieś specjalne programy pomocowe finansujące tego typu inwestycje?
- Kiedy i gdzie należy składać wnioski o dofinansowanie w wybranym programie?
- Chciałabym zaprezentować moje produkty szerszej rzeszy klientów podczas targów branżowych organizowanych za granicą. Czy istnieją jakieś formy dofinansowania tego typu promocji?
- Słyszałem, że mogę wysłać moich pracowników na szkolenia dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Gdzie szukać oferty takich szkoleń?
- Jako właściciel firmy zatrudniającej 50 pracowników chciałbym rozpocząć studia podyplomowe z dziedziny zarządzania zasobami ludzkimi. Czy uczelnie wyższe z mojego regionu realizują projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej w tym zakresie?
- Chciałbym przeprowadzić w firmie profesjonalny audyt technologiczny i na jego podstawie podjąć decyzję o dalszym rozwoju przedsiębiorstwa w kierunku innowacyjnych technologii. Czy może mi Pani wskazać instytucję, z której pomocy mógłbym skorzystać?
- Od trzech tygodni w mojej firmie trwa kontrola urzędu skarbowego. Czy istnieją jakieś ograniczenia co do czasu trwania takiej kontroli? Czy w jednym czasie mogę spodziewać się dwóch i więcej kontroli naraz?
- Zamierzam podpisać duży kontrakt z zagraniczną firmą. Czy są miejsca, w których mogę sprawdzić wiarygodność mojego przyszłego partnera biznesowego?
- Chciałbym wstąpić w szeregi firm członkowskich izby gospodarczej. Gdzie znaleźć informacje na temat oferty tego typu instytucji otoczenia biznesu w moim regionie?
- Przez kilka najbliższych miesięcy nie mogę zajmować się prowadzeniem mojej firmy. Czy w tej sytuacji zawieszenie działalności jest dobrym rozwiązaniem? Jakie są tego konsekwencje?
Jeśli nadal zastanawiają się Państwo, czy warto skontaktować się z konsultantami PK KSU – przedstawiamy kilka argumentów, przemawiających za podjęciem słusznej decyzji.

Dziesięć powodów, dla których warto skorzystać z usług PK KSU

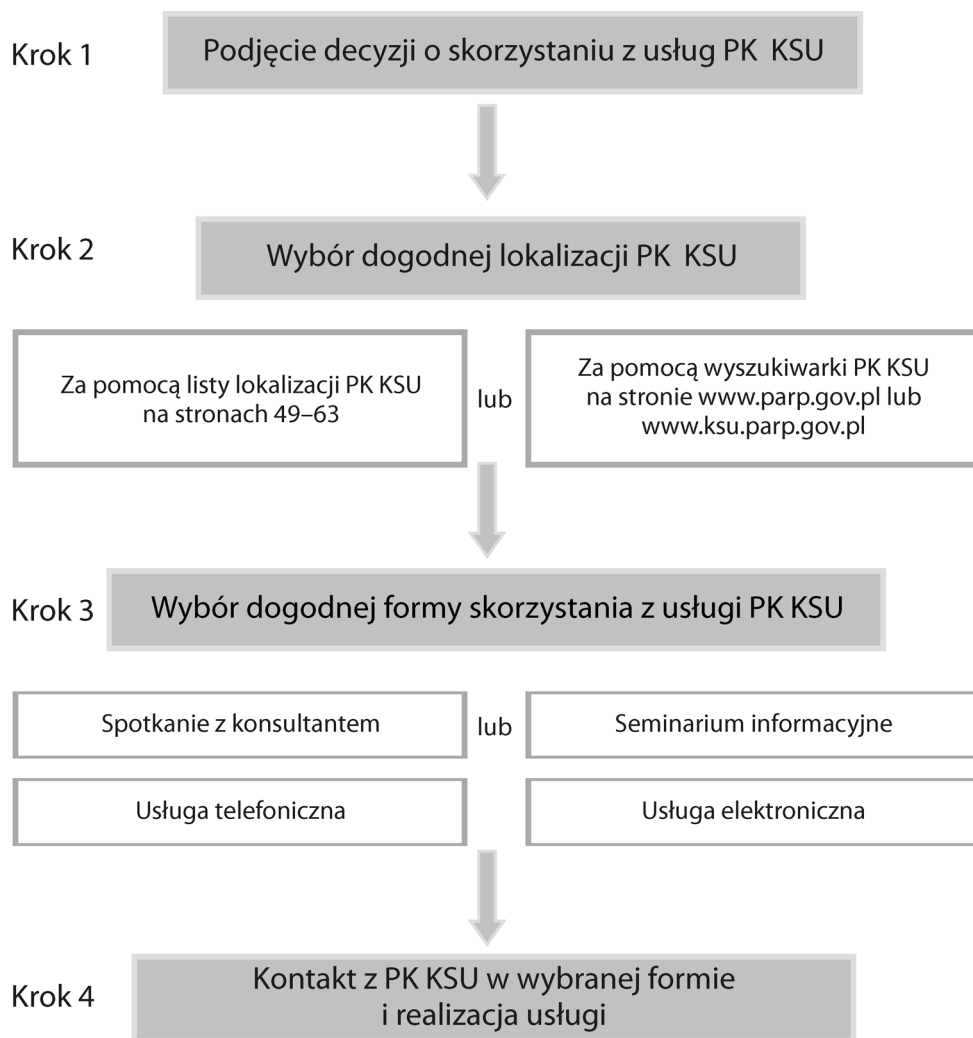
1	Zakres tematyczny usługi w Punkcie Konsultacyjnym KSU jest bardzo szeroki i obejmuje praktyczne informacje z wielu dziedzin związanych z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej, niezwykle przydatne z punktu widzenia obecnych i przyszłych przedsiębiorców.
2	Klientem PK KSU może być każda osoba zainteresowana uzyskaniem informacji związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.
3	Jesteśmy blisko Ciebie – w prawie 300 lokalizacjach w całym kraju.
4	Z naszych usług możesz skorzystać również telefonicznie lub drogą elektroniczną – nie wychodząc z domu lub firmy.
5	Punkty są prowadzone przez instytucje zrzeszone w KSU, które spełniają wiele wymagań w zakresie potencjału technicznego, ekonomicznego i kadrowego, a także świadczą usługi wedle określonych standardów. Masz zatem pewność, że trafisz w dobre ręce!
6	Do Twojej dyspozycji jest w całym kraju ponad 300 doświadczonych konsultantów, których wiedza i kompetencje są regularnie weryfikowane przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości.
7	Korzystanie z usług Punktów Konsultacyjnych KSU jest całkowicie bezpłatne, gdyż ich koszt jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (działanie 2.2.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).
8	Dane Klientów PK KSU są ewidencjonowane i przechowywane w systemie informatycznym Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i pełnej poufności.
9	Nie istnieją żadne limity w korzystaniu z usług PK KSU – ilekroć masz pytanie, możesz je zadać konsultantom w dowolnej, wybranej przez siebie formie.
10	Z naszych usług skorzystało w trakcie pierwszego roku działalności ponad 53 tysięcy Klientów. Dołącz do nich i Ty!

Więcej informacji na stronach internetowych KSU www.ksu.parp.gov.pl.

Co zrobić, by skorzystać z usług w ramach PK KSU

– praktyczne wskazówki krok po kroku

W tej części naszej publikacji dowiedzą się Państwo, w jaki sposób korzystać z usług sieci Punktów Konsultacyjnych KSU – krok po kroku.

Lista Punktów Konsultacyjnych KSU

Na następnych stronach znajdą Państwo listę lokalizacji wszystkich Punktów Konsultacyjnych KSU w naszym kraju, zawierającą informacje na temat danych teleadresowych, adresów stron internetowych, adresów e-mailowych oraz lokalizacji dyżurów pełnionych przez poszczególne Punkty. Aby ułatwić Państwu znalezienie najbliższego Punktu, lista została przygotowana w układzie województw, a lokalizacje PK KSU w ich obrębie – ułożone w porządku alfabetycznym. Serdecznie zapraszamy do kontaktu z Punktami Konsultacyjnymi KSU!

WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE

Głogów

Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A.

ul. Budowlanych 6a

67-200 Głogów

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (76) 835 68 91

fax (76) 834 27 97

www.arleg.eu

pkd.glogow@arleg.eu

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Polkowice, Chocianów, Góra

Jelenia Góra

Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. 1 Maja 27

58-500 Jelenia Góra

pon.–pt.: 7.30–15.30

tel. (75) 752 32 93

fax (75) 752 27 94

www.karr.pl

partner@karr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Lubań, Zgorzelec

Legnica

Agencja Rozwoju Regionalnego ARLEG S.A.

ul. Rataja 26

59-220 Legnica

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (76) 862 27 77, (76) 862 35 22

fax (76) 862 09 68, (76) 834 27 97

www.arleg.eu

arleg@arleg.eu

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Jawor, Lwówek Śląski, Złotoryja

Lubin

Rada Federacji Stowarzyszeń

Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji

Technicznej „Zagłębia Miedziowego”

w Legnicy

ul. Rynek 28

59-300 Lubin

pon.–pt.: 7.30–15.30

tel. (76) 852 55 33

oi2@legnica.not.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Legnica, Świdnica

Nowa Ruda

Agencja Rozwoju Regionalnego

„AGROREG” S.A. w Nowej Rudzie

ul. Kłodzka 27

57-402 Nowa Ruda

pon.–pt.: 7.00–15.00

tel. (74) 872 70 48

fax (74) 872 50 25

www.agroreg.com.pl

pk@agroreg.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Szczawno-Zdrój

Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Szczawieńska 2

58-310 Szczawno-Zdrój

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (74) 648 04 47

fax (74) 648 04 51

www.darr.pl

darr@darr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Wrocław

Wrocławska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

Regionalny Punkt Konsultacyjny

ul. Krupnicza 13

50-075 Wrocław

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (71) 797 04 00, (71) 797 04 01

fax (71) 372 36 85

www.warr.pl

warr@warr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Wrocław

Dolnośląska Agencja Współpracy

Gospodarczej Sp. z o.o. Wrocław

ul. Kuźnicza 10

50-138 Wrocław

pon.–pt.: 9.00–17.00

tel. (71) 343 42 33

fax (71) 344 02 85

www.dawg.pl

pk@dawg.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Trzebnica

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

Bydgoszcz

Bydgoski Dom Technika NOT Sp. z o.o.

ul. Bolesława Rumińskiego 6

85-030 Bydgoszcz

pon.–pt.: 7.15–15.15

tel. (52) 339 23 00, (52) 339 23 54

fax (52) 349 38 38

sekretariat@not.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Koronowo, Nakło, Szubin, Solec Kujawski

Bydgoszcz

Kujawsko-Pomorski Związek Pracodawców i Przedsiębiorców

ul. Mennica 6

85-112 Bydgoszcz

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (52) 585 91 65

pk@kzppip.pl

Płużnica

Towarzystwo Rozwoju Gminy Płużnica

Płużnica 64

87-214 Płużnica

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (56) 687 39 08

fax (56) 687 39 09

www.trgp.mga.com.pl

trgp@mga.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Radziejów

Świecie

Kujawsko-Pomorska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości

ul. Klasztorna 13a

86-100 Świecie

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (52) 515 55 73, tel. kom. 728 480 047

www.izbarzem.pl

pk.l.swiecie@izbarzem.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Grudziądz

Toruń

(Regionalny Punkt Konsultacyjny)

Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Włocławska 167

87-100 Toruń

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (56) 655 57 65

www.tarr.org.pl

pk@tarr.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Brodnica, Lipno, Toruń

Toruń

Izba Przemysłowo-Handlowa w Toruniu

ul. Kopernika 4

87-100 Toruń

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (56) 658 62 90

fax (56) 658 62 99

www.iph.torun.pl

biuro@iph.torun.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Rypin, Włocławek

Tuchola

Centrum Rozwoju PROGRES

ul. Plac Wolności 23,

89-500 Tuchola

pon.–pt.: 7.30–15.30

tel. (52) 559 07 32

fax (52) 559 07 32

kamien@crprogres.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Chełmno, Sępólno Krajeńskie

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

Biała Podlaska

Białskopodlaska Izba Gospodarcza

ul. Warszawska 12C
21-500 Biała Podlaska
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (83) 342 46 68
fax (83) 343 75 07
www.bpig.bialapodlaska.pl
bpig@tnet.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Międzyrzecz, Terespol

Biłgoraj

Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Kościuszki 65
23-400 Biłgoraj
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (84) 686 48 87, (84) 686 53 93
fax (84) 686 53 93
www.barr.org.pl
biuro@barr.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Lublin

(Regionalny Punkt Konsultacyjny)

Lubelska Fundacja Rozwoju

ul. Rynek 7
20-111 Lublin
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (81) 531 80 19, (81) 531 80 07
fax (81) 531 80 07
www.doradztwo.lfr.lublin.pl
consult@lfr.lublin.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Kraśnik, Lubartów

Lublin

Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny

ul. Lubartowska 74A
20-094 Lublin
pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (81) 710 19 00

fax (81) 710 19 01

www.fundacja.lublin.pl

pk-lublin@fundacja.lublin.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Łuków, Opole Lubelskie

Puławy

Fundacja Puławskie Centrum

Przedsiębiorczości

ul. Lubelska 2c
24-110 Puławy
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (81) 470 09 00
fax (81) 470 09 30
www.fpcp.org.pl
fpcp@fpcp.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Puławy, Ryki

Tomaszów Lubelski

Lubelska Fundacja Rozwoju

ul. Wyspiańskiego 1
22-600 Tomaszów Lubelski
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (84) 664 26 06
fax (84) 664 26 06
tomaszowlubelski@lfr.lublin.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Zamość

Fundacja Rozwoju Lubelszczyzny

ul. Partyzantów 3/27
22-400 Zamość
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (84) 627 18 32
fax (84) 627 18 32
pk-zamosc@fundacja.lublin.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Hrubieszów

WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE

Gorzów Wielkopolski **Wojewódzki Zakład Doskonalenia** **Zawodowego w Gorzowie Wlkp.**

ul. Sikorskiego 95
66-400 Gorzów Wielkopolski
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (95) 722 40 09
fax (95) 720 73 25
www.zdz.gorzow.pl
wzdzpk@zdz.gorzow.pl.

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Słubice, Strzelce Krajeńskie, Choszczno

Zielona Góra **(Regionalny Punkt Konsultacyjny)** **Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.**

ul. Chopina 11/13
65-001 Zielona Góra
pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (68) 327 05 04
fax (68) 325 38 88
www.region.zgora.pl
agencja@region.zgora.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Międzyrzecz, Skwierzyna, Krosno, Wschowa,
Gorzów Wielkopolski

Zielona Góra **Organizacja Pracodawców Ziemi Lubuskiej**

ul. Bohaterów Westerplatte 23
65-078 Zielona Góra
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (68) 327 18 81, (68) 322 10 62
fax (68) 327 18 81
www.opzl.pl
biuro@opzl.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Nowa Sól, Żagań, Żary, Świebodzin

WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE

Kutno **Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego S.A.**

ul. Wyszyńskiego 11
99-300 Kutno
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (24) 355 74 50, (24) 355 74 53
fax (24) 355 74 50 wew. 110
www.arrk.kutno.net.pl
arrk@kutno.net.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Łódź **(Regionalny Punkt Konsultacyjny)** **Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.**

ul. Tuwima 22/26
90-002 Łódź
pon.–pt.: 8.30–16.30
tel. (42) 664 30 40
fax (42) 664 37 50
www.larr.lodz.pl
kontakt@larr.lodz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Łódź **Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi**

ul. Piotrkowska 86,

90-103 Łódź
pon.–pt.: 8.30–16.30
tel. (42) 630 36 67
fax (42) 632 90 89
www.frp.lodz.pl
fundacja@frp.lodz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Piotrków Trybunalski **Fundacja Rozwoju Gminy Żelów**

ul. 3 Maja 2
97-300 Piotrków Trybunalski
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (44) 649 99 72
fax (44) 649 84 40
pk.piotrkow@frgz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Tomaszów Mazowiecki

Radomsko **Regionalna Izba Przemysłowo-Handlowa** **w Radomsku**

ul. Kościuszki 6
97-500 Radomsko
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (44) 683 77 03, tel. kom. 793 830 175
fax (44) 683 19 93

www.pk.riph.radomsko.pl

pk@riph.radomsko.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Sieradz

Regionalna Izba Gospodarcza

ul. Sarańska 5

98-200 Sieradz

pon.–pt.: 9.00–17.00

tel. (42) 630 73 54

fax (42) 632 72 92

rig@rig.lodz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Warta, Zadzim

Wieluń

**Agencja Rozwoju Lokalnego „AGROTUR” S.A.
w Krupskim Młynie**

ul. Kolejowa 63

98-300 Wieluń

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (43) 843 30 27

www.agrotur.org.pl

pk.wielun@agrotur.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Zelów

Fundacja Rozwoju Gminy Zelów

ul. Mickiewicza 4

97-425 Zelów

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (44) 634 10 06, (44) 634 10 14

fax (44) 634 12 30

www.frgz.pl

frgz@frgz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Bełchatów

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Chrzanów

Agencja Rozwoju Małopolski Zachodniej S.A.

ul. Rynek 16

32-500 Chrzanów

pon.: 10:00–18:00, wt.–pt.: 8:00–16:00

tel. (32) 623 06 35 , tel. kom. 697 089 224

fax (32) 623 06 35

www.armz.pl

pkchrzanow@armz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Alwernia, Babice, Libiąż, Trzebinia

Kraków

(Regionalny Punkt Konsultacyjny)

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Kordylewskiego 11

31-542 Kraków

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (12) 617 66 00

fax (12) 617 66 66

www.marr.pl

marr@marr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Wieliczka, Olkusz, Proszowice, Miechów

Kraków

Politechnika Krakowska

im. Tadeusza Kościuszki

Centrum Transferu Technologii

ul. Warszawska 24

31-155 Kraków

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (12) 628 25 87

fax (12) 632 47 95

www.pk.edu.pl, www.transfer.edu.pl

ctt@transfer.edu.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Krzeszowice, Limanowa, Zabierzów

Myślenice

Myślenicka Agencja Rozwoju Gospodarczego

Sp. z o.o.

ul. Rynek 8/9

32-400 Myślenice

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (12) 274 43 43

fax (12) 274 43 43

www.marg.myslenice.pl

pk.marg@myslenice.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Raciechowice, Siepraw, Dobczyce, Sułkowice

Nowy Sącz

Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Jagiellońska 18

33-300 Nowy Sącz

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (18) 444 21 31
fax (18) 444 21 31
pknowysacz@marr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Gorlice, Zakopane, Limanowa

Oświęcim

Fundacja Rozwoju Regionu Rabka

ul. Unii Europejskiej 10
32-600 Oświęcim
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (33) 876 28 76

pkoswiecim@rabka.region-rabka.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Limanowa, Laskowa, Andrychów, Brzeszcze

Rabka-Zdrój

Fundacja Rozwoju Regionu Rabka

ul. Piłsudskiego 1
34-700 Rabka-Zdrój
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (18) 267 77 39
fax (18) 267 77 39

www.fundacja.region-rabka.pl

poczta@fundacja.region-rabka.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Brzesko

Sucha Beskidzka

Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju” w Suchej Beskidzkiej

ul. Mickiewicza 41
34–200 Sucha Beskidzka
pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (33) 874 53 50, (33) 874 12 85, (33) 874 11 03

fax (33) 874 12 85

www.owpsucha.iap.pl

owpsucha@iap.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Wadowice

Tarnów

FRDL Małopolski Instytut Samorządu

Terytorialnego i Administracji – PK w Tarnowie

ul. Sikorskiego 5/4
33-100 Tarnów
pon.: 9:00–17:00, wt.–pt.: 8:00–16:00

tel. (14) 621 22 16

fax (14) 621 22 16

www.mistia.org.pl/pktarnow

tarnow@mistia.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Dąbrowa Tarnowska

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

Ciechanów

Fundacja Gospodarcza

im. Karola Marcinkowskiego

ul. Małgorzacka 8
06-400 Ciechanów
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (23) 672 57 41
fax (23) 673 23 89
www.fg.org.pl
pk@fg.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Mława

Ostrołęka

Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Rada Regionalna w Ostrołęce

ul. Mazowiecka 6
07-410 Ostrołęka
pon. i czw.: 10:00–18:00, wt., śr., pt.: 8:00–16:00
tel. (29) 764 58 58
fax (29) 764 58 58

www.notostroleka.pl

pk@notostroleka.pl, not@notostroleka.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Ostrów Mazowskiecka

Płock

Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza

ul. Stary Rynek 20
09-400 Płock
pon.–wt.: 7:30–15:30, śr: 7:30–17:00,
czw.–pt.: 7:30–15:30
tel. (24) 381 15 37
www.zpwim.pl
ppk@zpwim.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Sochaczew, Sierpc, Gostynin

Płońsk

Fundacja Gospodarcza

im. Karola Marcinkowskiego

ul. Wolności 22
09-100 Płońsk
pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (23) 662 21 10
wapocpp@praca.gov.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Radom

**Stowarzyszenie „Radomskie Centrum
Przedsiębiorczości”**

ul. Kościuszki 1
26-600 Radom
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (48) 360 00 45
fax (48) 360 00 46
www.srcp.radom.pl
pk-radom@wp.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Kozienice

Siedlce

Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw

ul. Sokołowska 161/A
08-110 Siedlce
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (25) 633 20 59
punktinfo@wsfiz.siedlce.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Szydłowiec

**Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego
w Starachowicach**

ul. Kilińskiego 8
26-500 Szydłowiec
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (48) 660 14 02
pk1@farr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Gmina Przysucha i Lipsko

Warszawa

**(Regionalny Punkt Konsultacyjny)
Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw**

ul. Smocza 27
01-048 Warszawa
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (22) 838 02 91, (22) 838 02 61
fax (22) 838 02 61
www.fund.org.pl
punktinfo@fund.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Nowy Dwór Mazowiecki, Wołomin, Otwock,
Grodzisk Mazowiecki

Warszawa

Akademickie Inkubatory Przedsiębiorczości

ul. Piękna 68/1a
00-672 Warszawa
pon.–pt.: 8.30–17.00
tel. (22) 745 23 85
www.inkubatory.pl
konsultacje@inkubatory.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Warszawa

Związek Pracodawców Warszawy i Mazowsza

ul. Świętojerska 24
00-202 Warszawa
pon.: 10:00–18:00, wt.–pt.: 8:30–16:30
tel. (22) 245 41 71
fax (22) 887 64 22
www.zpwim.pl
pk@zpwim.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Legionowo, Lesznowola, Łomianki, Garwolin

WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE

Kędzierzyn-Koźle

**Agencja Rozwoju Lokalnego „AGROTUR” S.A.
w Krupskim Młynie**

ul. Piramowicza 16
47-200 Kędzierzyn-Koźle
pon.–pt.: 9.00–17.00
tel. (77) 482 13 62
www.agrotur.org.pl
pk.kedzierzyn@agrotur.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Strzelce Opolskie

Opole

**(Regionalny Punkt Konsultacyjny)
Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”**

ul. Damrota 4
45-064 Opole
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (77) 456 56 00
fax (77) 454 40 97
www.rif.opole.pl
biuro@rif.opole.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Olesno, Kluczbork, Namysłów, Nysa, Brzeg

Opole

Izba Rzemieślnicza w Opolu

ul. Katowicka 55
45-061 Opole
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (77) 454 31 73

fax (77) 454 31 73 wew. 24, 32

www.izbarzem.opole.pl

info@izbarzem.opole.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Głubczyce, Prudnik, Grodków, Nysa, Krapkowice

WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE

Jasło

Cech Rzemioł Różnych w Jaśle

ul. Czackiego 17
38-200 Jasło
pon.: 9:00–17:00, wt.–pt.: 8:00–16:00
tel. (13) 446 32 59
fax (13) 446 32 59
www.cech.jaslo.biz
cech@gal.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Ropczyce, Dębica

Krosno

Podkarpacka Izba Gospodarcza

ul. Lewakowskiego 14
38-400 Krosno
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (13) 436 95 90
fax (13) 432 34 47
www.pigkrosno.pl
pig@pigkrosno.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Sanok, Brzozów

Leżajsk

Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju

ul. Targowa 9
37-300 Leżajsk
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (17) 242 79 08
fax (17) 242 79 08
www.lsr.pl
lsr@pro.onet.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Przeworsk, Łańcut

Mielec

(Regionalny Punkt Konsultacyjny)

Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.

ul. Chopina 18,
39-300 Mielec
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (17) 788 18 50
fax (17) 788 18 64

www.marr.com.pl

marr@marr.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Mielec, Radomyśl Wielki, Czermin, Borowa, Gawłuszowice, Tuszów Narodowy, Padew Narodowy, Wadowice Górne, Przecław, Niwiska, Cmolasz, Majdan Królewski, Raniżów, Kolbuszowa, Dzikowiec

Przemyśl

Przemyska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A

ul. Ks. Piotra Skargi 7/1
37-700 Przemyśl
pon.–pt. 8.00–16.00
tel. (16) 670 27 49
fax (16) 676 09 86
www.parr.pl
pk@parr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Lubaczów, Jarosław

Rzeszów

Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Szopena 51
35-959 Rzeszów
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (17) 86 76 257
fax (17) 852 06 11
<http://www.rarr.rzeszow.pl/uslugi/punkt-konsultacyjny>
pk@rarr.rzeszow.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Rzeszów, Strzyżów

Stalowa Wola

Regionalna Izba Gospodarcza

ul. 1-go Sierpnia 26c
37-450 Stalowa Wola
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (15) 844 03 57
fax (15) 844 03 57
www.rig.stalowawola.go3.pl
rig@onet.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Tarnobrzeg, Nisko

WOJEWÓDZTWO PODLASKIE

Białystok

Agencja Rozwoju Regionalnego ARES S.A.

w Suwałkach

ul. Lipowa 16/23
15-427 Białystok
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (85) 744 55 54, tel. kom. 504 513 508
fax (85) 744 55 54
pk.bialystok@ares.suwalki.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Łomża

Agencja Rozwoju Regionalnego ARES S.A.

w Suwałkach

ul. Szosza Zambrowska 1/27, pok. 218
18-400 Łomża
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (86) 215 69 80, tel. kom. 504 513 506
fax (86) 215 69 80
pk.lomza@ares.suwalki.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Suwałki

Agencja Rozwoju Regionalnego ARES S.A.

w Suwałkach

ul. Noniewiczza 42A
16-400 Suwałki
pon.–pt.: 7.00–15.00
tel. (87) 566 70 35, (87) 566 61 06
fax (87) 566 74 97
www.ares.suwalki.pl
arrares@ares.suwalki.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Suwałki

Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości

w Suwałkach

ul. Brzostowskiego 10A, lok. 9
16-300 Augustów
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (87) 642 21 96
fax (87) 642 21 96
www.pk.frp.pl
pk@frp.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Białystok, Sejny, Suwałki

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE

Chojnice

Agencja Rozwoju Pomorza S.A. Gdańsk

ul. Cechowa 3
89-600 Chojnice
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (52) 397 90 12
fax (52) 397 29 72
www.arp.gda.pl
konsultacje@arp.gda.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Dzierzgoń

Regionalne Towarzystwo Inwestycyjne

Spółka Akcyjna

ul. Plac Wolności 7
82-440 Dzierzgoń
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (55) 276 25 70, (55) 276 25 79
fax (55) 276 25 70
www.rti.dzierzgon.com.pl
rti@dzierzgon.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Kwidzyn

Gdańsk

(Regionalny Punkt Konsultacyjny)

Agencja Rozwoju Pomorza S.A. Gdańsk

ul. Piwna 28
80-831 Gdańsk
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (58) 32 33 218
fax (58) 30 11 341
www.arp.gda.pl
konsultacje@arp.gda.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Wejherowo

Gdynia

Fundacja Gospodarcza

ul. Olimpijska 2
81-538 Gdynia
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (58) 622 60 17, (58) 622 20 52
fax (58) 622 59 85
www.fungo.com.pl
fungos@fungo.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Gdynia

Malbork

Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Malborku

ul. Al. Wojska Polskiego 499
82-200 Malbork
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (55) 272 36 78
fax (55) 272 36 78
www.swp.malbork.pl
pkd@swp.malbork.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Tczew

Słupsk

Rada Regionalna Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej

ul. Garncarska 4
76-200 Słupsk
pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. ((59) 842 25 38, (59) 840 03 77

fax (59) 842 25 38
www.not.slupsk.pl
biuro@not.slupsk.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Lębork

Sopot

Stowarzyszenie „Wolna Przedsiębiorczość” Oddział Terenowy w Gdańsku – Centrum Wspierania Biznesu w Gdańsku

ul. Polna 1
81-745 Sopot
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. ((58) 524 50 50
fax (58) 524 50 51
www.swp.gda.pl
pk@inkubator.sopot.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Kartuzy

WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE

Bielsko-Biała

Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości

ul. Cieszyńska 367
43-382 Bielsko-Biała
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (33) 497 50 07
fax (33) 496 02 22
www.bcp.org.pl
pk@bcp.org.pl, owp@wizja.net

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Żywiec

Bytom

Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A.

ul. Pułaskiego 3
41-902 Bytom
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (32) 282 84 54
fax (32) 251 58 31
www.gapp.pl
pk@gapp.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Cieszyn

Częstochowa

Agencja Rozwoju Regionalnego w Częstochowie S.A.

ul. Nowowiejskiego 26
42-217 Częstochowa
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (34) 360 56 88, (34) 360 57 47
fax (34) 360 56 88, (34) 360 57 47
www.arr.czestochowa.pl
arr@arr.czestochowa.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Kłobuck, Koniecpol, Lubliniec

Dąbrowa Górnicza

Fundacja Regionalnej Agencji Promocji Zatrudnienia w Dąbrowie Górniczej

ul. Sienkiewicza 6a,
41-300 Dąbrowa Górnicza
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (32) 764 22 99
fax (32) 764 22 99
www.frapz.org.pl
biuro@frapz.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK Sosnowiec, Myszków, Zawiercie

Katowice

(Regionalny Punkt Konsultacyjny) Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach

ul. Opolska 15,
40-084 Katowice
pon.: 12:00–20:00, wt.–pt.: 8:00–16:00

tel. (32) 351 11 80, (32) 351 11 90

fax (32) 351 11 85

www.rig.katowice.pl

rig@rig.katowice.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Czeladź, Czechowice-Dziedzice, Myslowice

Katowice

Górnśląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ul. Powstańców 17

40-039 Katowice

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (32) 72 85 905, (32) 72 85 907, (32) 72 85 918

fax (32) 72 85 922

<http://www.konsultacje.garr.pl/>

konsultacje@garr.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Siemianowice Śląskie

Racibórz

Śląskie Towarzystwo Gospodarcze

Pro Europa

ul. Plac Dworcowy 16

47-400 Racibórz

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (32) 755 20 98

fax (32) 755 20 98

www.pro-europa.pl

biuro@pro-europa.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Ruda Śląska

Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o.

ul. Wolności 6

41-700 Ruda Śląska

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (32) 248 77 86

fax (32) 248 77 86

www.rarinwestor.pl

bp@rar.inwestor.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Piekary Śląskie, Świętochłowice

Rybnik

Izba Przemysłowo-Handlowa Rybnickiego

Okręgu Przemysłowego

ul. Rynek 12

44-200 Rybnik

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (32) 422 11 68, (32) 423 75 66

fax (32) 422 11 68, (32) 423 75 66

www.izbaph.rybnik.pl

biuro@izbaph.rybnik.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Wodzisław Śląski

Wola

Centrum Przedsiębiorczości S.A.

ul. Przemysłowa 6

43-225 Wola

pon.–pt.: 7.00–15.00

tel. (32) 211 91 77 wew. 28, 29, (32) 211 99 31

fax (32) 211 91 77 wew.11

www.cpsa.com.pl

sekretariat@cpsa.com.pl, spk.wola@cpsa.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Lędziny, Pszczyny, Tychy

Zabrze

Ośrodek Kształcenia Samorządu

Terytorialnego im. W. Pańki Fundacji

Rozwoju Demokracji Lokalnej

ul. Wolności 330

41-800 Zabrze

pon., śr.: 9.00–17.00, wt., czw., pt.: 8.00–16.00

tel. (32) 278 39 63

fax (32) 278 39 63

www.frdl.katowice.pl

pk@frdl.katowice.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Tarnowskie Góry

Żory

Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A.

w Żorach

ul. Aleja Wojska Polskiego 4

44-240 Żory

pon.–pt.: 8.00–16.00

tel. (32) 435 06 06

fax (32) 435 15 66

www.arpsa.pl

arpsa@ka.onet.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Wodzisław Śląski, Mikołów, Jastrzębie-Zdrój

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Kielce

(Regionalny Punkt Konsultacyjny) Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa

ul. Sienkiewicza 53
25-002 Kielce
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (41) 344 43 92
fax (41) 344 43 92
www.siph.com.pl
sekretariat@siph.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Pińczów, Jędrzejów

Kielce

Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii Sp. z o.o.

ul. Zagnańska 84/7
25-528 Kielce
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (41) 343 29 10
fax (41) 343 29 12
www.it.kielce.pl
biuro@it.kielce.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Końskie

Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości

ul. Mieszka I 1
26-200 Końskie
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (41) 375 14 55
fax (41) 375 14 56
www.kswp.org.pl
kswp@kswp.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Ostrowiec Świętokrzyski, Włoszczowa,
Skarżysko-Kamienna, Starachowice

Sandomierz

PK Promowania i Wspierania Przedsiębiorczo- ści Rolnej

Pl. K.J. Poniatowskiego 2
27-600 Sandomierz
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (15) 833 34 00
fax (15) 833 34 60
www.opiwpr.org.pl
fundacja@opiwpr.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Busko-Zdrój, Opatów, Staszów, Kazimierza Wielka

WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO-MAZURSKIE

Działdowo

Działdowska Agencja Rozwoju S.A.

ul. Wł. Jagiełły 15
13-200 Działdowo
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (23) 697 06 66
fax (23) 697 06 67
www.darsa.pl
darsa@darsa.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Elbląg

Elbląska Izba Przemysłowo-Handlowa

ul. Kosynierów Gdyńskich 30
82-300 Elbląg
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (55) 236 11 10, (55) 643 33 92
fax (55) 236 11 10
www.eiph.pl

eiph@elblag.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Braniewo

Nidzica

Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA

ul. Rzemieślnicza 3,
13-100 Nidzica
pon.–pt.: 8.00–16.00
tel. (89) 625 36 51
fax (89) 625 36 51 wew. 8
www.nida.pl
nida@nida.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK
Janowo, Kętrzyn, Elk

Olsztyn

(Regionalny Punkt Konsultacyjny) Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie

ul. Józefa Bema 3

10-516 Olsztyn
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (89) 521 12 50
fax (89) 521 12 60
www.wmarr.olsztyn.pl
wmarr@wmarr.olsztyn.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Dobre Miasto, Lidzbark Warmiński, Iława

Olsztyn

Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług

ul. Mickiewicza 3
10-548 Olsztyn
pon.–pt.: 7.30–15.30
tel. (89) 527 33 77
fax (89) 527 33 77
zphiu@sprint.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Mrągowo

WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

Czarnków

**Wielkopolska Agencja Rozwoju
Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Poznań**

ul. Rybaki 3, pokój 033
64-700 Czarnków
pon.–pt.: 7.15–15.15
tel. (67) 262 50 08
www.warp.org.pl
pk-czarnkow@warp.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Trzcianka

Gniezno

**Gnieźnieńska Agencja Rozwoju
Gospodarczego Sp. z o.o.**

ul. Rynek 10/1
62-200 Gniezno
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (61) 426 14 52
fax (61) 426 45 34
www.garg.pl
biuro@garg.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Września, Jarocin

Kalisz

Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości

ul. Częstochowska 25
62-800 Kalisz
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (62) 764 12 42
fax (62) 764 50 16
www.kip.kalisz.pl
fundacja@kip.kalisz.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

PK nie świadczy dyżurów poza lokalizacją

Konin

**(Regionalny Punkt Konsultacyjny)
Agencja Rozwoju Regionalnego w Koninie S.A.**

ul. Zakładowa 4
62-510 Konin
pon.–pt.: 7:30–15:30
tel. (63) 245 30 95
fax (63) 245 69 70
www.arrkonin.org.pl
sekretariat@arrkonin.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Słupca, Krotoszyn

Leszno

**Wielkopolska Agencja Rozwoju
Przedsiębiorczości Sp. z o.o. Poznań**

ul. Plac Kościuszki 4B, pokój 009
64-100 Leszno
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (65) 529 68 24
www.warp.org.pl
pk-leszno@warp.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Grodzisk Wlkp., Wolsztyn, Rawicz

Poznań

Polska Izba Gospodarcza Importerów

ul. Św. Marcina 80/82
61-809 Poznań
pon.–pt.: 7:30–15:30
tel. (61) 851 78 48 , (61) 851 78 49
fax (61) 851 78 28
www.pcc.org.pl
izba@pcc.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Oborniki, Szamotuły

Poznań

Wielkopolski Instytut Jakości

ul. Szelągowska 49
61-626 Poznań
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (61) 855 39 90
fax (61) 855 39 92
sekretariat@wnj.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Nowy Tomyśl, Międzychód

Ostrów Wielkopolski

Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości

ul. Ledóchowskiego 36
63-400 Ostrów Wielkopolski
pon.–pt.: 7:00–15:00
tel. (62) 736 10 27, (62) 735 23 95,
fax (62) 736 10 27
www.euro.ctiw.pl
biuro@euro.ctiw.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Pleszew

Piła

Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.

ul. Grunwaldzka 2
64-920 Piła
pon.–pt.: 7:30–15:30
tel. (67) 349 13 15
fax (67) 214 27 28
www.warp.org.pl
pk-pila@warp.org.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Złotów

Turek

Turecka Izba Gospodarcza

ul. Kaliska 47
62-700 Turek
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (63) 289 18 89
fax (63) 289 18 89
www.tig.turek.pl
biuro@tig.turek.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Koło

Śrem

Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości

ul. Okulickiego 3,
63-100 Śrem
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (61) 283 27 04
fax (61) 283 27 04
www.unia.srem.com.pl
unia@srem.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Gostyń, Środa Wlkp., Kościan

Wągrowiec

Wielkopolska Izba Rzemieśnicza w Poznaniu

ul. Jałowiecka 1
62-100 Wągrowiec
pon.–pt.: 7:30–15:30
tel. (67) 262 12 08
fax (67) 262 12 08
cech@pro.onet.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Chodzież, Leszno

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE

Goleniów

Izba Rzemieśnicza Małej i Średniej Przedsiębiorczości

ul. Konstytucji 3 Maja 19
72-100 Goleniów
pon.–pt.: 7:30–15:30
tel. (91) 418 25 53
fax (91) 418 25 53
www.irszczecin.pl
sekretariat@irszczecin.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Gryfice, Kamień Pomorski, Świnoujście

Gryfino

Cech Rzemiosł Różnych i Przedsiębiorców

ul. Szczecińska 19
74-100 Gryfino
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (91) 416 25 17
fax (91) 416 25 17
www.cechgryfino.pl
cechgryfino@poczta.onet.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Chojna, Pyrzyce

Koszalin**Zrzeszenie Kupców i Przedsiębiorców**

ul. Piłsudskiego 6
75-511 Koszalin
pon.–pt.: 7:30–15:30
tel. (94) 342 28 01
fax (94) 342 27 70
www.zkip.pl
pk@zkip.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Kołobrzeg, Sławno

Szczecin**(Regionalny Punkt Konsultacyjny)****Zachodniopomorska Agencja Rozwoju****Regionalnego**

ul. Stojsława 2
70-223 Szczecin
pon.–pt.: 8:00–16:00

tel. (91) 432 93 21, (91) 488 24 88

fax (91) 432 93 22, 488 26 26

www.zarr.com.pl

zarzad@zarr.com.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Barlinek, Złocieniec, Dębno, Police

Szczecin**Zachodniopomorska Szkoła Biznesu****– Centrum Rozwoju Biznesu**

ul. Żołnierska 53
71-210 Szczecin
pon.–pt.: 8:00–16:00
tel. (91) 814 94 56, (91) 814 94 67
fax (91) 814 94 57
www.pk.zpsb.szczecin.pl
pkd@zpsb.szczecin.pl

Lokalizacje dyżurów prowadzonych przez PK

Stargard Szczeciński

Więcej informacji na stronach internetowych KSU www.ksu.parp.gov.pl.

**Zasady korzystania z usług
finansowych polegających
na udzielaniu pożyczek KSU**

Maciej Kopytek

Krótką geneza systemu funduszy pożyczkowych w Polsce

System funduszy pożyczkowych w Polsce zaczął się kształtować na początku lat dziewięćdziesiątych. Był on odpowiedzią na zapotrzebowanie wynikające z szybko zachodzących przemian gospodarczych. Powstające w tym czasie jak grzyby po deszczu organizacje pozarządowe, które miały na celu wspieranie przedsiębiorczości, stawały się z czasem instytucjami, w ramach których zaczęto tworzyć fundusze pożyczkowe. Działania te miały na celu w pierwszej kolejności ułatwić dostęp do kapitału istniejącym i tworzącym się przedsiębiorstwom, stymulować rozwój gospodarczy i powoli stawać się instrumentem, dającym stabilizację istniejącym instytucjom. Dodatkowo budowaniu systemu funduszy pożyczkowych sprzyjały umowy międzynarodowe, dzięki którym Polska otrzymywała wsparcie na budowanie niezależnej gospodarki. Przykładem takiego działania jest m.in. inicjatywa Banku Światowego (program pomocowy TOR), w ramach której blisko 50 organizacji otrzymało dofinansowanie. Największe nasilenie wspomnianego projektu przypadło na rok 1996. W tym okresie zanotowano też największą liczbę powstałych funduszy pożyczkowych. Inicjatywa TOR-u #10 przyczyniła się do utworzenia 22 funduszy pożyczkowych.

Kolejną inicjatywą wspierającą tworzenie funduszy była realizacja porozumienia z rządem Konfederacji Szwajcarskiej, które zaowocowało utworzeniem Polsko-Szwajcarskiego Programu Regionalnego. Realizacja jego następowała w czterech miejscowościach w Polsce, w których zostały utworzone biura terenowe. Z tych biur terenowych utworzonych w Rabce-Zdrój, Łukcie, Pierzchnicy i Gołdapi z czasem utworzono niezależnie działające fundusze pożyczkowe.

Obecnie jedne z największych funduszy pożyczkowych w Polsce również mają swoją historię związaną z pomocą zagraniczną. Działalność Kanadyjsko-Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości stała się podstawą utworzenia Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości w Szczecinie, natomiast realizacja projektu z Polsko-Amerykańskim Funduszem Przedsiębiorczości zakończyła się utworzeniem Funduszu Mikro w Polsce.

Odwołując się do raportu z 2003 roku Polskiego Stowarzyszenia Funduszy Pożyczkowych, można wskazać, iż udział kapitału zagranicznego w kapitałach funduszy pożyczkowych stanowił aż 22%. Dla porównania udział środków pochodzących z budżetu państwa wynosił jedynie 19,5%.

To tylko niektóre przykłady, pokazujące, że wybrany model budowania niezależnego, pozabankowego systemu finansowego był jednym z podstawowych elementów wspierania transformacji gospodarczej.

Powstały system funduszy pożyczkowych przechodził zmiany wraz z rozwojem gospodarczym. Była to prawidłowa reakcja na dynamicznie zmieniające się otoczenie rynkowe. Fundusze starały się dostosowywać swoją ofertę do pojawiającego się zapotrzebowania. W tym czasie działające fundusze, które umiały sobie poradzić na rynku i przetrwały okres gwałtownych przemian, nie tylko wypełniały swoją misję, ale stały się partnerem do dalszego działania dla innych instytucji rządowych.

Rola funduszy pożyczkowych

Stabilne fundusze pożyczkowe, działające sprawnie w gospodarce, stały się idealnym partnerem dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w niesieniu pomocy przedsiębiorcom, którzy ucierpieli podczas powodzi w roku 2001. W ramach tej współpracy, w ośmiu województwach nawiedzonych przez powódź, dziesięć funduszy pożyczkowych sprawnie udzielało pożyczek na odtworzenie majątku utraconego przez przedsiębiorców. Ta współpraca, oceniana poprzez doświadczenia z usuwania skutków powodzi z roku 1998, była o wiele efektywniejsza niż wcześniejsze rozwiązania realizowane we współpracy z sektorem bankowym.

Usuwanie skutków powodzi i pomoc dla przedsiębiorców dało funduszom pożyczkowym możliwość powiększenia swojego kapitału, ale przede wszystkim było sprawdzianem szybkości i elastyczności działania. To właśnie wypracowane przez lata struktury organizacyjne, systemy działania i procedury nastawione na zaspokajanie oczekiwań sektora MSP były i są głównym wyróżnikiem funduszy pożyczkowych na tle sektora finansowego.

Rola funduszy pożyczkowych z czasem ulegała ewolucji. Fundusze zaczęły oferować dodatkowe usługi komplementarne jak szkolenia, doradztwo i konsultacje. Wynikało to m.in. z oczekiwań przedsiębiorców, jak również z realizacji misji, jakie mają organizacje, w ramach których prowadzone są fundusze pożyczkowe. Oferta pożyczkowa również nabiera innego charakteru. Produkty finansowe oferowane przez fundusze pożyczkowe obecnie zostały zdywersyfikowane. To bogactwo ofert w głównej mierze zależy od źródła finansowania funduszy pożyczkowych, które aktywnie zabiegając o środki na udzielanie pożyczek, realizują programy różnych instytucji rządowych. Można zatem spotkać w ofertach funduszy pożyczki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, na utworzenie nowego miejsca pracy, na zakup nowych technologii, czy też zakup innego przedsiębiorstwa. Poza przykładowo wyróżnionymi produktami oferowanymi przez fundusze oczywiście w dalszym ciągu bardzo dużą popularnością cieszą się pożyczki obrotowe.

Budowanie pozabankowego sektora finansowania MSP jest niewątpliwie jednym z ważniejszych aspektów funkcjonowania funduszy pożyczkowych. Dotychczasowe działania w głównej mierze koncentrują się na budowaniu więzi i relacji z klientem na zasadach partnerskich. Korzenie funduszy pożyczkowych, sięgające opisanych wcześniej początków lat dziewięćdziesiątych, wywarły duży wpływ na strategię rozwoju poszczególnych funduszy. Patrząc na nie z perspektywy upływających lat, fundusze uległy rozwojowi, ale nie tylko z powodu powiększenia kapitałów czy oferowania większej liczby produktów, ale przede wszystkim poprzez budowanie relacji z klientami, elastyczności działania i rozwoju kultury organizacyjnej wraz z rozwojem otoczenia.

Czy można zaufać funduszom pożyczkowym?

Na rynku usług finansowych można spotkać wiele ofert pożyczkowych. Każda na swój sposób jest atrakcyjna. Każda z ofert może znaleźć potencjalnego odbiorcę. Problem jednak leży w tym, by wiedzieć jak wybrać.

Przedsiębiorcy poszukujący źródeł finansowania własnej działalności w głównej mierze szukają taniego źródła finansowania. O ile bez trudu można dokonać porównania ofert finansowych poszczególnych instytucji, o tyle już gorzej jest porównać wiarygodność pożyczkodawców. Czy zatem przedsiębiorcy mogą się kierować przy wyborze instytucji finansowej? W przypadku banków sprawa wydaje się prosta. Odpowiednie przepisy w sposób czytelny definiują, jakie wymagania muszą spełniać banki, aby móc prowadzić swoją działalność, polegającą między innymi na udzielaniu kredytów. Kredyt zatem jest niczym innym jak produktem finansowym oferowanym nam przez bank, który powołany jest do tego, by sprzedawać pieniądze i na tym zarabiać. Fundusze pożyczkowe powstały zgoła z innych powodów niż banki. Powstały, by wspierać rozwój przedsiębiorczości i wypełniać lukę, która powstała na rynku usług finansowych. Zatem celem funduszy pożyczkowych nie jest jedynie generowanie zysku, lecz w głównej mierze stymulowanie rozwoju gospodarczego. Stąd też fundusze mogą posiadać w swojej ofercie produkty finansowe, które oprocentowane są korzystniej niż w banku. Bywa także, że oprocentowanie jest niskie, m.in. ze względu na charakter udzielanej pomocy (pomoc *de minimis*). Jednakże, bez względu na rodzaj udzielanych pożyczek, fundusze pożyczkowe zobowiązane są do racjonalnego i efektywnego gospodarowania posiadanymi funduszami. To nakłada na fundusze liczne obowiązki sprawozdawcze,

ewidencyjne i kontrolne. Również same fundusze podlegają licznym kontrolom w zakresie prawidłowości i zasadności wydatkowania środków.

Każdy fundusz pożyczkowy kształtował swoje procedury i kulturę organizacyjną w sposób umożliwiający adaptację do środowiska, w którym funkcjonuje. Jednakże z biegiem czasu, wraz z dofinansowywaniem funduszy, instytucje przekazujące środki na powiększanie funduszy pożyczkowych zaczęły stawiać wymagania dotyczące standardów, jakie fundusze powinny spełniać. Jednym z pierwszych kroków, podjętych w celu stworzenia standardów dla funduszy pożyczkowych, było opracowanie przez Grupę Zadaniową Krajowego Systemu Usług (KSU) dla MSP standardów dla organizacji prowadzących fundusze pożyczkowe. Stanowiły one podwaliny do opracowania i spisania istniejących standardów w funduszach pożyczkowych. Fundusze, które spełniły te wymagania mogły ubiegać się o członkostwo w KSU. W miarę rozwoju systemu, który doczekał się prawnego usankcjonowania poprzez przyjęcie w życie rozporządzenia o KSU, ośrodki mające akredytację zaczęły podlegać rocznym audytom. W miarę dalszego rozwoju poprzeczka rosła. Obecnie ośrodki, które są zarejestrowane w KSU i posiadają akredytację w zakresie usług finansowych muszą mieć wdrożony system zarządzania jakością ISO 9001-2001. Dzięki temu, monitorowany jest standard funkcjonowania funduszy.

Co to są standardy KSU dotyczące usług finansowych?

Standardy KSU są to minimalne wymagania, które musi spełniać organizacja posiadająca fundusz pożyczkowy i starająca się o akredytację w zakresie usług finansowych. Wymagania te podzielić można na: podstawowe i specjalistyczne.

Organizacja prowadząca fundusz pożyczkowy spełnia wymagania podstawowe, jeżeli:

- 1) ma swoją siedzibę, która jest oznaczona z zewnątrz i łatwo dostępna dla podmiotów korzystających z jej usług oraz wykonuje swoją działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) dysponuje wydzielonym pomieszczeniem przeznaczonym do prowadzenia indywidualnych spotkań z klientami funduszu;
- 3) posiada wyposażenie biurowe zapewniające właściwe przechowywanie dokumentacji związanej z prowadzonym funduszem pożyczkowym;
- 4) posiada urządzenia techniczne zapewniające właściwą obsługę pożyczkobiorców oraz łączność z nimi, a także z innymi ośrodkami (sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem biurowym, łącza zapewniające możliwość prowadzenia rozmów telefonicznych oraz niezależny od nich dostęp do Internetu);
- 5) zatrudnia na podstawie umowy o pracę co najmniej dwie osoby, w wymiarze pełnego etatu każda, w tym co najmniej jedną stale obecną w funduszu;
- 6) zapewnia możliwość realizacji usług przez co najmniej dwóch specjalistów;
- 7) prowadzi ewidencję złożonych, zatwierdzonych i odrzuconych wniosków pożyczkowych.

Określone poniżej wymagania szczegółowe są niezbędne do zagwarantowania jednakowego standardu świadczonych usług finansowych i muszą być spełniane łącznie z wymaganiami podstawowymi. Fundusz pożyczkowy powinien zatem :

- 1) posiadać zatwierdzony regulamin;
- 2) posiadać plan działalności pożyczkowej;
- 3) prowadzić ewidencję złożonych wniosków o pożyczki oraz udzielonych pożyczek, w sposób umożliwiający sporządzanie miesięcznych, kwartalnych i rocznych raportów o aktualnej wartości udzielonych pożyczek;

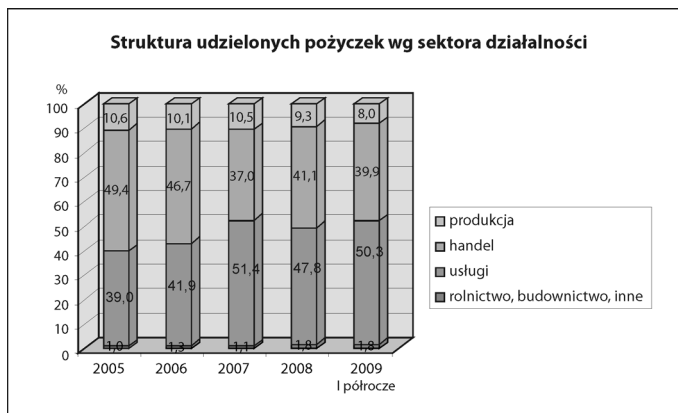
- 4) posiadać określone na piśmie zasady zarządzania środkami finansowymi funduszu pożyczkowego, dopuszczające dokonywanie lokat i inwestycji kapitałowych wyłącznie w:
- depozytach bankowych,
 - papierach wartościowych emitowanych przez Narodowy Bank Polski,
 - bonach skarbowych,
 - jednostkach uczestnictwa funduszy rynku pieniężnego, działających na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych.

Ile funduszy działa obecnie?

Według danych Polskiego Stowarzyszenia Funduszy Pożyczkowych na koniec czerwca 2009 roku na rynku usług finansowych były aktywne 65 organizacji (w tym 43 akredytowane w KSU) prowadzących 71 funduszy pożyczkowych. Łącznie dysponowały one kapitałem o wartości ponad 978 mln zł. Od początku swojego istnienia udzieliły one 180 800 pożyczek. Przeznaczone one były w głównej mierze na inwestycje. Trendy pojawiające się w przeznaczeniu pożyczek ze względu na cel, jak i sektor działalności w latach 2005–2009 (I półrocze) ilustrują poniższe rysunki.

Źródło: dane z Raportów PSFP

Źródło: dane z Raportów PSFP

Czemu służą fundusze pożyczkowe?

W Polsce kwestie udzielania pożyczek reguluje art. 720 § 1 Kodeksu cywilnego. Dopuszcza on udzielanie pożyczek zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje. Mówiąc o pożyczce, należy przez to rozumieć operacje udzielania przez ww. podmioty określonej kwoty środków pieniężnych lub określonych przedmiotów i pozostawiania ich do dyspozycji pożyczkobiorcy na czas oznaczony lub nieoznaczony. Nie wnikając się zbyt w kwestie prawne, które szczegółowo określa wspomniany tu Kodeks cywilny, przy udzielaniu pożyczek należy wskazać na fakultatywny charakter odsetek. Drugą ważną kwestią jest odpłatność. Pożyczka może być odpłatna, ale nie musi, natomiast kredyt musi być odpłatny.

Zatem instytucja udzielająca pożyczek może, wykorzystując ten zapis, dystrybuować środki pieniężne w formie pożyczek z pominięciem oprocentowania lub też z oprocentowaniem ich na poziomie niższym niż rynkowe. To dopuszczenie powoduje, że fundusze pożyczkowe mogą odgrywać i odgrywały znaczącą rolę we wspieraniu rozwoju gospodarczego, w którym ważnym instrumentem stają się środki finansowe.

Powstała w 2001 roku Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) w dużej mierze przyczyniła się do rozwoju sieci funduszy pożyczkowych. Dzięki realizowanym przez PARP programom skierowanym na pomoc i rozwój przedsiębiorczości w Polsce organizacje prowadzące m.in. fundusze pożyczkowe mogły uczestniczyć w nich aktywnie zarówno jako beneficjenci, jak i jako wykonawcy. Dzięki realizacji opisanego wcześniej projektu, którego celem było usuwanie skutków powodzi z 2001 roku fundusze pożyczkowe:

- wykazały swoją aktywność,
- pomogły przedsiębiorcom,
- wypromowały swoje usługi,
- nabrały nowych doświadczeń,
- powiększyły swój kapitał pożyczkowy.

Kolejnym ważnym wydarzeniem, w ramach którego fundusze z całej Polski mogły powiększyć swoje kapitały pożyczkowe, był opracowany i realizowany przez PARP projekt skierowany na dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych w ramach rządowego programu „Kapitał dla przedsiębiorczych”. Tłem do opracowania niniejszego programu stała się analiza stanu i roli sektora MSP. Dane statystyczne wskazywały na bardzo duże znaczenie sektora MSP w tworzeniu produktu krajowego brutto (udział ten wyniósł 49,4%), jak i tworzeniu aktywnych miejsc pracy. Niestety, statystyki wskazywały również na pojawienie się pewnej niepokojącej tendencji. Po raz pierwszy zanotowano spadek liczby aktywnie działających przedsiębiorstw. Również ilość miejsc pracy utworzonych przez sektor MSP była mniejsza niż ilość likwidowanych miejsc pracy w dużych przedsiębiorstwach. Próba ratowania sytuacji i zahamowania pojawiających się tendencji zaowocowała stworzeniem programu, który w założeniu miał wykorzystanie instrumentów finansowych. Przeprowadzone badania w jednoznaczny sposób wykazały, że istniejący wówczas system bankowy nie spełnia oczekiwań przedsiębiorców, zwłaszcza tych rozpoczynających swoją działalność. Głównym mankamentem był brak dostępu do źródeł finansowania. Przeprowadzone wówczas badania wskazywały, że blisko 90% przedsiębiorców z sektora MSP ma przekonanie, iż rozwój ich działalności może odbywać się jedynie w oparciu o ich własne środki. Jednocześnie badani przedsiębiorcy podnosili, że istniejące na rynku oferty instytucji finansowych nie są dopasowane do ich potrzeb. Oczywiście o wiele gorszą sytuację mieli tzw. starterzy, których banki nie mogły obsługiwać m.in. ze względu na brak historii i wiarygodności kredytowej.

Kolejną przesłanką do wzmocnienia systemu funduszy okazała się wizja przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Zbliżająca się możliwość aplikowania przez przedsiębiorców o środki przedakcesyjne, jak

i w późniejszym okresie o środki strukturalne, wskazywała na konieczność usprawnienia systemu finansowania MSP tak, by absorpcja przyznanych Polsce środków przebiegała bez większych problemów. Zdecydowano się na wykorzystanie do tego celu istniejących już i działających funduszy pożyczkowych. Okazało się bowiem, że tworzony przez lata system funduszy pożyczkowych jest dużo lepiej postrzegany przez przedsiębiorców niż inne instytucje finansowe. Na taką opinię złożyło się m.in. posiadanie przez fundusze doświadczonej kadry, wypracowanych procedur oraz – co najważniejsze – wypracowane mechanizmy współpracy pomiędzy funduszami.

W czasie trwania tych projektów aktywne fundusze pożyczkowe miały możliwość pozyskania środków na dalszy rozwój, wypromowania swoich usług i zdobycia kolejnych doświadczeń wykorzystywanych w kolejnych latach przy realizacji innych projektów.

Wspomniana wcześniej misja, jaką miały i mają do spełnienia fundusze pożyczkowe, nie jest możliwa do spełnienia bez zabezpieczenia środków finansowych. Zatem rozwój funduszy w głównej mierze uzależniony jest od dostępu do kapitału. Organizacje prowadzące działalność pożyczkową, ze względu na wielkość funduszu, określają zakres swojej działalności i jej charakter. Stąd też pozyskane przez nie środki w ramach opisanych powyżej projektów stały się narzędziem dającym im stabilizację. Dzięki powiększeniu funduszy wzrosła liczba podmiotów, które mogły skorzystać z pożyczek.

Znaczący etap rozwoju funduszy pożyczkowych rozpoczął się jednak dopiero w roku 2005. Zdobyte doświadczenia z realizacji wcześniejszych projektów oraz spełnienie pokładanych w funduszach oczekiwań stały się podstawą do kolejnych wyzwań, przed którymi stała polska gospodarka. Wejście Polski w struktury UE otworzyło przed polskimi przedsiębiorcami nieograniczone wręcz możliwości rozwoju. W dalszym ciągu przedsiębiorcy borykali się z problemem dostępu do źródeł finansowania, gdyż dotacje z UE wymagały wkładu własnego. Za sprawą Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, która była autorem projektu zakładającego dokapitalizowanie funduszy pożyczkowych i poręczeniowych ze środków Unii Europejskiej, fundusze pożyczkowe otrzymały możliwość znacznego powiększenia swoich aktywów poprzez udział w projektach realizowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Poddziałanie 1.2.1 Dokapitalizowanie funduszy mikropożyczkowych. To dzięki temu projektowi możliwy był wzrost dostępu do kapitału dla MSP, które mogły wraz z wykorzystaniem środków pochodzących z dotacji w znaczący sposób podnieść swoją konkurencyjność. Dla funduszy pożyczkowych udział we wspomnianym projekcie był krokiem milowym w zakresie rozwoju usług finansowych. Dzięki pozyskanemu kapitałowi fundusze pożyczkowe nie tylko ugruntowały swoją pozycję na rynku, ale przede wszystkim mogły rozwinąć dotychczasową działalność i powiększyć obszar oddziaływania.

Jak wynika z powyższych przykładów, właściwie dobrane narzędzia, jakimi są rządowe projekty, mogą być realizowane bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów (w przypadku wykorzystywania banków istnieje konieczność dopłaty bankom do różnicy w oprocentowaniu) i w oparciu o kompetentną, elastyczną i sprawnie funkcjonującą sieć funduszy pożyczkowych.

Jak kształtuje się obecnie system funduszy pożyczkowych w Polsce?

System funduszy pożyczkowych w Polsce obecnie jest ustabilizowany. Po okresie największego wzrostu, przypadającego na lata 1992–1999, w czasie którego powstało 48 funduszy pożyczkowych, okres od 2000–2005 roku przyczynił się do powstania jedynie 23 funduszy pożyczkowych. Po tym okresie nie odnotowano już powstania żadnego nowego funduszu pożyczkowego.

Analizując dane zawarte w Raportach Polskiego Stowarzyszenia Funduszy Pożyczkowych, dynamika powstawania funduszy była powiązana, jak już wcześniej wspomniano, z realizacją planów rządowych,

projektów oraz wszelkich działań dających możliwość zaistnienia funduszom lub przyczyniających się do ich wzmocnienia. Biorąc pod uwagę okres od 1992 roku do I połowy 2009, można zauważyć, że następuje skokowy przyrost kapitału funduszy. W latach 1992–2003 fundusze powiększyły swoje kapitały do 368,1 mln zł, podczas gdy ich przyrost od 2004 roku do 30.06.2009 wyniósł aż 609,8 mln zł.

Zgodnie z przytoczonymi powyżej Raportami większość kapitału pożyczkowego, bo aż 56%, należy do 10 największych funduszy. Wśród nich są cztery fundusze dysponujące własnym kapitałem pożyczkowym o wartości ponad 40 mln zł. Są to tak zwane fundusze bardzo duże. Fundusze, które dysponują kapitałem między 20 a 40 mln zł określane są mianem funduszy dużych. Obecnie jest ich w Polsce 10. Kolejną grupą są fundusze średnie, których kapitał pożyczkowy wynosi między 10 mln zł a 20 mln zł. Takich funduszy jest 14. Fundusze małe, o kapitale między 3 mln zł a 10 mln zł, stanowią grupę 18 podmiotów. Funduszy bardzo małych, posiadających kapitał pożyczkowy o wartości poniżej 3 mln zł jest 19.

Okres wdrażania Regionalnych Programów Operacyjnych jest kolejnym okresem, w którym fundusze pożyczkowe będą mogły wykazać się swoją aktywnością. Dzięki zaplanowaniu działań mających wzmocnić kapitałowo fundusze pożyczkowe i przyczynić się do powstania nowych, zapewne w najbliższych latach odnotowany zostanie kolejny znaczący skok w rozwoju sektora usług finansowych. Powstanie nowych funduszy i dokapitalizowanie już istniejących spowoduje także ułatwienie dla przedsiębiorców w zakresie dostępu, jak i wielkości możliwego do pozyskania na inwestycje kapitału.

Kto może skorzystać z ofert funduszy?

Pożyczki oferowane przez istniejące fundusze pożyczkowe skierowane są głównie do mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. Bogata oferta produktów finansowych daje przedsiębiorcy możliwość dokonania wyboru najkorzystniejszej oferty, zarówno pod względem wysokości oprocentowania, terminu, jak i warunków spłaty. Jak już wspomniano powyżej, zarówno wysokość oprocentowania, jak i okres spłaty w głównej mierze uzależnione są od źródeł finansowania poszczególnych funduszy. Jednakże bez względu na źródło finansowania funduszy sposób ubiegania się o pożyczkę jest w zasadzie podobny we wszystkich funduszach.

Każdy fundusz posiada swój regulamin udzielania pożyczek, który w sposób wyczerpujący wyjaśnia zasady ubiegania się o pożyczkę. Regulaminy poszczególnych funduszy mogą różnić się między sobą, gdyż na ich treść w głównej mierze mają wpływ zapisy umowy z instytucją przekazującą środki do dyspozycji funduszu. Jednakże bez względu na powstające różnice spowodowane wspomnianymi zapisami, każdy regulamin musi zawierać m.in. informacje określające:

- obszar działania funduszu,
- do kogo skierowana jest oferta,
- jakie przedsięwzięcia mogą zostać sfinansowane z pożyczki,
- okres jej spłaty,
- przysługujący okres karencji,
- dopuszczane rodzaje zabezpieczeń,

Regulamin, jako główny dokument określający oferowaną usługę finansową, zawiera jedynie ogólne warunki. Przedsiębiorca, którego zainteresuje oferta danego funduszu powinien zasięgnąć dodatkowych informacji u pracowników funduszu. Podczas takiego spotkania można uzyskać nie tylko szczegółowe informacje dotyczące zasad ubiegania się o pożyczkę, ale również skorzystać z konsultacji w zakresie dostępnych form finansowania planowanego przedsięwzięcia. Niejednokrotnie przedsiębiorcy korzystający z tego typu usług dowiadywali się o istniejących programach lub preferencyjnych liniach pożyczkowych dostępnych w ramach realizowanych programów rządowych. Spotkanie z pracownikiem funduszu jest

także okazją do zapoznania się z warunkami, które są zawarte w umowie o udzielenie pożyczki, jak również określenia wstępnych wymagań dotyczących zabezpieczenia czy warunków spłaty.

Jakie warunki trzeba spełnić, aby ubiegać się o pożyczkę?

Warunkiem ubiegania się o przyznanie pożyczki jest:

- 1) wskazanie przeznaczenia pożyczki zgodnego z regulaminem,
- 2) posiadanie zdolności spłaty pożyczki wraz z odsetkami w terminach i na warunkach określonych w umowie,
- 3) uzyskanie pozytywnej oceny wiarygodności określonej w regulaminie,
- 4) uzyskanie pozytywnej oceny spłacalności zaciągniętych pożyczek i kredytów,
- 5) wniesieniu wkładu własnego przez osobę ubiegającą się o pożyczkę,
- 6) akceptacja wzoru umowy pożyczki oraz innych warunków przyznania pożyczki.

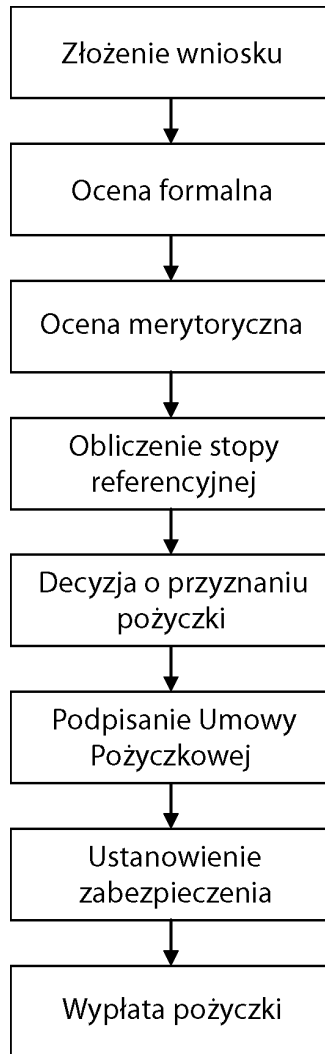
Pożyczka może zostać przeznaczona zarówno na cele inwestycyjne związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, tj. zakup zorganizowanej części przedsiębiorstwa, zakup nieruchomości, maszyn i środków transportu, budowę lub adaptację obiektów budowlanych, remont lub modernizację środków trwałych, zakup nowych technologii, patentów lub licencji, zakup oprogramowania, wytworzenie nowych środków trwałych, zakup usług, jak również na zakup środków obrotowych lub materiałów produkcyjnych. Katalog celów jest szczegółowo określony w regulaminach poszczególnych funduszy pożyczkowych.

Jaka jest procedura ubiegania się o pożyczkę?

W przypadku podjęcia decyzji o skorzystaniu z usług funduszu należy pobrać wniosek oraz uzgodnić listę niezbędnych załączników, które muszą zostać dostarczone wraz z wnioskiem. Obecnie na stronach większości funduszy formularze wniosków są przygotowane w wersji elektronicznej i możliwe do pobrania. Listę dodatkowych dokumentów należy uzgodnić z pracownikiem funduszu, gdyż poza standardowymi załącznikami, jakimi są wpis do ewidencji działalności gospodarczej, NIP czy REGON, czasami wymagane są dodatkowe dokumenty, jak np. wypis z ksiąg wieczystych czy też pozwolenie na budowę. Rodzaj wymaganych załączników uzależniony jest także od formy prawnej przedsiębiorcy, rodzaju proponowanego zabezpieczenia czy też planowanego przedsięwzięcia.

Po wypełnieniu wniosku pożyczkowego i dostarczeniu go do funduszu wraz z kompletem aktualnych załączników, osoba przyjmująca rejestruje wpływający wniosek i poddaje go ocenie formalnej. Podczas tej oceny pracownik funduszu sprawdza kompletność złożonych dokumentów i poprawność wypełnienia wniosku. Zazwyczaj odbywa się to w obecności przedsiębiorcy, aby w przypadku stwierdzenia braku można było uzupełnić go od razu. Takie postępowanie ma na celu maksymalne skrócenie czasu przyznawania pożyczki. Wniosek, który przechodzi ocenę formalną jest przygotowywany do oceny merytorycznej. Oceny merytorycznej dokonują pracownicy funduszu, którzy nie biorą udziału w przyznawaniu pożyczek. Dodatkowo wszystkie osoby, które biorą udział w procesie oceny i zatwierdzenia wniosku pożyczkowego, zobowiązane są do podpisywania deklaracji o bezstronności. Ma to na celu zapewnienie bezstronności przy przyznawaniu pożyczek. Po dokonaniu pozytywnej oceny merytorycznej wniosku pożyczkowego, wskazaniu rodzaju i wielkości proponowanych zabezpieczeń oraz zwizytowaniu przedsiębiorcy, złożony wniosek podlega zatwierdzeniu.

Zatwierdzenie wniosku jest równoznaczne z zabezpieczeniem przez fundusz środków na jego wypłatę. Jednakże wypłata przyznanej pożyczki następuje dopiero po podpisaniu umowy i dokonaniu prawomocnych zabezpieczeń.

Graficzne przedstawienie przebiegu procesu udzielania pożyczki

Jak dokonywana jest ocena wniosku?

Złożony wniosek oceniany jest w systemie punktowym. Poszczególne kategorie oceniane są osobno, a uzyskane w ten sposób punkty są sumowane. Zazwyczaj ocenie podlegają takie kategorie, jak: wysokość udziału własnego w planowanym przedsięwzięciu, historia pożyczkowa lub kredytowa, zdolność do spłaty, wyliczone wskaźniki ekonomiczne (kapitał obrotowy netto, płynność bieżąca i wysoka). Wyniki oceny są częścią dokumentacji pożyczkowej i załącza się je do wniosku.

Jak ustalane jest oprocentowanie pożyczek?

Fundusze pożyczkowe, które otrzymały dofinansowanie ze środków UE, w większości przypadków zobligowane są do udzielania pożyczek oprocentowanych nie niższej niż stopa referencyjna. Niestety, na

dzień dzisiejszy nie ma określonej w sposób urzędowy wysokości stopy referencyjnej, ale wskazany jest za to sposób jej obliczania. Reguluje to Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych (2008/C 14/02). Ustalenie wysokości stopy referencyjnej jest niezbędne do obliczenia wartości udzielonej pomocy publicznej. Należy bowiem pamiętać, że oprocentowanie pożyczki poniżej stopy referencyjnej ma charakter pomocy publicznej i fundusze pożyczkowe, mogące udzielać takich pożyczek, zobligowane są na jej podstawie do wyliczenia wartości otrzymanej pomocy przez przedsiębiorcę. W przypadku gdy oprocentowanie jest równe bądź wyższe niż obliczona stopa referencyjna, pomoc publiczna nie występuje.

Jednym z elementów niezbędnym do ustalenia wysokości stopy referencyjnej jest dokonanie ratingu. Każdy z funduszy pożyczkowych opracował na swój użytek sposób nadawania kategorii ratingu. Generalnie bazuje on na ocenie danych (np. zdolności do spłaty, analizy wskaźników ekonomicznych itp.) zawartych we wniosku pożyczkowym. Na jego podstawie przyznawana jest jedna z poniższych kategorii: AAA-A, BBB, BB, B, CCC, ...

Kolejnym, niezbędnym elementem potrzebnym do ustalenia stopy referencyjnej, jest ocena proponowanego poziomu zabezpieczeń. Osoby zajmujące się oceną wniosku nadają przedstawionym zabezpieczeniom kategorię: poziom zabezpieczeń wysoki, standardowy bądź niski.

Ostatnim elementem niezbędnym do ustalenia stopy referencyjnej jest wysokość stopy bazowej. Stopa ta jest określana przez Komisję Europejską, a jej aktualną wysokość można sprawdzić na stronach internetowych Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta (www.uokik.gov.pl/pl/pomoc_publiczna/stopa_referencyjna/). Od 01.06.2009 wynosi ona 4,53%.

Znając wysokość stopy bazowej, na podstawie obliczonej kategorii ratingowej oraz ustalonego poziomu zabezpieczeń, osoby oceniające dokonują obliczenia stopy referencyjnej dla danego Wnioskodawcy wg poniższej wzorcowej tabeli.

Marża pożyczek w punktach bazowych			
Kategoria ratingu	Poziom zabezpieczeń		
	Wysoki	Standardowy	Niski
Wysoki (AAA-A)	60	75	100
Dobry (BBB)	75	100	220
Zadowolający (BB)	100	220	400
Niski (B)	220	400	650
Zły/Trudności finansowe (CCC i poniżej)	400	650	1000

Wyjątkiem jest Wnioskodawca, który do dnia złożenia wniosku posiada zarejestrowaną działalność gospodarczą przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Dla niego ustala się stopę referencyjną, dodając do stopy bazowej 400 punktów bazowych, czyli 4%.

Przykład:

Wysokość stopy referencyjnej dla przedsiębiorcy, który otrzymał kategorię ratingową AAA-A przy proponowanym standardowym zabezpieczeniu wynosi 5,28% (4,53% + 0,75% (75 punktów bazowych)).

Tym samym, dla przykładowego przedsiębiorcy fundusz pożyczkowy może zaproponować pożyczkę oprocentowaną na poziomie 5,28% + marża. Wysokość marży zależy od funduszu pożyczkowego.

Jak zabezpieczana jest pożyczka?

Fundusze pożyczkowe zobowiązane są do ostrożnego gospodarowania posiadanymi środkami. Wymóg ten w głównej mierze znajduje odzwierciedlenie w zapisach mówiących o dopuszczonym poziomie koncentracji kapitału i dopuszczalnym poziomie strat. Pierwszy zapis jest łatwy do spełnienia, gdyż nakłada on na fundusz jedynie zakaz udzielania jednemu przedsiębiorcy pożyczek, których łączna wartość mogłaby przekroczyć określony procent wartości funduszu. Drugi wymóg niestety jest już trudniejszy do spełnienia. Utrzymanie wysokiej spłacalności jest możliwe m.in. poprzez właściwe zabezpieczenie pożyczki. Mówiąc o właściwym zabezpieczeniu, każdy z funduszy ustala indywidualnie minimalny jego poziom. Zazwyczaj zaczyna się on już od 150% wartości pożyczki.

Polskie prawodawstwo daje duże możliwości dokonania zabezpieczenia. Jednym z podstawowych sposobów jest podpisanie weksła własnego „in blanco”. Niestety, pomimo popularności wspomnianego zabezpieczenia, rzadko kiedy stosowany jest on jako jedyny. Dodatkowe zabezpieczenia mogą zostać ustanowione poprzez:

- **poręczenie wekslowe osób trzecich** – osoba poręczająca powinna posiadać stałe źródło dochodu, przynajmniej na czas spłaty pożyczki. Liczba poręczycieli jest zależna zarówno od ich dochodów jak i wartości ustanowionych innych zabezpieczeń,
- **przewłaszczenie rzeczy na zabezpieczenie długu** – zabezpieczenie to ma charakter zawieszający, tzn. prawo do przewłaszczonej rzeczy fundusz pożyczkowy nabywa jedynie w przypadku niewywiązywania się przez pożyczkobiorcę z postanowień umowy. Zazwyczaj ten rodzaj zabezpieczenia stosowany jest w stosunku do posiadanych przez przedsiębiorców rzeczy lub zakupywanych z pożyczki,
- **zastaw hipoteczny** – obciążenie hipoteczne na nieruchomości o większej wartości niż kwota udzielonej pożyczki następuje tylko do kwoty pożyczki powiększonej o ewentualne niespłacone odsetki. Jeżeli wartość nieruchomości jest mniejsza od kwoty udzielonej pożyczki, to obciążenie hipoteczne następuje do wysokości wartości nieruchomości, a pozostała kwota zabezpieczana jest w inny sposób,
- **zastaw rejestrowy** – to zabezpieczenie oznaczonych co do tożsamości rzeczy, dokonywane poprzez wpisanie ich do rejestru zastawów. Zbycie takich rzeczy przez pożyczkobiorcę wymaga pisemnej zgody pożyczkodawcy (wniosek o wykreślenie). Zazwyczaj ten rodzaj zabezpieczenia stosowany jest w stosunku do posiadanych przez przedsiębiorców rzeczy lub zakupywanych z pożyczki,
- **cesja polisy ubezpieczeniowej** – to zabezpieczenie polega na przeniesieniu praw z ubezpieczenia na pożyczkodawcę,
- **poręczenie przez Fundusz Poręczeniowy** – polega na dokonaniu zabezpieczenia nawet do 80% wartości kapitału pożyczki przez Fundusz Poręczeniowy.

Wymienione powyżej formy zabezpieczania są najczęściej stosowane, jednakże nie wyczerpują one obszernego katalogu możliwych i dopuszczalnych prawnie zabezpieczeń. Przy ustalaniu wysokości i rodzaju zabezpieczenia, fundusze pożyczkowe kierują się m.in. wysokością udzielanej pożyczki, celem pożyczki, jakością proponowanych zabezpieczeń, terminem spłaty, płynnością zabezpieczeń.

Dlaczego warto skorzystać z oferty funduszy?

W odróżnieniu od innych instytucji finansowych funkcjonujących na krajowym rynku, fundusze pożyczkowe starają się być blisko przedsiębiorcy. Opisana wcześniej misja, jaką mają spełniać fundusze jest nadrzędnym czynnikiem wpływającym na ich politykę. Gwarantuje to niezmiennność podejścia do przedsiębiorców i szukanie rozwiązań dla nich najkorzystniejszych.

Według ostatniego Raportu Polskiego Stowarzyszenia Funduszy Pożyczkowych (nr 12/2009), sześćdziesiąt cztery fundusze pożyczkowe dysponujące obecnie blisko 1 miliardowym kapitałem pożyczkowym, od początku swojej działalności udzieliły ponad 180 tysięcy pożyczek na kwotę blisko 3 miliardów złotych. Doświadczenia funduszy pokazują także, że znaczny odsetek pożyczkobiorców, którzy zakończyli spłatę zaciągniętych zobowiązań, powraca do funduszu po kolejne pożyczki. Świadczy to o dużym zainteresowaniu ofertami funduszy pożyczkowych i atrakcyjności oferowanych przez nie produktów finansowych.

Historia funduszu pożyczkowego Fundacji Rozwoju Regionu Rabka

Fundacja, realizując cele statutowe, na początku swojej działalności współpracowała z Polsko-Szwajcarskim Programem Regionalnym. W konsekwencji tej współpracy przejęła środki pomocowe Rządu Konfederacji Szwajcarskiej oraz wierzytelności z udzielonych pożyczek, powstałe w trakcie działania Polsko-Szwajcarskiego Programu Regionalnego – w wysokości 2 923 588,27 zł. Po opracowaniu pierwszych własnych regulaminów ze środków tych udzielane były dwa rodzaje pożyczek: Pożyczki Klasyczne oraz Mała Regionalizacja.

We wrześniu 2001 roku FRRR zawarła z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości umowę dotacji przeznaczoną na udzielanie pożyczek dla małych i średnich przedsiębiorców poszkodowanych w wyniku klęsk żywiołowych w 2001 r. Nieoprocentowaną pożyczkę w maks. kwocie 200 tys. zł mógł otrzymać mały lub średni przedsiębiorca, który poniósł bezpośrednie straty w posiadanym majątku trwałym lub obrotowym w miejscu wykonywania działalności gospodarczej. Koszty dofinansowane z preferencyjnej pożyczki nie mogły przekraczać wysokości poniesionych strat. W okresie od 15 września do 15 listopada 2001 roku z pomocy skorzystało 30 przedsiębiorstw z powiatów: nowosądeckiego, nowotarskiego, gorkickiego, tarnowskiego, brzeskiego, suskiego i m. Kraków. Wyplacony kapitał w wysokości 1. 054.992,00 zł został przeznaczony na odtworzenie utraconego majątku trwałego lub obrotowego. Zgodnie z ww. umową dotacji środki finansowe pochodzące ze spłat tych pożyczek powiększyły kapitał funduszu pożyczkowego FRRR.

W 2003 roku FRRR posiadała już niezbędny potencjał ekonomiczny i techniczny umożliwiający udział w realizacji rządowego projektu „Kapitał dla przedsiębiorczych na lata 2002–2006”. W dniu 16 grudnia 2003 roku została podpisana Umowa o udzieleniu dotacji w wysokości 1 mln zł, przeznaczonej na powiększenie kapitału funduszu pożyczkowego. Zgodnie z regulaminem udzielania pożyczek przedsiębiorca mógł otrzymać pożyczkę w wysokości do maks. kwoty 120 tys. zł przeznaczoną na cele inwestycyjne lub obrotowe. Maksymalny okres spłaty został określony na 5 lat, a wysokość wkładu własnego wynosiła minimum 30% planowanego przedsięwzięcia. Do lipca 2005 roku z oferty tej skorzystało 58 podmiotów gospodarczych, a łączna wartość wyplaconego kapitału przekroczyła kwotę 2 mln złotych. Głównymi odbiorcami byli mikro- i mali przedsiębiorcy, a większość pożyczek była przeznaczana na inwestycje.

W 2004 r., dysponując Funduszem Pożyczkowym wielkości ok. 4,5 mln zł, FRRR stanęła przed problemem zbyt małej ilości środków pożyczkowych w porównaniu ze zgłaszanym zapotrzebowaniem ze strony MSP. Mając na uwadze rozwój przedsiębiorczości w regionie, FRRR zdecydowała się złożyć projekt pt.: „Wzrost dostępności usług finansowych dla małych przedsiębiorstw poprzez dokapitalizowanie funduszu pożyczkowego” w ramach: Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw Działanie 1.2, Priorytet 1: Poprawa dostępności do zewnętrznego finansowania inwestycji przedsiębiorstw. Projekt uzyskał pozytywną ocenę w PARP i rozpoczęto jego realizację w lutym 2005 r. Od początku realizacji projektu do czerwca 2007 r. udzielono 192 pożyczki na łączną kwotę 8 272 549,00 zł. Dzięki wsparciu finansowemu przedsiębiorcy, którzy uzyskali pożyczki, zachowali 144 oraz utworzyli

70 nowych miejsc pracy. Dzięki realizacji projektu kapitał funduszu pożyczkowego FRRR zwiększył się aż o 5,6 mln zł.

Ogółem na koniec czerwca 2009 roku Fundacja posiadała fundusz pożyczkowy o wartości 10 683 000 zł.

Obecnie Fundusz Pożyczkowy FRRR jest funduszem o zasięgu regionalnym. Teren, który swym zasięgiem obejmuje Fundacja Rozwoju Regionu Rabka to praktycznie całe województwo małopolskie. Początkowo działalność funduszu koncentrowała się na terenie regionu Rabka, jednakże w związku z rozwojem funduszu pożyczkowego rozszerzony został również znacznie zakres terytorialny oddziaływania funduszu. W 2005 r. stworzono sieć przedstawicieli terenowych w Oświęcimiu, Chrzanowie, Myślenicach, Proszowicach i Kluczach, którzy obsługują przedsiębiorców z terenu zachodnich powiatów Małopolski. We wrześniu 2007 roku w Tarnowie zostało otwarte biuro terenowe Fundacji RRR obejmujące zasięgiem działania głównie powiaty tarnowski, brzeski i dąbrowski.

Głównymi odbiorcami usług finansowych oferowanych przez FRRR są przedsiębiorcy z sektora mikroprzedsiębiorstw (ok. 93% ogólnej liczby pożyczkobiorców FRRR) i małych przedsiębiorstw (ok. 7%). Pożyczki udzielone przedsiębiorcom z sektora średnich przedsiębiorstw stanowią nieznaczny odsetek wszystkich udzielonych pożyczek (ok. 0,5%).

Pożyczki udzielane są przedsiębiorcom z wszystkich sektorów gospodarki, przy czym największą grupę pożyczkobiorców stanowią firmy usługowe (52%), handlowe (32%) i produkcyjne (12%). Pozostałe grupy stanowią zaledwie 4%.

Komu się to już opłaciło?

Pan Wojciech Majerczak jako młody przedsiębiorca, postanowił w połowie lat dziewięćdziesiątych wybudować pensjonat w Szczawnicy. Jako rdzenny mieszkaniec uzdrowiska bacznie obserwował rozwój swojego miasta i pojawiające się możliwości otworzenia własnego biznesu. Decyzji sprzyjało wiele czynników, w tym posiadanie własnego gruntu pod budowę, rozwój infrastruktury uzdrowiskowej Szczawnicy, rosnąca moda na wypoczynek w górach oraz budowa stacji narciarskiej na Palenicy. Pan Wojciech po uzyskaniu niezbędnych pozwoleń rozpoczął budowę dużego pensjonatu. Z własnych środków postawił budynek w stanie surowym zamkniętym i wykonał niezbędne przyłącza instalacyjne. Niestety, na roboty wykończeniowe zabrakło mu już środków. Posiadając podpisane umowy z biurami podróży, postanowił ratować się, biorąc zaliczkę na poczet sprzedaży miejsc noclegowych podczas zbliżających się świąt. Jednakże pozyskane w ten sposób środki szybko się skończyły i pojawiło się widmo niewywiązania się z podpisanymi umowami. Rozpoczął więc gorączkowe poszukiwania możliwości sfinansowania pozostałego do zakończenia etapu inwestycji. Poszukiwania były intensywne, gdyż ważny był praktycznie każdy dzień. Według obliczeń pozostałe do zrobienia prace budowlane wymagały przynajmniej dwumiesięcznego okresu realizacji. Każdy dzień przestoju powodował wzrost ryzyka, że inwestycja nie zostanie zrealizowana na czas. Komercyjne instytucje finansowe, do których zwrócił się Pan Wojciech nie spełniły jego oczekiwań. Zarówno obowiązujące procedury, jak i wówczas istniejące wymagania praktycznie stawały się nie do pokonania przez młodego przedsiębiorcę.

Podczas swoich poszukiwań przyszedł właściciel pensjonatu natknął się na ofertę Fundacji Rozwoju Regionu Rabka (FRRR). Po telefonicznym uzyskaniu informacji dotyczących warunków udzielania pożyczek, zdecydował się osobiście odwiedzić fundusz. Podczas rozmowy z personelem funduszu udzielono mu niezbędnych do podjęcia decyzji informacji i przekazano podstawowe formularze aplikacyjne. Po dwóch dniach został złożony wniosek o pożyczkę.

Znając sytuację, w jakiej znajdował się wnioskodawca, pracownicy funduszu dołożyli wszelkich starań, aby skrócić czas rozpatrywania jego wniosku. Polegało to głównie na dokonaniu oceny formalnej wniosku w obecności Pana Wojciecha. Dzięki temu stwierdzone braki zostały uzupełnione bez zbędnej zwłoki, a kwestie wymagające doprecyzowania były możliwe do poprawy na miejscu.

Ponieważ jednym z zabezpieczeń, jakie zostały ustanowione w celu zabezpieczenia niniejszej pożyczki, był wpis na hipotekę, wypłata pożyczki stawała się możliwa dopiero po uprawomocnieniu się wpisu. Procedura ta w zależności od powiatu jest mniej lub bardziej czasochłonna. Dla Pana Wojtka czas jednak był czynnikiem bardzo istotnym. W celu uniknięcia przestoju w pracach budowlanych i zapewnienia ciągłości prac budowlanych, wspólnie z funduszem przyjęto przejściowe rozwiązanie. Przedsiębiorca otrzymał część kwoty pożyczki, na którą zostało ustanowione dodatkowe zabezpieczenie do czasu uprawomocnienia się wpisu na hipotekę. Pozwoliło to na zakup niezbędnych materiałów budowlanych i kontynuowanie prac wykończeniowych. Po uprawomocnieniu się wpisu fundusz zwolnił przedsiębiorcę z dodatkowego zabezpieczenia i wypłacił pozostałą kwotę pożyczki. Dzięki współpracy z funduszem pożyczkowym Fundacji Rozwoju Regionu Rabka oraz dzięki zaangażowaniu własnemu i rodziny pensjonat został ukończony w terminie, a zakontraktowana grupa weszła do wykończonych i wyposażonych pokoi.

Pomysł na prowadzenie pensjonatu okazał się trafionym pomysłem. Zainteresowanie, z jakim spotkały się oferowane przez niego usługi przerosły jego oczekiwania i możliwości. Nowe pomysły wymagały kolejnych nakładów finansowych. Pozyskanie dodatkowych środków na ich realizację stało się już możliwe nawet z banków. Pomimo to Pan Wojtek jeszcze kilkakrotnie stawał się klientem funduszu FRRR. Dzięki tej współpracy nie tylko skorzystał przedsiębiorca, ale również fundusz pożyczkowy, którego usługi zostały polecane przez zadowolonego i szczęśliwego właściciela pensjonatu.

Spis funduszy pożyczkowych

Lp.	Nazwa Funduszu Pożyczkowego	Adres
1	Karkonoska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Jelenia Góra 58-500, ul. 1-Maja 27
2	Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A.	Nowa Ruda 57-402 ul. Kłodzka 27
3	Fundacja „Wałbrzych 2000”	Wałbrzych 58-309, ul. Wrocławska 53
4	Fundusz Regionu Wałbrzyskiego	Wałbrzych 58-300, ul. Limanowskiego 15
5	Subregionalny Fundusz Pożyczkowy „DOLNY ŚLĄSK”	Wrocław 53-146, ul. Raclawicka 2-4
6	Polskie Towarzystwo Ekonomiczne O/Bydgoszcz	Bydgoszcz 85-034, ul. Długa 34
7	Subregionalny Fundusz Pożyczkowy „KUJAWIAK”	Bydgoszcz 85-030, ul. Rumińskiego 6
8	Kujawsko-Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	Toruń 87-100, ul. Włocławska 167
9	Lubelska Fundacja Rozwoju	Lublin 20-111, ul. Rynek 7
10	Stowarzyszenie Wspierania Małej Przedsiębiorczości Z/S w Dobiegniewie	Dobiegniew 66-520, ul. Dembowskiego 2
11	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Zielona Góra 65-001 ul. Chopina 11/13
12	Fundacja „Przedsiębiorczość”	Żary 68-200, ul. Mieszka I 13
13	Subregionalny Fundusz Pożyczkowy „ODRA”	Gorzów Wielkopolski 66-400, ul. J. Pankiewicza 5-7
14	Fundacja Inkubator	Łódź 90-006, ul. Piotrkowska 114
15	Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Łódź 90-002, ul. Tuwima 22/26
16	Piotrkowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	Piotrków Trybunalski 97-300, al. 3 Maja 6 b

17	Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Poddębicach	Poddębice 99-200, ul. 1-go Maja 15
18	Fundacja Rozwoju Gminy Żelów	Żelów 97-425, ul. Mickiewicza 4
19	Fundacja Promocji Gospodarczej Regionu Krakowskiego	Kraków 30-969, ul. Mrozowa 20 a
20	Inicjatywa Mikro Sp. z o.o.	Kraków 31-111, al. Krasińskiego 11 a
21	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Kraków 31-542, ul. Kordylewskiego 11
22	Fundacja Rozwoju Regionu Rabka	Rabka Zdrój 34-700, ul. Piłsudskiego 1
23	Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”	Sucha Beskidzka 34-200, ul. Mickiewicza 41
24	Ostrołęcki Ruch Wspierania Przedsiębiorczości – Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości	Ostrołęka 07-401, ul. Kołobrzeska 15
25	Stowarzyszenie „Radomskie Centrum Przedsiębiorczości”	Radom 26-600, ul. Kościuszki 1
26	Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa	Warszawa 01-682, ul. Gombrowicza 19
27	Fundacja Wspomagania Wsi	Warszawa 01-022, ul. Bellottiego 1
28	Fundusz Mikro Sp. z o.o.	Warszawa 00-394, ul. Solec 38
29	Mazowiecki Regionalny Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	Warszawa 00-682, ul. Hoża 86
30	Stowarzyszenie Rozwoju Przedsiębiorczości i Inicjatyw Lokalnych	Ząbki 05-091, ul. Piłsudskiego 176
31	Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	Żyrardów 96-300, ul. Nowy Świat 8/4
32	Fundacja Rozwoju Śląska oraz Wspierania Inicjatyw Lokalnych	Opole 45-364, ul. Słowackiego 10
33	Stowarzyszenie „Promocja Przedsiębiorczości”	Opole 45-064, ul. Damrota 4
34	Agencja Rozwoju Regionalnego MARR S.A.	Mielec 39-300, ul. Chopina 18
35	Małopolski Instytut Gospodarczy	Rzeszów 35-064, ul. Mickiewicza 1
36	Rzeszowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Rzeszów 35-959, ul. Szopena 51
37	Leżajskie Stowarzyszenie Rozwoju	Leżajsk 37-300, ul. Targowa 9
38	Regionalna Izba Gospodarcza w Stalowej Woli	Stalowa Wola 37-450, ul. 1-go Sierpnia 26c
39	Bieszczadzka Agencja Rozwoju Regionalnego Sp. z o.o.	Ustrzyki Dolne 38-700, ul. Rynek 17
40	Podlaska Fundacja Rozwoju Regionalnego	Białystok 15-073, ul. Starobojarska 15
41	Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A.	Suwałki 16-400, ul. Noniewiczza 42 a
42	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości	Suwałki 16-400, ul. Kościuszki 62
43	Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”	Debrzno 77-310, ul. Ogrodowa 26
44	Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza	Gdańsk 80-852, ul. Dyrekcyjna 7
45	Pomorski Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	Gdańsk 80-116, ul. Szara 32-33
46	Słupskie Stowarzyszenie Innowacji Gospodarczych i Przedsiębiorczości	Słupsk 76-200, ul. Tuwima 22 a
47	Subregionalny Fundusz Pożyczkowy „GRYF”	Słupsk 76-200, ul. Jana Pawła II 1
48	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Bielsko- Biała 43-382, ul. Cieszyńska 367
49	Fundusz Górnośląski S.A.	Katowice 40-086, ul. Sokolska 8
50	Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw S.A.	Katowice 40-045, ul. Astrów 10

51	Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Katowice 40-039, ul. Powstańców 17
52	Rudzka Agencja Rozwoju „Inwestor” Sp. z o.o.	Ruda Śląska 41-700, ul. Wolności 6
53	Agencja Rozwoju Lokalnego S.A.	Sosnowiec 41-200, ul. Teatralna 9
54	Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości S.A.	Żory 44-240, al. Wojska Polskiego 4
55	Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości	Końskie 26-200, ul. Mieszka I 1
56	Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica	Pierzchnica 26-015, ul. Szkolna 28
57	Działdowska Agencja Rozwoju S.A.	Działdowo 13-200, ul. Wł. Jagiełły 15
58	Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej	Goldap 19-500, pl. Krzywa 5
59	Fundacja Rozwoju Regionu Łukta	Łukta 14-105, ul. Mazurska 30
60	Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie	Olsztyn 10-516, Pl. Gen. Józefa Bema 3
61	Stowarzyszenie „Centrum Rozwoju Ekonomicznego Pasłęka”	Pasłęk 14-400, ul. Sprzymierzonych 14
62	Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości	Kalisz 62-800, ul. Częstochowska 25
63	Stowarzyszenie „Ostrzeszowskie Centrum Przedsiębiorczości”	Ostrzeszów 63-500, ul. Przemysłowa 27
64	Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości Sp. z o.o.	Poznań 61-823, ul. Piekary 19
65	Cech Rzemiosł Różnych Fundusz Rozwoju Przedsiębiorczości	Śrem 63-100, ul. Kolejowa 10
66	Subregionalny Fundusz Pożyczkowy „WIELKOPOLSKA PÓŁNOC”	Piła 64-920 al. Niepodległości 37
67	Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych	Białogard 78-200, ul. Królowej Jadwigi 28
68	Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości	Koszalin 75-450, ul. Zwycięstwa 42
69	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	Szczecin 70-466, ul. Monte Cassino 32
70	Regionalny Fundusz Pożyczkowy „POMERANUS”	Szczecin 70-466, ul. Monte Cassino 32
71	Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	Szczecin 70-440, u. Bogusława 7/5

**Zasady korzystania z usług
finansowych polegających
na udzielaniu poręczeń KSU**

Adam Badach

Wprowadzenie

Fundusze poręczeń kredytowych to wyspecjalizowane instytucje działające na rynku finansowym, których podstawowa działalność polega na oferowaniu głównie mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom usług finansowych polegających na zabezpieczaniu zaciąganych przez nie kredytów i pożyczek.

Celem działania funduszy poręczeniowych jest wpieranie przedsiębiorstw poprzez zapewnienie poprawy dostępności do finansowania zewnętrznego w formie kredytów i pożyczek.

Poręczenia funduszy poręczeniowych wpisują się w katalog różnych form zabezpieczeń, które mogą być stosowane przez banki i fundusze pożyczkowe przy zabezpieczaniu kredytów i pożyczek.

W celu przybliżenia zagadnienia w dalszej części dokonano przeglądu podstawowych rodzajów i cech zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem umowy poręczenia według prawa cywilnego, która ma zastosowanie w przypadku poręczeń ustanawianych przez fundusze poręczeniowe.

Poręczenie funduszu poręczeniowego jako sposób zabezpieczenia pożyczki/kredytu

Rodzaje zabezpieczeń

Procedura udzielenia kredytu przez bank polega na ocenie zdolności kredytowej kredytobiorcy oraz przyjęciu adekwatnego do ryzyka zabezpieczenia spłaty kredytu. Zabezpieczenie jest przyjmowane na wypadek, gdyby przedsięwzięcie, na którego realizację kredytobiorca zaciągnął kredyt nie powiodło się. Ma to na celu ochronić bank przed stratami.

Zabezpieczenie kredytu, tj. jego rodzaj, wartość, warunki zabezpieczenia są ustalane pomiędzy bankiem a przedsiębiorcą w umowie kredytowej przed uruchomieniem kredytu. Dodatkowo bank zastrzega sobie w umowie możliwość zmiany warunków lub zwiększenia kwoty zabezpieczenia w trakcie trwania umowy kredytowej.

Zabezpieczenie kredytu powinno charakteryzować się odpowiednią jakością, tj.: powinno posiadać określoną wartość przez cały okres spłaty kredytu, być łatwo zbywalne, nie podlegać roszczeniom osób trzecich. W praktyce bankowej ugruntowała się praktyka, że bank wymaga zabezpieczeń, których wartość dwukrotnie przewyższa kwotę kredytu.

Podstawowy podział zabezpieczeń obejmuje zabezpieczenia **osobiste i rzeczowe**.

Zabezpieczenie osobiste charakteryzują się tym, że dłużnik ponosi pełną odpowiedzialność za spłatę długu wobec banku całym swoim obecnym i przyszłym majątkiem.

Do grupy zabezpieczeń osobistych zaliczamy: weksel własny in blanco, poręczenie wekslowe, poręczenie według prawa cywilnego, gwarancje bankowe, przelew wierzytelności oraz przystąpienie do długu. Najczęściej stosowanym zabezpieczeniem przy kredytach bankowych są weksel i poręczenie wg prawa cywilnego.

Weksel – najczęściej występuje w formie weksla własnego in blanco wystawionego i podpisanego przez kredytobiorcę. Weksel spełnia funkcję przyrzeczenia zapłaty dokonanego przez wystawcę weksla, którym jest kredytobiorca. Weksel in blanco charakteryzuje się tym, że nie określa się w nim ani sumy wekslowej, ani terminu płatności. W przypadku braku spłaty zobowiązania wierzyciel może uzupełnić weksel zgodnie z deklaracją wekslową.

Poręczenie wekslowe (awal) – jest to zobowiązanie osoby trzeciej do zapłacenia całości lub części sumy wekslowej, w sytuacji gdyby dłużnik nie zapłacił za weksel. Poręczenie dokonuje się poprzez podpisanie weksla przez poręczyciela.

Poręczenie według prawa cywilnego – przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie (spłaty kredytu) na wypadek, gdyby dłużnik nie wykonał zobowiązania (nie spłacił kredytu lub nie wywiązał się z innych warunków umowy kredytowej), wskutek czego bank zażądał spłaty kredytu.

Zabezpieczenia rzeczowe odnoszą się do wartości konkretnych przedmiotów, składników majątku, z których bank może się zaspokoić przed innymi wierzycielami w przypadku braku spłaty zaciągniętego zobowiązania.

Do kategorii zabezpieczeń rzeczowych zaliczamy: hipotekę, zastaw, przewłaszczenie na zabezpieczenie, kaucję, blokadę środków na rachunku bankowym. Najczęściej stosowanym zabezpieczeniem rzeczowym w przypadku kredytów bankowych jest hipoteka, zastaw i przewłaszczenie.

Hipoteka – wpis wierzytelności wobec banku – daje on prawo dochodzenia należności z nieruchomości. Hipoteka może być ustanowiona na całej nieruchomości lub na jej części stanowiącej udział współwłaścicieli. Hipoteka powstaje poprzez wpis do księgi wieczystej nieruchomości.

Zastaw – przedmiotem zastawu mogą być rzeczy ruchome i prawa będące własnością kredytobiorcy lub osób trzecich, z których bank może się zaspokoić przed innymi wierzycielami dłużnika. Szczególną formą zastawu jest zastaw rejestrowy, który wymaga wpisania przedmiotu zastawu do rejestru sądowego.

Przewłaszczenie na zabezpieczenie - polega na przeniesieniu na bank własności rzeczy ruchomych lub praw do czasu całkowitej spłaty kredytu, po którym kredytobiorca (pierwotny właściciel) ponownie staje się właścicielem. W czasie trwania umowy kredytu i zabezpieczenia bank nie przejmuje przedmiotu przewłaszczenia, lecz jest on nadal za zgodą banku w posiadaniu właściciela.

Ponieważ zabezpieczenie udzielane przez fundusz poręczeń kredytowych ma charakter poręczenia według prawa cywilnego, w dalszej części opracowania przedstawiona zostanie umowa poręczenia oraz wynikające z niej prawa i obowiązki poręczyciela – funduszu poręczeń kredytowych, wierzyciela – banku oraz dłużnika – kredytobiorcy. Warto również zapoznać się, jakie instytucje w Polsce udzielają poręczeń, kto z nich najczęściej korzysta, a przede wszystkim, jakie korzyści może uzyskać przedsiębiorca z nich korzystający.

Umowa poręczenia i jej podstawowe elementy

Poręczeń udziela się w oparciu o przepisy kodeksu cywilnego (art. 876–887 k.c.). Przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie (spłaty kredytu) na wypadek, gdyby dłużnik nie wykonał zobowiązania (nie spłacił kredytu lub nie wywiązał się z innych warunków umowy kredytowej), wskutek czego bank zażądał spłaty kredytu.

Poręczyciel odpowiada całym swoim majątkiem obecnym i przyszłym wobec wierzyciela z tytułu udzielonego poręczenia.

Umowę poręczenia zawiera bank i poręczyciel. Umowa jest zawierana na piśmie. Kredytobiorca nie jest stroną umowy poręczenia, najczęściej jednak poręczenie jest udzielane na jego zlecenie w wyniku zawarcia umowy o udzielenie poręczenia pomiędzy poręczycielem i kredytobiorcą.

Przedmiotem poręczenia może być kredyt bankowy lub pożyczka. Poręczenie może obejmować cały dług lub jego część, może również wskazywać na pewne warunki skutkujące wejściem w życie poręczenia i jego wygaśnięciem.

Jeśli umowa poręczenia nie stanowi inaczej, poręczyciel odpowiada nie tylko za zobowiązanie główne, jakim jest kredyt, ale również, w przypadku jego niespłacenia przez kredytobiorcę, za niespłacone odsetki, kary umowne, odszkodowanie. Odpowiedzialność poręczyciela może być ograniczona w umowie poręczenia. Może to być zapis w umowie poręczenia, że poręczyciel odpowiada tylko z tytułu niespłaconych rat kredytu, ale bez odsetek. Można też wskazać w umowie górną kwotę niższą niż kwota kredytu lub/oraz podać procent kredytu, za który odpowiada poręczyciel.

Bank i kredytobiorca bez zgody poręczyciela nie mogą zmieniać warunków umowy kredytowej, które zwiększałyby jego odpowiedzialność po udzieleniu poręczenia, w szczególności zwiększać oprocentowania, wydłużać termin spłaty. Możliwe jest natomiast zmniejszenie zobowiązania, co powoduje zmniejszenie odpowiedzialności poręczyciela.

Poręczenie może być udzielone zarówno przez osoby fizyczne, jak i prawne. Bank przed przyjęciem zabezpieczenia w formie poręczenia sprawdza zdolność kredytową poręczyciela w celu potwierdzenia jego zdolności do spłaty kredytu.

Poręczenie jest ściśle powiązane z kredytem, a więc w przypadku, gdy kredytobiorca dokona spłaty kredytu, poręczenie wygasa. Poręczenie również wygasa w przypadku, gdy było udzielone do określonego terminu, który upłynął, pomimo, że kredyt trwa jeszcze dłużej. Poręczenie może mieć charakter odpłatny jak i nieodpłatny.

Roszczenie zwrotne poręczyciela umożliwia mu odzyskanie świadczenia, które musiał wypłacić z tytułu niespłacenia kredytu przez kredytobiorcę. Poręczyciel wchodzi w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości zapłaconej kwoty i może dochodzić swojej należności od kredytobiorcy. Poręczyciel może zagwarantować sobie zabezpieczenie swoich roszczeń na wypadek konieczności spełnienia świadczenia i odzyskania spłaconej kwoty.

System poręczeniowy w Polsce

Historia tworzenia systemu funduszy poręczeniowych w Polsce

Pierwsze fundusze poręczeniowe w Polsce powstały na początku lat 90., w ramach różnorodnych programów pomocy (zagranicznych i krajowych). W 1994 r. w ramach Programu Inicjatyw Lokalnych Phare powstały najstarsze fundusze: w Biłgoraju, Działdowie, Kutnie, Nidzicy, Starachowicach, Ustrzykach Dolnych, Wicku. Celem inicjatywy Phare był rozwój przedsiębiorczości na poziomie lokalnym, wspomaganie tworzenia nowych miejsc pracy. W ramach innej inicjatywy: Polsko-Brytyjskiego Programu Wspierania Przedsiębiorczości równoległe powstały fundusze regionalne w Białymstoku i Lublinie. Fundusze miały zapewnić intensywny rozwój przedsiębiorczości na poziomie regionalnym.

Od 1994 r. rozpoczął działalność Fundusz Poręczeń Kredytowych dla Małych i Średnich przedsiębiorstw w ramach Banku Gospodarstwa Krajowego, przekształcony w 1997 r. w Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych (KFPK). KFPK za pośrednictwem banków współpracujących udzielał poręczeń na terenie całej Polski.

W drugiej połowie lat 90. powstawały kolejne fundusze finansowane ze środków Agencji Nieruchomości Rolnej Skarbu Państwa oraz Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Ich oferta była skierowana do osób bezrobotnych (z terenów po zlikwidowanych PGR-ach) oraz przedsiębiorstw zatrudniających byłych pracowników PGR.

W procesie tworzenia systemu poręczeniowego brał udział bank PKO BP, który wspólnie z władzami miasta Poznania utworzył w 2000 r. Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych. Kolejnym przykładem inicjatywy bankowej było utworzenie w 2001 r. przez BZ WBK i Kanadyjsko-Polską Fundację Przedsiębiorczości funduszu Polfund z siedzibą w Szczecinie. Na koniec 2001 roku działały 32 lokalne i regionalne fundusze poręczeń kredytowych, które dysponowały kapitałem ok. 36 mln zł.

W latach 2002–2004 odnotowano największy przyrost ilości nowych funduszy, które powstawały z inicjatywy władz regionalnych i lokalnych. W tym okresie Bank Gospodarstwa Krajowego, realizując założenia rządowego programu wspierania funduszy poręczeniowych „Kapitał dla przedsiębiorczych”, stał się ważnym podmiotem wspierającym rozwój kapitałowy lokalnych i regionalnych funduszy poręczeniowych. W 2003 i 2004 r. BGK objął udziały i akcje w 15 funduszach (9 funduszach regionalnych

i 6 funduszach lokalnych) za kwotę ponad 30 mln zł¹. Na koniec 2004 r. działało 61 lokalnych i regionalnych funduszy poręczeń kredytowych, co stanowiło prawie 2-krotny wzrost ich ilości w stosunku do stanu na koniec 2001 r².

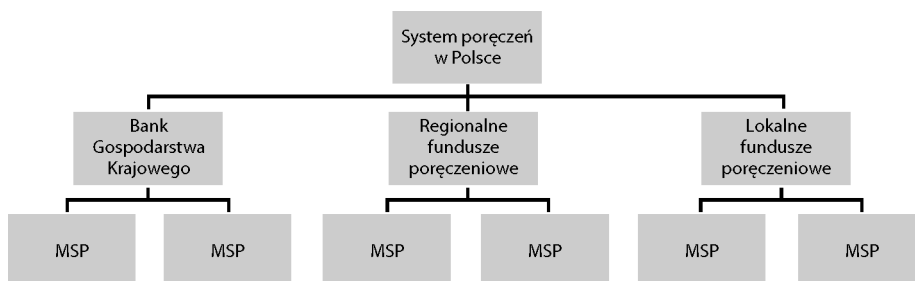
Od 2004 r. można obserwować nowe zjawiska: połączenia funduszy, czyli tworzenia silniejszych kapitałowo instytucji, przyrost kapitałów funduszy i koncentrację kapitału, głównie w wyniku pozyskania środków z programów unijnych. W 2004 r. nastąpiło połączenie dwóch funduszy w województwie dolnośląskim (Wrocławskiego Funduszu Poręczeniowego i Dolnośląskiego Funduszu Gospodarczego) oraz województwie pomorskim (Gdańskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych i Pomorskiego Regionalnego Funduszu Poręczeń Kredytowych).

Wzmocnienie kapitałowe funduszy poręczeniowych było możliwe przede wszystkim w wyniku ich dokapitalizowania w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (SPO WKP) na lata 2004–2006.

Jednocześnie w tym czasie rozpoczął się proces likwidacji funduszy mniejszych. W związku ze zmianami na rynku funduszy, przede wszystkim ze zwiększoną aktywnością dużych funduszy, najstarsze fundusze, dysponujące małymi kapitałami zakończyły działalność (m.in.: Radomski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Stargardzkie Stowarzyszenie Poręczeń Kredytowych, Fundusz Poręczeniowy w Karlinie, Powiatowy Fundusz Poręczeń Kredytowych w Wyszkwowie).

W 2007 r. uruchomiony został Fundusz Poręczeń Unijnych (FPU) obsługiwany przez Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), którego celem było przede wszystkim zabezpieczenie spłaty kredytów, przeznaczonych na wydatki refinansowane ze środków unijnych. Fundusz FPU, podobnie jak KFPK został zlikwidowany w 2009 r. Działalność poręczeniowa BGK jest kontynuowana obecnie przez bank na nowych zasadach ze środków własnych³.

W wyniku opisanych wyżej zjawisk liczba funduszy poręczeniowych na koniec 2008 r. zmniejszyła się do 49⁴. Łącznie wszystkie fundusze (bez BGK) na koniec 2008 r. dysponowały kapitałem w wysokości 605 mln zł. Ponadto 10 regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych działa ramach Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Rys. 1. Schemat systemu poręczeniowego w Polsce

Schemat systemu rynku usług poręczeniowych w Polsce przedstawia rys. 1. Przedsiębiorcy są bezpośrednimi beneficjentami usług poręczeniowych, natomiast instytucje finansujące – beneficjentami pośrednimi.

¹ Więcej informacji o funduszach z udziałem BGK na stronie www.grupaporeczeniowa.pl.

² Raport o stanie funduszy poręczeń kredytowych w Polsce stan na 3.12.2004 r., Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeniowych.

³ Więcej informacji na stronie Banku Gospodarstwa Krajowego www.bgk.com.pl.

⁴ Wstępne informacje na temat funduszy poręczeń kredytowych, Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeniowych, www.ksfp.org.pl (informacja uzyskana 17.09.2009 r.).

Charakterystyka funduszy poręczeniowych

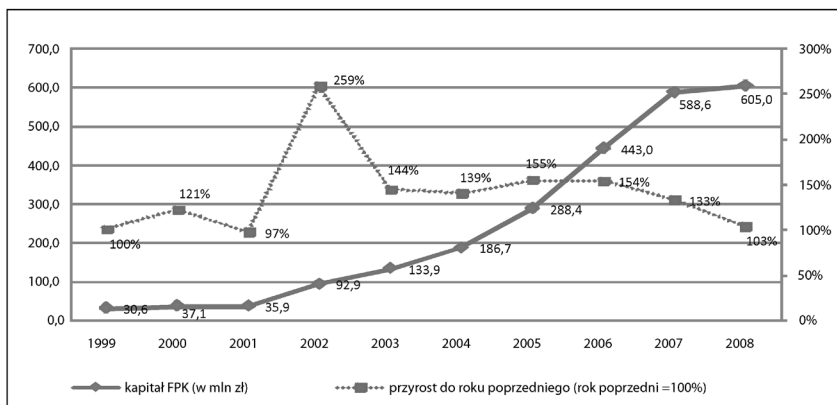
Wartość kapitału, poręczeniowego, którymi dysponowały fundusze poręczeniowe na koniec 2008 r. wynosiła ok. 605 mln zł. Wielkość kapitału ulokowanego w poszczególnych funduszach jest zróżnicowana. Fundusze można podzielić na 5 grup wielkości kapitału. Liczbę funduszy oraz zmiany ilości w poszczególnych grupach w ostatnich trzech latach przedstawiono w tabeli 1.

Tabela 1. Zmiany liczby funduszy w poszczególnych grupach funduszy (wg wielkości kapitału)

Lp.	Grupa wielkości kapitału	Wartość kapitału funduszu	Liczba funduszy na 31.12.2008 r.	Liczba funduszy na 31.12.2007 r.	Liczba funduszy na 31.12.2006 r.	Zmiana (2008–2007)	Zmiana (2007–2006)
1	fundusze bardzo małe	do 1 mln zł	10	12	14	(-2)	(-2)
2	fundusze małe	od 1 do 3 mln zł	6	8	11	(-2)	(-3)
3	fundusze średnie	od 3 do 6 mln zł	4	7	6	(-3)	(+1)
4	fundusze duże	od 6 do 12 mln zł	12	7	10	(+5)	(-3)
5	fundusze bardzo duże	ponad 12 mln zł	17	17	12	(+0)	(+5)
		Razem	49	51	53	(-4)	(-2)

Zmiany obserwowane na przestrzeni ostatnich 3 lat wskazują, że zmniejsza się liczba i rola funduszy małych, wzrasta natomiast ilość i rola funduszy dużych i bardzo dużych. Kapitały funduszy grupy 4 i 5 stanowiły na koniec 2008 r. ok. 95% kapitałów funduszy ogółem.

Zmiany wielkości kapitału lokalnych i regionalnych funduszy poręczeniowych w Polsce w latach 1999–2008 przedstawiono na rysunku 2.

Rys. 2. Kapitał funduszy poręczeniowych w Polsce w latach 1999–2008 oraz dynamika zmian

W stosunku do 1999 r. kapitały funduszy poręczeniowych wzrosły blisko 20-krotnie, przy czym w wyniku wypłat wsparcia dla funduszy w ramach programu SPO WKP (środki do funduszy wpływały w latach 2005–2008) kapitały funduszy wzrosły blisko 3-krotnie. Najwyższe tempo przyrostu kapitałów funduszy miało miejsce w 2002 r. oraz 2005 r.

W związku z nowymi programami realizowanymi przez województwa w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych 2007–2013 należy oczekiwać dalszego wzrostu kapitałów funduszy poręczeniowych do poziomu 1,2 mld zł w roku 2013⁵.

Oferta funduszy poręczeń kredytowych

Funduszy poręczeń kredytowych w Polsce działają na podstawie podobnych wspólnych zasadach. Przede wszystkim są to instytucje niedziałające dla zysku, a ich podstawowym celem jest zwiększenie dostępności do finansowania dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Oprócz nielicznych wyjątków w większości województw działa co najmniej jeden fundusz regionalny, który zasięgiem obejmuje teren całego województwa. Dodatkowo funkcjonuje od 1 do 3 funduszy lokalnych, zlokalizowanych w większych miastach województwa. Fundusze lokalne i regionalne ściśle ze sobą współpracują. W przypadku, gdy limit poręczenia lokalnego FPK dla przedsiębiorcy jest zbyt niski, możliwe jest poręczenie dodatkowej kwoty kredytu przez regionalny FPK.

Fundusze poręczeniowe współpracują z bankami (banki komercyjnych, ale również spółdzielcze) i instytucjami pożyczkowymi (funduszami pożyczkowymi) i nie mają rozbudowanej sieci placówek. Aby zapewnić jak najszerszą dostępność do poręczeń i uprościć procedury dla przedsiębiorców, fundusze poręczeniowe zawierają z bankami lub instytucjami pożyczkowymi umowy o współpracy.

Zasadą jest, że wszystkie formalności związane z uzyskaniem poręczenia przedsiębiorca może załatwić w oddziale banku lub instytucji pożyczkowej, w którym stara się o kredyt. W przypadku, gdy bank stwierdzi, że przedsiębiorca nie ma wystarczających zabezpieczeń, żeby udzielić kredytu, przekazuje wówczas informację o możliwości skorzystania z poręczenia funduszu, warunkach poręczenia oraz przekazuje wymagane przez fundusz dokumenty.

Działalność funduszu polega na poręczeniu części kapitału kredytu lub pożyczki, przez co przedsiębiorca ma łatwiejszy dostęp do kredytu (pożyczki). Fundusze gwarantują maksymalnie do 80% kwoty zobowiązania (w praktyce najczęściej jest to od 50% do 70%). Poręczenie funduszu nie obejmuje odsetek ani innych kosztów, a jedynie kapitał kredytu. Pozostałą część kredytu zabezpiecza sam przedsiębiorca, oferując bankowi własne zabezpieczenia. Mogą to być zarówno zabezpieczenia rzeczowe – majątkowe, jak i osobiste. Rodzaje zabezpieczeń wymaganych przez banki zostały opisane w poprzednim rozdziale.

Niekiedy banki, oprócz poręczenia funduszu poręczeniowego przyjmują od przedsiębiorcy sam weksel in blanco – ma to miejsce najczęściej wtedy, gdy bank dobrze zna przedsiębiorcę.

Poręczenia funduszy mogą być udzielane przy kredytach (pożyczkach) zarówno na cele inwestycyjne, jak i obrotowe, przy czym w praktyce największym zainteresowaniem cieszą się poręczenia kredytów obrotowych. Kredyty są poręczane zazwyczaj na cały okres kredytowania – w praktyce nie dłużej niż 8 lat.

Wspólną cechą funduszy jest również to, że dokonują one niezależnej od banku oceny ryzyka niespłacenia przez przedsiębiorcę zobowiązania. Jest ona podobna do analizy przeprowadzanej przez bank, a więc obejmuje aspekty formalnoprawne oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorcy.

Od udzielonego poręczenia naliczana jest opłata, najczęściej jednorazowa, w wysokości od 1,5% do 2%. Opłata pobierana jest od przedsiębiorcy. W praktyce polega to na tym, że bank potrąca na rzecz funduszu opłatę z kwoty uruchomionego kredytu i przekazuje na konto funduszu. Niektóre fundusze, przy

⁵ Mierniki realizacji celów operacyjnych „Kierunków rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla MSP w latach 2009–2013.

dłuższych okresach poręczenia, np. kilkuletnich, pobierają dodatkowe opłaty roczne, w każdą rocznicę poręczenia, naliczane od kwoty pozostającej do spłaty kredytu. Opłata uwzględnia ryzyko niespłacenia przez przedsiębiorcę kredytu oraz koszty funduszu.

Maksymalną wysokość kwoty poręczenia dla jednego przedsiębiorcy fundusze ustalają indywidualnie. Kwota jednostkowego poręczenia (dla jednego przedsiębiorcy) w większości funduszy lokalnych nie przekracza 300 tys. zł. Fundusze regionalne udzielają poręczeń na wyższe kwoty – od 300 tys. zł do 1 mln zł. W zależności od wielkości kapitału, jakim dysponuje fundusz, poręczenie może również przekroczyć kwotę 1 mln zł.

Zabezpieczeniem poręczenia funduszu przez przedsiębiorcę jest zazwyczaj weksel *in blanco*. Tylko w przypadku transakcji o podwyższonym ryzyku fundusz może wymagać dodatkowych zabezpieczeń.

Wspólną cechą oferty funduszy poręczeniowych w Polsce jest zatem:

- współpraca z instytucjami finansującymi (banki, fundusze pożyczkowe) na bazie umów ramowych,
- poręczenia za zobowiązania mikro-, małych i średnich przedsiębiorców,
- poręczenia kredytów/pożyczek:
 - po przeprowadzeniu analizy ryzyka,
 - dla przedsiębiorców niebędących w trudnej sytuacji finansowej,
 - oprocentowanych na warunkach rynkowych,
 - za wynagrodzeniem uwzględniającym ryzyko niespłacenia pożyczki / kredytu,
- przeznaczenie poręczanego kredytu: kredyty i pożyczki inwestycyjne i obrotowe,
- prowizja – średnio 1,5%–2%,
- maksymalny okres – 5–8 lat,
- maksymalna kwota poręczenia – 3% do 5% kapitału poręczeniowego danego funduszu,
- wielkość poręczenia – maks. 60–80% wartości kredytu/pożyczki,
- zabezpieczenie poręczenia ustanawiane głównie jako – weksel własny (istnieje możliwość żądania przez fundusz dodatkowych zabezpieczeń w przypadku transakcji o podwyższonym ryzyku).

Planowane jest, iż w najbliższym czasie na rynku usług poręczeniowych mogą pojawić się nowe produkty funduszy poręczeniowych: poręczenie wadów, leasingu, factoringu, należytego wykonania umowy.

Uzyskanie poręczenia wiąże się z **korzyściami dla przedsiębiorstwa**. Są to:

1. Poręczenie jest najlepszym zabezpieczeniem dla nowych firm, o krótkiej historii kredytowej, ale również dla firm w fazie dynamicznego rozwoju.
2. Poręczenie umożliwia uzyskanie dodatkowego finansowania w postaci kredytu lub pożyczki. Oznacza to, że przedsiębiorca będzie mógł zrealizować swoje zamierzenia rozwojowe poprzez inwestycję: np. zakup maszyn, nieruchomości lub zwiększyć możliwości działalności bieżącej w przypadku wzrostu obrotów z udziałem kredytu obrotowego. Działania te mogą przyczynić się do wzrostu konkurencyjności i rentowności.
3. Poręczenie dla banku ma dużą wartość i jest wysoko wycenione, stąd też bank będzie wymagał od przedsiębiorcy jedynie uzupełnienia zabezpieczenia kredytu.
4. Niewątpliwym udogodnieniem dla firmy jest sama procedura uzyskania poręczenia. Przedsiębiorca w zasadzie nie składa do funduszu dodatkowych dokumentów (z wyjątkiem wniosku). Cała reszta formalności jest wykonywana na miejscu przez bank lub instytucję pożyczkową. Procedura uzyskania poręczenia trwa zazwyczaj do 7 dni, a więc możliwa jest szybka decyzja kredytowa i uruchomienie kredytu.
5. Uzyskanie poręczenia to dodatkowe potwierdzenie dla banku wiarygodności klienta. Jeśli fundusz ocenia klienta pozytywnie, to bank może rozważać udzielenie w przyszłości dodatkowych kredytów – również z zabezpieczeniem funduszu poręczeniowego.

6. W przypadku, gdy przedsiębiorca potrzebuje niewielkiego kredytu, a zabezpieczeniem miałyby być np. hipoteka na nieruchomości, której wartość jest znacznie wyższa od zobowiązania, poręczenie będzie korzystniejszym rozwiązaniem- przedsiębiorca swobodnie rozporządza swoim majątkiem, unikając dodatkowych kosztów, m.in. z tytułu wyceny czy kosztów wpisu hipoteki.
7. W przypadku przejściowych problemów finansowych fundusz może uczestniczyć w zmianie warunków kredytowania i wspólnie z klientem ustalić optymalne dla niego warunki spłat i zmiany harmonogramu umowy kredytu. W przypadku zgody funduszu bank będzie miał nadal zabezpieczenie funduszu.
8. Coraz częściej banki w przypadku uzyskania przez przedsiębiorcę poręczenia kredytu są skłonne do obniżenia oprocentowania kredytu. Kredyt poręczony przez fundusz zwiększa pewność szybkiego odzyskania przez bank niespłaconego kredytu.
9. W przypadku wypłaty poręczenia przez fundusz z powodu niespłacenia kredytu przez przedsiębiorcę, fundusz i bank może zawrzeć z przedsiębiorcą ugodę na spłatę zobowiązań, bez konieczności prowadzenia windykacji.
10. Zabezpieczeniem poręczenia, które wymaga fundusz od przedsiębiorcy jest standardowo weksel *in blanco*, co pozwala na łatwe spełnienie warunku przy niewielkich kosztach.

Kosztem dla przedsiębiorcy w przypadku korzystania z poręczenia jest opłata za poręczenie przekazana funduszowi poręczeniowemu. Należy podkreślić, że w przypadku uzyskania przez przedsiębiorcę poręczenia bank ma podstawy do obniżenia oprocentowania, co może oznaczać zmniejszenie łącznych kosztów kredytu i poręczenia.

Koszty poręczenia mogą być porównywalne z kosztami ustanowienia innych zabezpieczeń, szczególnie w przypadku kredytów o niskiej wartości. Sytuacja tak wystąpi m.in. w przypadku konieczności dokonywania wyceny majątku przedsiębiorcy, który ma stanowić zabezpieczenie, wystąpieniem kosztów zastawu lub wpisu hipoteki.

Standard usług funduszy poręczeniowych

Świadczenie usług finansowych przez fundusze poręczeniowe opiera się na następujących zasadach⁶:

- usługi świadczone są w oparciu o regulamin dotyczący zasad i trybu udzielania poręczeń ustanowiony przez organ zarządzający funduszem,
- regulamin dotyczący zasad i trybu udzielania poręczeń udostępniany jest na każde życzenie usługobiorcy,
- fundusz udziela pomocy w prawidłowym sporządzeniu wniosku o poręczenie,
- niezależnie od analizy przeprowadzonej przez instytucję kredytującą, fundusz przeprowadza analizę formalnoprawną wniosku oraz dokumentów o poręczenie w terminie nie dłuższym niż 2 dni robocze od daty otrzymania dokumentów,
- analiza ryzyka poręczeniowego oraz decyzja w sprawie udzielenia poręczenia podejmowana jest przez fundusz w ciągu 7 dni od daty otrzymania kompletu wymaganych dokumentów,
- fundusz wykonuje zobowiązania wynikające z poręczenia w terminie 30 dni roboczych od daty otrzymania kompletnej dokumentacji wezwania do zapłaty z tytułu udzielonego poręczenia,
- fundusz przestrzega określonych wymagań zgodnie z wdrożonym systemem zarządzania jakością,
- fundusz poprzedza realizację usługi wstępną analizą potrzeb, wymagań i oczekiwań usługobiorcy oraz oceną możliwości realizacji usługi,

⁶ Na podstawie standardów Krajowego Systemu Usług, www.ksu.parp.gov.pl.

- w przypadku braku możliwości samodzielnego wykonania usługi fundusz informuje usługobiorcę o możliwości jej wykonania przez inne ośrodki KSU oraz za zgodą usługobiorcy pośredniczy w nawiązaniu kontaktu między usługobiorcą a innym ośrodkiem KSU,
- wartość usługi wyceniana jest według jednoznacznych zasad, znanych potencjalnemu usługobiorcy,
- zapewniony jest wewnętrzny nadzór nad realizacją usługi oraz właściwie dokumentowany,
- realizacja usługi odbywa się w oparciu o pisemną umowę z usługobiorcą, określającą m.in.: zakres i sposób realizacji usługi, zasady wprowadzania zmian w zakresie i sposobie realizacji usługi, sposób przekazywania usługobiorcy wyników realizacji usługi, wynagrodzenie za usługę oraz warunki płatności, termin wykonania usługi,
- dokumenty związane z realizowanymi usługami i zawartymi umowami, a także informacje o usługobiorcach skierowanych do innych ośrodków KSU przechowywane są przez okres 5 lat od daty realizacji usługi, zawarcia umowy lub skierowania usługobiorcy do innego ośrodka KSU,
- usługobiorca jest informowany o zakresie rejestracji funduszu w KSU oraz o zasadach funkcjonowania KSU,
- w funduszu przestrzegane są zasady etyki zawodowej w prowadzonej działalności.

Poręczenia udzielone

W 2008 r. fundusze udzieliły 5.698 poręczeń na kwotę ponad 745 mln zł, w stosunku do 5.393 poręczeń na kwotę ponad 599 mln zł udzielonych rok wcześniej. W tym roku wyższa była również dynamika zmian wartości poręczeń, co było wynikiem wzrostu kapitałów największych funduszy, które mogły udzielać wysokie jednostkowe kwoty poręczeń. Systematycznie wzrasta także wartość średniego poręczenia, która wyniosła w 2008 r. 130 tys. zł, w stosunku do 98 tys. zł rok wcześniej.

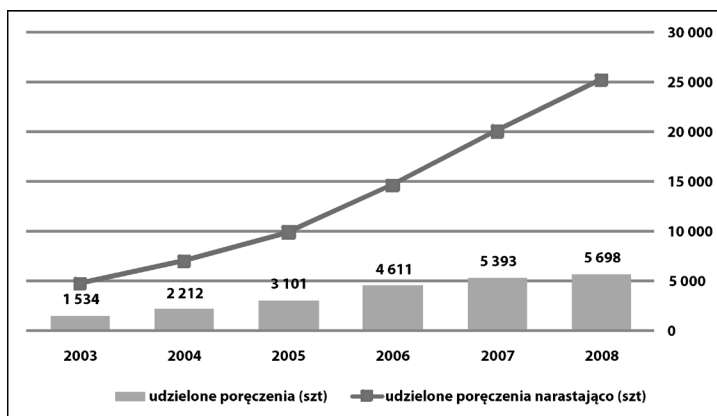
Wszystkie fundusze na koniec 2008 r. posiadały 8.831 aktywnych poręczeń na kwotę łączną 864 mln zł, a wartość kredytów zabezpieczonych poręczeniami wynosiła 1,7 mld zł. Wskaźnik bieżącego wykorzystania kapitału funduszy (relacja wartości aktywnych poręczeń do kwoty kapitałów funduszy) wynosił na koniec 2008 r.: 143% (864 mln zł: 605 mln zł).

Od początku działalności fundusze udzieliły 25.248 poręczeń na łączną kwotę 2,3 mld zł. Jeżeli liczbę aktywnych MSP w Polsce szacuje się na 1,7 mln, to oznacza, że poręczenie lokalnych i regionalnych funduszy poręczeniowych uzyskało już 1–1,5% przedsiębiorców⁷.

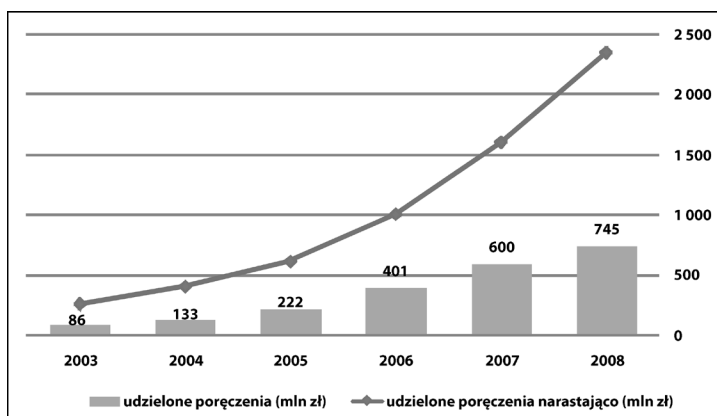
Według programu rządowego „*Kierunki rozwoju funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla małych i średnich przedsiębiorstw w latach 2009–2013*” w roku docelowym 2013 fundusze będą rocznie udzielały 11.000 poręczeń o wartości 1,2 mld zł.

Dynamikę zmian udzielonych poręczeń (liczba, wartość) w latach 2003–2008 przedstawiają rysunki 3 i 4.

⁷ Raport o stanie funduszy poręczeniowych w Polsce na koniec 2008 r., opracowanie wstępne; Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeniowych.

Rys. 3. Liczba poręczeń udzielanych w latach 2003–2008

Rys. 4. Wartość poręczeń udzielanych w latach 2003–2008

W tabeli poniżej przedstawiano liczbę poręczeń udzielonych przez 10 najaktywniejszych funduszy w 2008 r.

Lp.	Nazwa funduszu	Liczba poręczeń udzielonych w 2008 r.
1	Kujawsko-Pomorski	672
2	Mazowiecki	559
3	Polfund	515
4	Zachodniopomorski Regionalny	307
5	Lubuski	283
6	Wielkopolski Regionalny	259
7	Poznański	253
8	Dolnośląski	231
9	Gostyń	229
10	Warmińsko-Mazurski	194
	Razem	3535

Należy ponadto zauważyć, iż liczba poręczeń udzielonych w 2008 r. przez 10 najbardziej aktywnych funduszy wyniosła 3 535 z ogólnej liczby udzielonych 5 698 poręczeń. Stanowi to 62%.

Struktura poręczeń

Analiza struktury udzielanych poręczeń może dotyczyć ilości lub/oraz wartości udzielonych poręczeń. Analiza struktury ma na celu ustalenie:

- jakie instytucje finansujące przedsiębiorców korzystają z poręczeń (banki, fundusze pożyczkowe, pozostałe),
- jakie instrumenty finansowe są przedmiotem poręczenia (kredyt/pożyczka obrotowy, inwestycyjny, pozostałe),
- do jakiego sektora działalności należą klienci funduszy poręczeniowych,
- jaka jest struktura poręczeń według liczby zatrudnionych u przedsiębiorcy,
- jaka jest struktura poręczeń wg kwoty udzielanego poręczenia.

Z wyników ww. analiz według danych za 2008 r. można wywnioskować, że:

- a) Najważniejszymi instytucjami, z którymi współpracują fundusze poręczeniowe są banki. dotyczy to zarówno wartości (ok. 96%), jak i ilości (ok. 89%) udzielonych poręczeń. Fundusze pożyczkowe oraz inne instytucje odgrywają zdecydowanie mniejszą rolę, a ich udział jest zauważalny w liczbie poręczeń pożyczek, których udział wynosi 9%. Jest to wynikiem niższej w stosunku do kredytów średniej kwoty pożyczek,
- b) W strukturze poręczeń największy udział mają poręczenia kredytów obrotowych, których wartość stanowi 77% wartości ogółem. Poręczenia kredytów inwestycyjnych stanowią 20% wartości udzielonych poręczeń.
- c) Sektory działalności przedsiębiorców, które wykazują największe zapotrzebowanie na poręczenia to handel oraz usługi i transport, stanowiące łącznie ponad 2/3 wartości udzielonych poręczeń.
- d) Najliczniejszą grupą klientów funduszy poręczeniowych są firmy zatrudniające do 10 pracowników, których udział stanowi ok. 68% oraz małe przedsiębiorstwa z udziałem ok. 28%. Firmy średnie, zatrudniające od 50 do 250 pracowników to ok. 4,5% klientów funduszy. Największe firmy praktycznie nie korzystają z poręczeń.
- e) Około 35% poręczeń stanowią transakcje nieprzekraczające 50 tys. zł. Kwoty od 50 do 100 tys. zł stanowią 26% liczby poręczeń, podobnie jak kwoty od 100 do 250 tys. zł. Największe poręczenia powyżej 500 tys. zł stanowią ok. 3% udzielonych w 2008 r. poręczeń. Duży udział transakcji o niskiej wartości wynika z faktu, że najliczniejszą grupą klientów funduszy są mikro- i małe przedsiębiorstwa z sektorów o niskiej kapitałochłonności, których największe potrzeby dotyczą finansowania bieżącej działalności. Do tego celu firmy korzystają z kredytów obrotowych.
- f) W 2008 r. fundusze wypłaciły kwotę ok. 8,3 mln zł⁸ z tytułu udzielonych poręczeń, w stosunku do kwoty ok. 3,0 mln zł wypłaconych poręczeń w 2007 r. Wskaźnik wypłaconych poręczeń jako relacja poręczeń wypłaconych i udzielonych wyniósł w 2008 r.: 1,12% i był znacząco wyższy aniżeli w roku 2007, w którym wynosił 0,5%. Ponad 2-krotny wzrost wskaźnika wypłat świadczy o rosnącym ryzyku ponoszonym przez fundusze poręczeniowe.

⁸ Wyliczenie własne na podstawie danych wstępnych Raportu o stanie funduszy poręczeń kredytowych na koniec 2008 r., Krajowe Stowarzyszenie Funduszy Poręczeniowych (1,12% od kwoty 745 mln zł).

Procedura udzielania poręczeń

Działalność poręczeniowa funduszu jest realizowana w oparciu o zawarte umowy współpracy z instytucjami finansującymi. Umowy o współpracy pozwalają na przyspieszenie rozpatrywania wniosków o poręczenie, jak również powodują standaryzację procesu udzielenia poręczenia, wymiany informacji.

Umowy o współpracy określają m.in. dokumentację przekazywaną przez bank do funduszu poręczeniowego, termin rozpatrywania wniosków, procedury, warunki udzielania poręczeń, warunki wypłaty poręczenia, sposób rozliczeń pomiędzy bankiem i funduszem poręczeniowym i bankiem w przypadku wypłaty poręczenia. Umowa o współpracy wskazuje również na osoby uprawnione do podpisywania umów poręczenia.

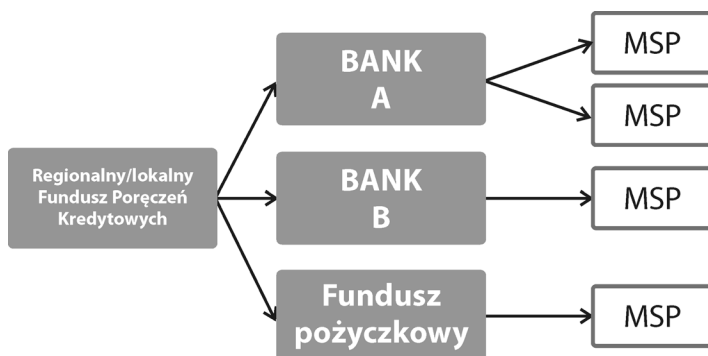
Do podmiotów uczestniczących przy procedurze poręczenia zalicza się:

1. Przedsiębiorcę,
2. Instytucję finansującą,
3. Fundusz poręczeniowy.

Przedsiębiorca jest jednocześnie kredytobiorcą, który zaciąga kredytobiorcą lub pożyczkę na finansowanie działalności gospodarczej lub na inwestycję.

Instytucja finansująca (IF) to bank, fundusz pożyczkowy lub inna instytucja (np. SKOK), z którą fundusz zawarł umowę dotyczącą poręczenia w związku z udzielanymi przez te instytucje kredytami lub pożyczkami dla przedsiębiorców.

Fundusz poręczeniowy to instytucja, która na wniosek przedsiębiorcy poręcza bankowi lub funduszowi pożyczkowemu zobowiązanie z tytułu zaciągniętego kredytu lub pożyczki.

Rys. 5. Schemat udzielenia poręczenia

Źródło: opracowanie własne.

Relacje, jakie zachodzą pomiędzy stronami w przypadku udzielenia poręczenia są następujące: fundusz poręczeniowy–bank oraz bank–przedsiębiorca. Bank jest ogniwem łączącym fundusz poręczeniowy i przedsiębiorcę. W praktyce fundusz poręczeniowy nie musi kontaktować się z przedsiębiorcą. Bank przyjmuje dokumentację od klienta, a następnie przekazuje ją do funduszu. Fundusz swoją decyzję i umowy przesyła najczęściej pocztą do banku, gdzie dochodzi do podpisania umów przez bank i klienta. Dodatkowo bank pośredniczy w przekazaniu opłaty od przedsiębiorcy do funduszu za poręczenie.

Podstawowa dokumentacja, która występuje przy poręczeniu obejmuje:

1. **Wniosek kredytowy** – wraz z załącznikami, dokumentacją formalnoprawną i sprawozdaniami finansowymi jest składany przez przedsiębiorcę do instytucji finansującej. Dokumentacja stanowi podstawę podjęcia decyzji przez instytucję finansującą o udzieleniu przez nią kredytu lub pożyczki.

2. **Umowa kredytu lub pożyczki** – to umowa zawarta pomiędzy instytucją finansującą przedsiębiorcą, poręczona przez Fundusz.
3. **Wniosek o udzielenie poręczenia** – jest składany przez przedsiębiorcę wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu lub pożyczki w instytucji finansującej. Wzór wniosku o udzielenie poręczenia znajduje się w instytucji finansującej. Załącznikiem do wniosku o udzielenie poręczenia jest dokumentacja kredytowa wraz z warunkową umową kredytu lub pożyczki. Cała dokumentacja jest przekazywana do funduszu poręczeniowego przez instytucję finansującą.
4. **Umowa poręczenia** – to umowa zawarta pomiędzy funduszem i instytucją finansującą, jako zabezpieczenie kredytu.
5. **Zabezpieczenie kredytu** – jest to zabezpieczenie spłaty kredytu lub pożyczki, przyjmowane przez instytucję finansującą.
6. **Weksel in blanco** wraz z deklaracją wekslową jest wykorzystywany jako zabezpieczenie kredytu i poręczenia. Dla banku weksel in blanco będzie stosowany jako zabezpieczenie uzupełniające. Dla funduszu poręczeniowego weksel jest zabezpieczeniem podstawowym.

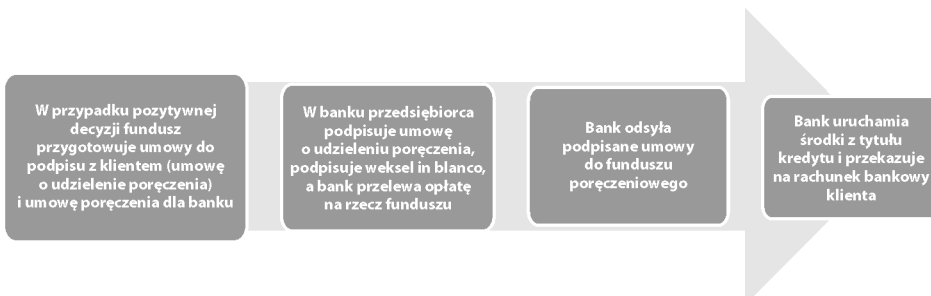
Proces udzielania poręczeń składa się z 3 podstawowych etapów, obejmujących następujące czynności:

- 1) przed zawarciem umowy kredytu i poręczenia,
- 2) związane z podpisaniem umowy poręczenia,
- 3) związane z monitoringiem i rozliczeniem poręczenia.

Etap 1. Obejmuje procedurę złożenia przez przedsiębiorcę do banku wniosku o kredyt i poręczenie, analizy zdolności kredytowej, decyzji banku o przyznaniu kredytu, a następnie decyzji funduszu poręczeniowego o udzieleniu poręczenia. W przypadku negatywnej decyzji banku lub funduszu poręczeniowego następuje przerwanie dalszej procedury i zwrot dokumentacji do klienta.

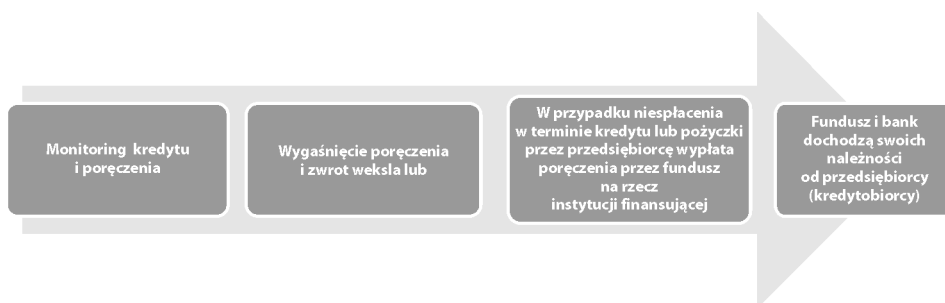

Etap 2. W przypadku pozytywnej decyzji banku i funduszu dochodzi do zawarcia umowy o udzielenie poręczenia i umów zabezpieczających (w przypadku funduszu najczęściej jest to weksel in blanco z deklaracją wekslową). Po przekazaniu opłaty do funduszu poręczeniowego za poręczenie instytucja finansująca uruchamia kredyt, przekazując środki na rachunek bankowy klienta.

Etap 3. Przez cały okres trwania umowy poręczenia bank jest zobowiązany przekazywać funduszo-
wi wszelkie istotne informacje dotyczące sytuacji kredytobiorcy oraz kredytu, a w szczególności: doty-
czące pogorszenia sytuacji finansowej kredytobiorcy lub nieterminowej spłaty kredytu. Wszelkie zmiany
umowy kredytowej powodujące zwiększenie odpowiedzialności funduszu, a więc wzrost kwoty kredytu,
wzrost oprocentowania, wydłużenie spłaty wymagają uprzedniej zgody funduszu.

W przypadku braku zapłaty kredytu przez kredytobiorcę i wypłaty poręczenia przez fundusz do-
chodzi do odzyskiwania należności od kredytobiorcy, czyli do tzw. egzekucji z przyjętych przez bank
i fundusz zabezpieczeń.

Szczegółowy proces aplikowania o poręczenie

Złożenie wniosku o poręczenie

Pierwszy kontakt klienta z funduszem ma miejsce w instytucji finansującej lub siedzibie funduszu. Klient może uzyskać informacje o warunkach uzyskania poręczenia bezpośrednio od przeszkolonego pracownika instytucji finansującej lub funduszu, z udostępnionej w ww. miejscach broszury, ze strony internetowej funduszu, telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej. Pracownicy obu instytucji służą pomocą przy wypełnieniu wniosku.

Wypełnienie wniosku o udzielenie poręczenia przez przedsiębiorcę i jego podpisanie stanowi początek procesu jego rozpatrywania przez fundusz. Wniosek o udzielenie poręczenia znajduje się w banku, w którym klient stara się o uzyskanie kredytu.

Formularz wniosku jest prosty i przejrzysty. Zazwyczaj jego struktura składa się z takich informacji, jak: ogólna informacja o wnioskodawcy, informacja o wnioskowanym kredycie i poręczeniu.

Wraz z wnioskiem klient podpisuje dodatkowe oświadczenia i zgody, m.in. na przekazanie dokumentacji kredytowej przez bank do funduszu, oświadczenia o ochronie danych osobowych, o podmiotach powiązanych, o niekaralności, o strukturze należności i zobowiązań.

Do wniosku o udzielenie poręczenia bank dołącza całość dokumentacji kredytowej wraz z pozytywną, warunkową decyzją, zgodnie z którą bank uzależnia uruchomienie kredytu od pozytywnej decyzji funduszu (poręczenia kredytu).

Analiza wniosku o udzielenie poręczenia

Ocena wniosku o udzielenie poręczenia następuje w oparciu o otrzymane dokumenty z banku, zgodnie z obowiązującą w funduszu metodologią oceny ryzyka poręczeniowego⁹. Metodologia oceny ryzyka została zamieszczona w dalszej części opracowania.

⁹ Opracowano na podstawie metodologii oceny ryzyka poręczeniowego ZRFPK.

Zawarcie umowy poręczenia

Po podjęciu przez fundusz pozytywnej decyzji o przyznaniu poręczenia pracownicy funduszu przygotowują umowy: 1) umowę o udzieleniu poręczenia zawieraną przez fundusz z klientem oraz 2) umowę poręczenia podpisywaną z instytucją finansującą.

Wyżej wymienione umowy przekazywane są do instytucji finansującej i tam podpisywane są przez pozostałe strony.

Jednocześnie wnioskodawca powinien wystawić jako zabezpieczenie poręczenia weksel in blanco z klauzulą „bez protestu” zaopatrzony w deklarację wekslową.

Deklaracja wekslowa i weksel przechowywane są przez Bank zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami i przekazywane do Funduszu tylko w momencie wystawienia i wysłania wezwania do zapłaty z tytułu realizacji poręczenia.

Oddział kredytujący banku zobowiązuje się do potrącania i przekazania na rachunek bankowy funduszu opłaty należnej funduszowi od przedsiębiorcy z tytułu udzielenia poręczenia – z pierwszej uruchomionej kwoty kredytu/pożyczki, z wyjątkiem sytuacji, gdy Klient dokona wpłaty na rachunek funduszu przed uruchomieniem kredytu/pożyczki, zgodnie z umową o udzielenie poręczenia.

W przypadku negatywnej decyzji Funduszu co do udzielenia poręczenia, fundusz zwraca do instytucji finansującej kopie dokumentacji kredytowej MSP.

Monitoring i rozliczenie poręczenia

Wszelkie zmiany umowy kredytowej, z których mogłoby wynikać zwiększenie odpowiedzialności funduszu muszą być przez fundusz zaakceptowane. W trakcie umowy instytucja finansująca jest zobowiązana do przekazywania okresowych sprawozdań dotyczących zadłużenia i terminowości spłaty kredytu oraz istotnych informacji dotyczących zmiany sytuacji prawnej lub ekonomiczno-finansowej klienta.

Poręczenie funduszu wygasa w przypadku, gdy instytucja finansująca nie przedłoży w terminie żądania lub upłynął termin wskazany w oświadczeniu o udzieleniu poręczenia.

W przypadku niewystąpienia do Funduszu z wezwaniem do zapłaty, po upływie ważności poręczenia Instytucja finansująca zwraca przedsiębiorcy weksel, w sposób zgodny z obowiązującymi w Banku przepisami do zwrotu takiego dokumentu.

Wykonanie poręczenia przez fundusz następuje w momencie braku spłaty kredytu lub kilku rat kredytu. Najczęściej bank stwierdza utratę zdolności kredytowej przez kredytobiorcę.

W celu uzyskania środków z poręczenia instytucja finansująca powinna zwrócić się do funduszu z żądaniem wykonania poręczenia po braku płatności rat kredytu i skutecznym wypowiedzeniu umowy kredytowej bądź po upływie terminu, na jaki umowa ta została zawarta.

Celem realizacji poręczenia instytucja finansująca zwraca się do funduszu z pisemnym żądaniem zapłaty, którego wymogi określone są w umowie poręczenia oraz w umowie o współpracy z instytucją finansującą, w szczególności:

- 1) kwotę, do zapłaty której fundusz jest w danym wypadku zobowiązany wraz z rozliczeniem wskazującym na wysokość tej kwoty,
- 2) oświadczenie o utracie zdolności kredytowej przez kredytobiorcę wraz z uzasadnieniem bądź oświadczenie o innych przyczynach nieregulowania zobowiązań,
- 3) udokumentowaniem podjęcia czynności zmierzających do odzyskania części należności nie objętych poręczeniem funduszu.

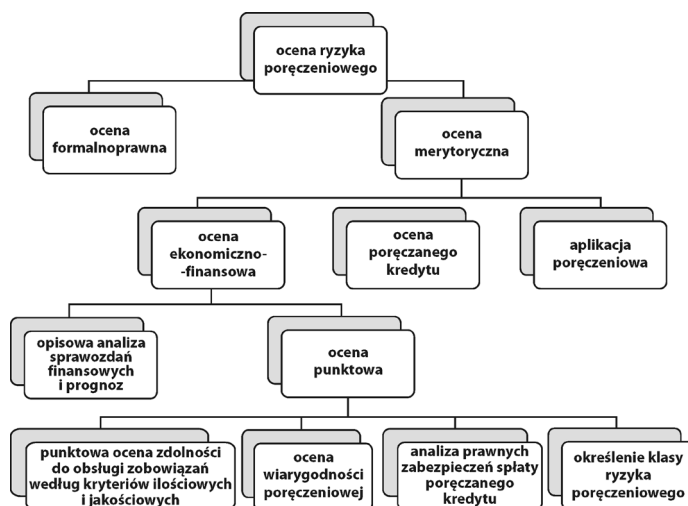
Do żądania zapłaty instytucja finansująca zobowiązana jest dołączyć dokumenty lub ich poświadczony kopie, potwierdzające okoliczności wymienione w żądaniu.

Fundusz wykonuje poręczenie bądź odmawia w formie pisemnej jego wykonania w terminie 14 dni od otrzymania żądania zapłaty.

W przypadku wypłaty poręczenia fundusz i instytucja finansująca dochodzi swoich należności od przedsiębiorcy (kredytobiorcy).

Metodologia oceny ryzyka poręczeniowego

Proces oceny ryzyka jest istotnym elementem w udzielaniu zarówno pożyczek, jak i poręczeń. Jest on bardzo złożony i dotyczy oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy, analizy poręczanego kredytu. W procesie analizy badaniu poddawane są sprawozdania finansowe i prognozy, ocena finansowa i jakościowa zdolności do obsługi zobowiązań, ocena wiarygodności poręczeniowej i analiza prawnych zabezpieczeń kredytu. Wynikiem analiz jest określenie ryzyka poręczeniowego i przypisanie kredytobiorcy do określonej klasy ryzyka. Od klasy ryzyka uzależnia się kwotę udzielenie poręczenia, wysokość poręczenia, warunki cenowe oraz wymagane zabezpieczenia. W przypadku przedsiębiorców prowadzących uproszczoną sprawozdawczość większe znaczenie przypisuje się cechom jakościowym niż finansowym.

Rys. 7. Proces oceny ryzyka

Ocena formalnoprawna polega na ocenie zdolności przedsiębiorcy do czynności prawnych, w tym do zaciągania zobowiązań finansowych oraz na weryfikacji dokumentów i informacji dostarczonych funduszowi wraz z wnioskiem o udzielenie poręczenia. Weryfikacja polega na ocenie dokumentów i informacji pod kątem kompletności, ważności, autentyczności oraz zgodności ze stanem faktycznym.

Ocena merytoryczna na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie poręczenia obejmuje:

- 1) analizę przeszłej, bieżącej i przyszłej sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorcy,
- 2) analizę poręczanego kredytu,
- 3) sporządzenie aplikacji poręczeniowej.

Ocena merytoryczna w okresie trwania poręczenia polega na bieżącej analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorcy.

Analiza ekonomiczno-finansowa jest elementem oceny merytorycznej i składa się z:

- 1) opisowej analizy sprawozdań finansowych oraz prognoz,

- 2) oceny punktowej, w wyniku której następuje zakwalifikowanie przedsiębiorcy do określonej klasy ryzyka poręczeniowego.

Opisowa analiza sprawozdań finansowych oraz prognoz polega na analizie bilansu, rachunku zysków i strat i przepływów pieniężnych oraz informacji dodatkowych. W przypadku przedsiębiorców sporządzających uproszczoną sprawozdawczość finansową ocenia się bilans, zestawienie przychodów i rozchodów oraz informacje dodatkowe.

Dokonując analizy prognoz, poddaje się ocenie realność przyjętych założeń oraz możliwość spłaty poręczonego kredytu. W przypadku wcześniejszej współpracy z przedsiębiorcą ocenia się stopień realizacji dotychczas przedkładanych prognoz oraz terminowość regulowania zobowiązań.

Ocena punktowa jest elementem analizy ekonomiczno-finansowej i składa się z:

- 1) punktowej oceny zdolności do obsługi zobowiązań,
- 2) oceny wiarygodności poręczeniowej,
- 3) analizy prawnych zabezpieczeń spłaty poręczonego kredytu,
- 4) zaliczenia przedsiębiorcy do określonej klasy ryzyka poręczeniowego.

Punktowa ocena zdolności do obsługi zobowiązań jest pierwszym etapem oceny punktowej i obejmuje ilościową i jakościową analizę ekonomiczno-finansową, a następnie określenie kategorii zdolności przedsiębiorcy do obsługi zobowiązań.

Analiza według kryteriów finansowych ma charakter obiektywny i polega na wyliczeniu zestawu wskaźników finansowych na podstawie zweryfikowanych danych finansowych, a następnie przyporządkowaniu wartościom wskaźników określonej liczby punktów. Do oceny wyliczane są podstawowe wskaźniki z grupy płynności, sprawności działania, poziomu zadłużenia, rentowności.

Analiza według kryteriów jakościowych ma charakter subiektywny i polega na wyborze w ramach przyjętych kryteriów jakościowych odpowiedzi, które w ocenie pracownika funduszu najlepiej odzwierciedlają stan faktyczny oraz na przyporządkowaniu tym odpowiedziom określonej liczby punktów. Podstawowym źródłem wiedzy na temat przedsiębiorcy w ocenie jakościowej są dokumenty źródłowe otrzymane wraz z wnioskiem o udzielenie poręczenia oraz informacje i dane uzyskane od Instytucji finansującej i przedsiębiorcy.

W ramach kryteriów jakościowych wyodrębnia się następujące grupy problemowe:

- 1) ogólna ocena firmy,
- 2) ocena jakości zarządzania,
- 3) ogólna ocena sytuacji rynkowej,
- 4) ocena przedsięwzięcia inwestycyjnego (dla kredytu o charakterze inwestycyjnym).

Przy ocenie przedsięwzięcia inwestycyjnego zalecane jest:

- wyliczenie i ocena okresu zwrotu nakładów, zaktualizowanej wartości netto, wskaźnika rentowności inwestycji i wewnętrznej stopy zwrotu,
- wyznaczenie i ocenę prognozy rentowności inwestycji,
- przeprowadzenie i ocenę testów wrażliwości inwestycji, zakładając wariant pesymistyczny i optymistyczny.

Określenie kategorii zdolności do obsługi zobowiązań. Końcową punktową oceną zdolności do obsługi zobowiązań stanowi suma oceny według kryteriów finansowych i oceny według kryteriów jakościowych.

Ocena wiarygodności poręczeniowej jest drugim etapem oceny punktowej i polega na analizie stanu regulowania zobowiązań, na ustaleniu, czy przedsiębiorca korzysta z kredytów, czy reguluje terminowo zobowiązania kredytowe i czy występują u niego opóźnienia w spłacie zobowiązań. W toku oceny analizuje się zaświadczenia dostarczone przez przedsiębiorcę z instytucji finansujących oraz raporty Biura Informacji Gospodarczej.

Analiza jakości prawnych zabezpieczeń spłaty poręczanego kredytu polega na punktowej ocenie zabezpieczeń prawnych według rodzaju i wartości.

Określenie klasy ryzyka poręczeniowego jest końcowym etapem oceny punktowej; polega na zaklasyfikowaniu przedsiębiorcy do jednej z klas ryzyka poręczeniowego.

Uzyskanie pozytywnej oceny punktowej jest warunkiem koniecznym, ale nie obligującym do udzielenia poręczenia.

Analiza poręczanego kredytu jest drugim obok analizy ekonomiczno-finansowej elementem oceny merytorycznej na etapie rozpatrywania wniosku o udzielenie poręczenia. Analiza obejmuje analizę celu kredytu, okresu trwania poręczenia i rzeczywistego zapotrzebowania na środki. Analiza polega na:

- 1) stwierdzeniu czy udzielenie kredytu na dany cel jest zasadne z punktu prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności i będzie miało pozytywny wpływ na jego sytuację finansową,
- 2) oszacowaniu czy wnioskowana kwota kredytu jest uzasadniona jego przeznaczeniem.
- 3) ocenie utrzymania wypłacalności w trakcie kredytowania.

Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. jako instytucja poręczeniowa

Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. (ZRFPK) jest organizacją non-profit, której podstawowym zadaniem jest wspieranie inicjatyw małych i średnich przedsiębiorców z terenu województwa zachodniopomorskiego poprzez ułatwianie im dostępu do finansowania dłużnego w drodze udzielania poręczeń zaciąganych przez nich kredytów i pożyczek. Działalność funduszu będzie się odbywać zgodnie z zapotrzebowaniem przedsiębiorców i polityką rozwoju regionu, w którym fundusz działa oraz zmianami zachodzącymi na regionalnym rynku pracy. Fundusz będzie dążył do zapewnienia pełnej dostępności poręczeń poprzez sieć banków, instytucji pożyczkowych oraz przedstawicielstw lokalnych funduszu.

Realizacja zadań ma na celu zapewnienie zwiększenia dostępności do kapitału (finansowania zewnętrznego) dla MSP, wzmocnienie potencjału MSP, wzrost konkurencyjności firm regionu, wzrost nakładów na inwestycje oraz przyrost stałych miejsc pracy.

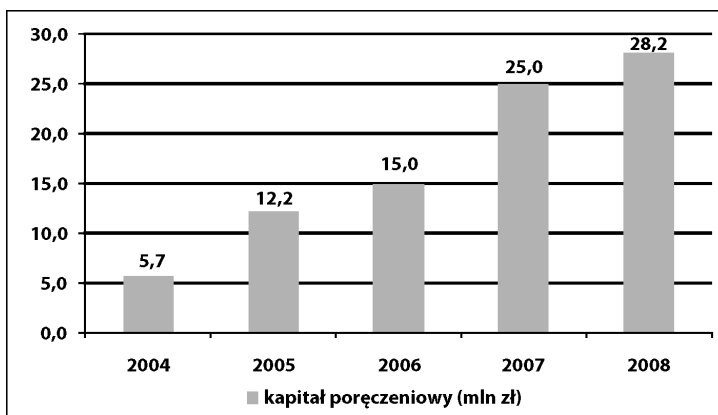
Zachodniopomorski Regionalny Fundusz Poręczeń Kredytowych Spółka z o.o. została utworzona 3 czerwca 2002 r. przez samorząd województwa zachodniopomorskiego (Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski) oraz Koszalińską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.

Kapitał zakładowy spółki w momencie rejestracji wynosił 100 tys. zł. W 2004 r. do spółki przystąpiła Polska Fundacja Przedsiębiorczości, a w 2005 r. Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), obejmując nowe udziały. Od tego czasu Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski (dwukrotnie) oraz BGK ponownie dokapitalizowali spółkę. Obecnie kapitał zakładowy spółki wynosi 10,1 mln zł., a największym udziałowcem jest Bank Gospodarstwa Krajowego.

Tabela 3. Udziałowcy ZRFPK

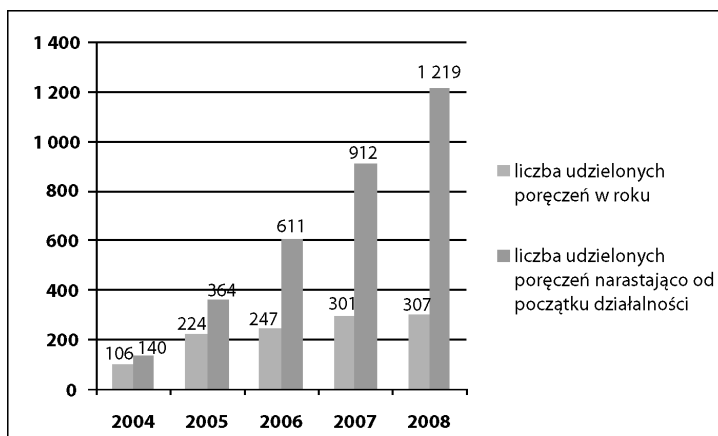
Lp.	Udziałowcy	kapitał (tys. zł)	%
1	Bank Gospodarstwa Krajowego	5 000	49,5%
2	Zachodniopomorski Urząd Marszałkowski	3 850	35,4%
3	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	1 500	14,9%
4	Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego	20	0,2%
	Razem	10 100	100,0%

Kapitał poręczeniowy funduszu to środki służące zabezpieczeniu poręczeń udzielanych przez fundusz. Składają się na niego środki własne funduszu oraz otrzymane wsparcie z krajowych i unijnych programów pomocowych. Kapitał poręczeniowy ZRFPK w ostatnich latach sukcesywnie wstąpił i wynosi obecnie 28,2 mln zł. Największą kwotę kapitału poręczeniowego stanowi otrzymane wsparcie z programu SPO WKP 2004-2006 w wysokości 15 mln zł. Fundusz korzysta również z dotacji otrzymanej z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz subwencji Agencji Nieruchomości Rolnych.

Rys. 8. Kapitał poręczeniowy ZRFPK (w układzie narastającym)

Według danych na koniec 2008 r. ZRFPK udzielił łącznie od początku działalności ponad 1.200 poręczeń na kwotę 135 mln zł. Wartość aktywnych poręczeń na koniec 2008 r. wynosiła 50,6 mln zł.

Rys. 9. Liczba udzielonych poręczeń

Ze względu na formę prawną najliczniejszą grupę beneficjentów stanowią osoby prowadzące działalność gospodarczą (ok.67%), następnie spółki cywilne oraz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Ze względu na przeznaczenie kredytu największy udział mają poręczenia kredytów obrotowych (ok. 78%).

W ujęciu sektorowym usługi (w tym transport) mają najwyższy udział (ok. 39%), następnie handel (ok. 34%).

Ze względu na wielkość kwoty najczęściej są udzielane poręczenia do 50 tys. zł oraz od 100 do 500 tys. zł, stanowią one odpowiednio ok. 40% i 32%.

Ze względu na liczbę osób zatrudnionych najliczniejszą grupę klientów funduszu stanowią firmy zatrudniające do 5 osób.

Fundusz podpisał umowy o współpracy z 12 bankami i pozabankowymi instytucjami pożyczkowymi, które dysponują 96 placówkami zlokalizowanymi w województwie zachodniopomorskim. Są to:

Banki: Bank PKO BP, Bank PEKAO S.A., ING Bank Śląski, Bank Ochrony Środowiska S.A., Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Barlinku, Bank Spółdzielczy w Gryficach, Bank Spółdzielczy w Kaliszu Pomorskim.

Pozabankowe instytucje pożyczkowe: Regionalny Fundusz Pożyczkowy POMERANUS w Szczecinie, Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych w Białogardzie, Fundacja na rzecz Rozwoju Polskiego Rolnictwa w Warszawie, Szczeciński Fundusz Pożyczkowy, Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Koszalinie.

Fundusz może udzielać poręczeń przedsiębiorcom spełniającym przesłanki do uznania ich za mikro-przedsiębiorcę, małego lub średniego przedsiębiorcę (przedsiębiorstwa, które zatrudniają mniej niż 250 pracowników i których roczny obrót nie przekracza 50 milionów EUR a/lub całkowity bilans roczny nie przekracza 43 milionów EUR) posiadającym siedzibę i/lub prowadzącym działalność na terenie województwa zachodniopomorskiego, przy czym:

- 1) poręczeniem może być objęty wyłącznie kredyt lub pożyczka na cele bezpośrednio związane z podejmowaniem lub prowadzeniem działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę; poręczeniem mogą być objęte kredyty/pożyczki obrotowe przeznaczone na finansowanie bieżącej działalności oraz kredyty/pożyczki inwestycyjne,
- 2) udzielane poręczenia dotyczą kredytów lub pożyczek, które są oprocentowane nie niżej niż według stopy referencyjnej, obowiązującej w dniu zawarcia umowy o udzieleniu kredytu lub pożyczki,
- 3) poręczenia są udzielane przedsiębiorcom posiadającym zdolność kredytową, po przeprowadzeniu analizy ryzyka niespłacenia zaciągniętego przez przedsiębiorcę zobowiązania.

Poręczenia w ZRFPK udzielane są na następujących warunkach:

1. Maksymalny poziom poręczenia wynosi:
 - dla kredytów i pożyczek bankowych 70% kwoty kredytu/pożyczki bez odsetek,
 - dla pozostałych pożyczek 60% kwoty pożyczki bez odsetek.
2. Minimalna kwota poręczenia wynosi 10 tys. zł.
3. Łączna wartość zobowiązań funduszu z tytułu poręczeń udzielonych jednemu przedsiębiorcy nie może przekroczyć 5% kapitalizacji funduszu.
4. Warunkiem udzielenia poręczenia dla MSP jest ustanowienie na rzecz ZRFPK zabezpieczenia w formie weksła własnego in blanco. W szczególnych przypadkach mogą być wymagane dodatkowe zabezpieczenia zgodne z obowiązującym Regulaminem Poręczeń Kredytowych ZRFPK.
5. Poręczenie jest udzielane po uzyskaniu pozytywnej decyzji o udzieleniu kredytu/pożyczki przez instytucję finansującą.
6. Poręczenie jest udzielane maksymalnie na okres ośmiu lat, wydłużony maksymalnie o 9 miesięcy.
7. W przypadku, jeśli dany kapitał jest poręczany ze środków pochodzących z więcej niż jednego funduszu poręczeniowego, w tym także prowadzonych przez różne podmioty, łączna wartość tych poręczeń nie może przekroczyć 80% wartości poręczanego kapitału kredytu lub pożyczki.

Z tytułu udzielonego poręczenia fundusz pobiera opłaty w wysokości nie wyższej jednak niż 3,0% (w stosunku rocznym) wartości udzielonego poręczenia, nie mniej niż 200 zł. Wysokość opłaty uzależnio-

na jest od okresu obowiązywania poręczenia, rodzaju kredytu lub pożyczki, ryzyka niespłacenia zaciągniętego przez przedsiębiorcę zobowiązania i uwzględnia ponoszone przez fundusz koszty administracyjne oraz zwrot na kapitale.

Procedura udzielania poręczeń w ZRFPK

1. Wniosek o udzielenie poręczenia przedsiębiorca pobiera i składa w instytucji finansującej współpracującej z funduszem wraz z wnioskiem o udzielenie kredytu/pożyczki.
2. Po podjęciu decyzji o udzieleniu kredytu/pożyczki instytucja finansująca przekazuje do funduszu wniosek kredytobiorcy lub pożyczkobiorcy o udzielenie poręczenia wraz z wymaganymi załącznikami.
3. Rozpatrując wniosek o udzielenie poręczenia fundusz, podobnie jak Instytucja finansująca, dokonuje analizy i ocenia zdolność przedsiębiorcy do spłaty kredytu wraz z odsetkami. Ocena ta stanowi podstawę do podjęcia decyzji o udzieleniu lub odmowie poręczenia.
4. Po podjęciu pozytywnej decyzji o udzieleniu poręczenia fundusz zawiera z przedsiębiorcą umowę o udzielenie poręczenia.
5. Fundusz zawiera z instytucją finansującą umowę poręczenia kredytu.
6. Przedsiębiorca dokonuje wpłaty prowizji za udzielone poręczenie.
7. Przedsiębiorca składa do dyspozycji funduszu weksel in blanco, który stanowi zabezpieczenie poręczenia.
8. Bank uruchamia kredyt/pożyczkę.

Poręczenia ZRFPK a rozwój przedsiębiorczości w regionie – „Dobre praktyki”

Transakcja: poręczenie pożyczki inwestycyjnej z przeznaczeniem na zakup maszyny cyfrowej do druku, sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz wydanie gazet reklamowych.

Okres kredytowania: 5 lat

Okres poręczenia: 5 lat+ 1 miesiąc

Zabezpieczenie pożyczki: weksel in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę, przewłaszczenie maszyny, poręczenie funduszu poręczeniowego.

Wniosek o udzielenie poręczenia rozpatrzony **pozytywnie** – poręczenie 60% pożyczki. **Prawne zabezpieczenie poręczenia:** weksel in blanco wystawiony przez pożyczkobiorcę.

Pierwszy kontakt z klientem odbył się w funduszu pożyczkowym, w którym to doradca stwierdził, iż wymagane będzie dodatkowe zabezpieczenie pożyczki. Jedynym rozwiązaniem było poręczenie przez ZRFPK Sp. z o.o., ponieważ klient nie posiadał swojego majątku, a wartość maszyny jest niższa niż kwota pożyczki. Przekazano klientowi informacje o zasadach udzielania poręczeń, ulotkę funduszu poręczeniowego, formularz wniosku o poręczenie wraz z niezbędnymi załącznikami.

Uczestnictwo funduszu poręczeniowego w tej transakcji pozwoliło na zakup maszyny cyfrowej do druku, sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz wydanie gazet reklamowych, bez których Klient w zasadzie nie mógłby funkcjonować.

Rezultatem pożyczki poręczonej przez ZRFPK jest obecnie wydanie przez firmę drugiego numeru bezpłatnego informatora, który zawiera aktualną ofertę zajęć dla dzieci i młodzieży. Patronat nad czasopismem objął Prezydent Miasta, a dzięki informatorowi rodzice mogą zapoznać się z ofertą firm, przeczytać artykuły dotyczące wychowania dzieci. Można znaleźć w nim również propozycje, np. gdzie wybrać się na rodzinne wycieczki, namawiać do wspólnego czytania. Jest to unikalny informator w skali regionu. W najbliższym czasie planowane jest wydanie podobnego informatora na terenie innych miast.

Załącznik nr 1

Wzorcowa umowa poręczenia (źródło: według procedury ZRFPK)

UMOWA PORĘCZENIA

Zawarta dnia pomiędzy Funduszem Poręczeń Kredytowych reprezentowanym przez: zwanym w dalszej części umowy „Funduszem”

a

Bankiem Oddział w reprezentowanym przez: zwanym w dalszej części umowy „Kredytodawcą”

§ 1

Fundusz Poręczeń Kredytowych udziela Kredytodawcy niniejszego poręczenia ze środków Funduszu za spłatę zobowiązań wynikających z tytułu kredytu w wysokości zł udzielonego na okres od dnia do dnia na podstawie umowy kredytowej nr z dnia dla: prowadzącego działalność gospodarczą pn.

zwanego dalej „Kredytobiorcą”

§ 2

1. Poręczenie obejmuje zobowiązanie wynikające z umowy, o której mowa w § 1, w wysokości% wykorzystanej kwoty kredytu objętego poręczeniem, w przypadku gdyby Kredytobiorca nie wykonał zobowiązań z tytułu umowy kredytowej w oznaczonym terminie z zastrzeżeniem ust. 6.
2. Każda spłata raty kredytu dokonana przez Kredytobiorcę obniża kwotę odpowiedzialności Funduszu z tytułu poręczenia. Kwota udzielonego poręczenia, o którym mowa w ust. 1, ulegać będzie zmniejszeniu proporcjonalnemu do dokonanych spłat.
3. Maksymalna kwota poręczenia wynosi zł
4. Poręczenie jest terminowe i jest ważne do dnia
5. W przypadku, gdy zgodnie z § 5 pkt. 3 nastąpi przedłużenie okresu kredytowania, Fundusz odpowiednio przedłuży termin ważności poręczenia, w formie aneksu do umowy poręczenia.
6. Odpowiedzialność Funduszu z tytułu poręczenia nie obejmuje prowizji, odsetek i innych opłat należnych Kredytodawcy od Kredytobiorcy ani kosztów postępowania sądowego lub egzekucyjnego, jak również wszelkich innych kosztów zaspokojenia Kredytodawcy z przyjętych zabezpieczeń.

§ 3

1. Fundusz wykona zobowiązanie z tytułu poręczenia przez zapłatę kwoty równej % wartości niespłaconych rat kapitałowych, niezwłocznie bądź w sposób i w terminach wskazanych przez Kredytodawcę, jeżeli zostaną równocześnie spełnione następujące warunki:
 - a. Kredytobiorca nie wywiąże się ze spłaty kredytu lub jego części, a Kredytodawca stwierdzi utratę zdolności kredytowej przez Kredytobiorcę,
 - b. Kredytodawca podejmie czynności zmierzające do odzyskania części należności niezabezpieczonej poręczeniem Funduszu, w szczególności poprzez wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub przystąpienie do realizacji innych form zabezpieczenia spłaty kredytu.
2. Kredytodawca, wzywając Fundusz do spełnienia zobowiązania wynikającego z poręczenia, przedstawi rozliczenia wykorzystanego kredytu oraz kopie dokumentów stwierdzających utratę zdolności kredytowej przez Kredytobiorcę i rozpoczęcie czynności wymienionych w ust. 1 pkt. b).

3. Fundusz zastrzega sobie prawo wglądu do dokumentacji związanej z poręczonym kredytem, będącej w posiadaniu Kredytodawcy.
4. Fundusz będzie się mógł uchylić od spełnienia zobowiązania wynikającego z poręczenia, gdy nie zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 1 i 2 oraz w § 5 pkt. 1.

§ 4

W przypadku wykonania zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia Fundusz będzie dochodził swojej wierzytelności bezpośrednio od Kredytobiorcy.

§ 5

Kredytodawca będzie współpracował z Funduszem w czasie trwania umowy kredytowej i umowy poręczenia, a w szczególności:

1. w przypadku kredytowania nakładów inwestycyjnych realizowanych w cyklach, Kredytodawca, przed uruchomieniem kolejnej transzy kredytu powiadomi Fundusz o prawidłowości wykorzystania dotychczas uruchomionego kredytu,
2. będzie bieżąco monitorował realizację umowy kredytowej i raz na kwartał informował Fundusz o stanie jej realizacji,
3. w przypadku stwierdzenia, iż powstało czasowe zagrożenie w terminowej realizacji zobowiązania – w porozumieniu z Funduszem – podejmie działania zmierzające do zmiany warunków umowy kredytowej,
4. jest zobowiązany do bezzwłocznego poinformowania Funduszu o:
 - a) wypowiedzeniu umowy kredytowej i jego przyczynach
 - b) kierowaniu wierzytelności do egzekucji.

§ 6

Kredytodawca z pierwszej uruchomionej kwoty kredytu objętego poręczeniem przekaże na rachunek Funduszu nr opłatę prowizyjną z tytułu udzielonego Poręczenia, stanowiącą % kwoty poręczenia, o której mowa w § 2 ust.3 tj. zł (lub Kredytobiorca dokona adekwatnej wpłaty gotówkowej na ww. rachunek Funduszu przed uruchomieniem kredytu zgodnie z umową udzielenia poręczenia.

§ 7

1. W sprawach nie uregulowanych niniejszą umową mają zastosowanie przepisy: Prawa bankowego, Generalnej umowy o współpracy z dnia ze zm., zwanej dalej umową o współpracy i Kodeksu cywilnego.
2. W przypadku rozbieżności w przepisach niniejszej umowy z innymi normami, pierwszeństwo mają przepisy niniejszej umowy, a w dalszej kolejności przepisy umowy o współpracy i następnie przepisy Regulaminu Poręczeń Kredytowych.

§ 8

Sądem właściwym miejscowo dla rozstrzygnięcia sporów powstałych na tle niniejszej umowy jest sąd właściwy dla miejsca siedziby Funduszu.

§ 9

Umowa nie podlega opłacie skarbowej.

§ 10

Umowa niniejsza została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla stron.

Załącznik nr 2

Tabela. Struktura poręczeń ZRFPK (od początku działalności)

Wyszczególnienie udzielonych poręczeń		Narastająco od początku istnienia			
		ilość	%	kwota (w zł)	%
Ze względu na formę prawną	osoby prowadzące działalność gospodarczą	814	66,7	76 104 751	56,1
	spółki z o.o.	159	13,0	33 475 220	24,7
	spółki cywilne	186	15,2	16 809 788	12,4
	spółki akcyjne	1	0,1	149 979	0,1
	spółdzielnie	0	0,0	0	0,0
	stowarzyszenia i fundacje	3	0,2	453 000	0,3
	inne (spółki jawne)	57	4,7	8 636 892	6,4
	Razem	1 220	100,0	135 629 630	100,0
Ze względu na przeznaczenie	kredyt inwestycyjny	267	21,9	45 430 467	33,5
	kredyt obrotowy	953	78,1	90 199 162	66,5
	Razem	1 220	100,0	135 629 630	100,0
W ujęciu sektorowym	produkcja	187	15,3	21 662 509	16,0
	Usługi	473	38,8	53 371 318	39,4
	Handel	414	33,9	42 081 741	31,0
	budownictwo	138	11,3	16 957 950	12,5
	Inne	8	0,7	1 556 111	1,1
	Razem	1 220	100,0	135 629 630	100,0
Ze względu na wielkość kwoty	do 50 tys. zł	487	39,9	14 764 150	10,9
	powyżej 50 tys. do 100 tys. zł	314	25,7	22 476 034	16,6
	powyżej 100 tys. do 500 tys. zł	391	32,0	76 726 446	56,6
	powyżej 500 tys. zł	28	2,3	21 663 000	16,0
	Razem	1 220	100,0	135 629 630	100,0
Ze względu na liczbę osób zatrudnionych w firmie	do 5 osób	718	58,9	59 742 791	44,0
	od 6 do 50 osób	484	39,7	69 411 839	51,2
	od 51 do 249 osób	18	1,5	6 475 000	4,8
	Razem	1 220	100,0	135 629 630	100,0